

USMERNENIE
MINISTERSTVA PÔDOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z., ktorým sa ustanovujú
pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb

Upozornenie: Usmernenie je interpretáciou ustanovení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z. Nezohľadňuje dodatočné interpretácie Európskej komisie k právne záväzným aktom EÚ vykonávaným podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z. Usmernenie neopakuje podmienky a požiadavky ustanovené v právne záväzných aktoch EÚ a v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z. V prípade sporu zahrňujúceho ustanovenia právne záväzných aktov EÚ uvedených v tomto usmernení, je to v súlade so Zmluvou o fungovaní EÚ, Európsky súdny dvor, ktorý poskytuje konečný výklad platného práva EÚ. Spory zahrňujúce ustanovenia nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z. rozhodujú všeobecné súdy Slovenskej republiky a Ústavný súd Slovenskej republiky je oprávnený rozhodnúť o ich prípadnom nesúlade s ústavou, s ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom a so zákonmi.

História verzií:

Číslo	Dátum	Verzia	Stručný popis
6165/2023-640	05.04.2023	1.0	Vytvorenie usmernenia k nariadeniu vlády č. 436/2022 Z. z.
10958/2023-640	25.05.2023	1.1	Úprava výkladu usmernenia k § 4 ods. 1, ods. 6, k § 8 ods. 7, k § 9, k § 12 ods. 1, k § 13 úvod, k § 14 ods.8, ods. 9, ods. 10, k § 15 ods. 5, ods. 9, k „Členenie plôch s pôdou ležiacou úhorom, trávami alebo bylinnými krmovinami, viacročnými krmovinami“ ods. 4, ods. 5, k § 16 ods.10, ods. 11, k § 17 ods. 3, ods. 11 ods. 12, k § 18 ods. 1, ods. 4, k § 19 ods. 1, ods. 2, ods. 4, ods. 5, ods. 6 k § 20 ods. 5, k §22 ods. 13, ods. 14, tabuľka odporúčaní pre zlepšenie štruktúry ornej pôdy, oprava ilustračného príkladu č.5
15253/2023-640	12.07.2023	1.2	Úprava výkladu usmernenia k § 2 až 8, k § 11, k § 12, k § 15, k § 17, k § 22 k § 23 až 29.

Obsah

Čl. 1	5
Interpretácia ustanovení nariadenia vlády č. 436/2022 Z. z.	5
K § 1 Predmet úpravy	5
K § 2 Vymedzenie pojmov	5
K § 3 Minimálne požiadavky na poskytnutie priamych platieb.....	6
K § 4 Plocha, na ktorú možno poskytnúť podporu („oprávnená plocha“)	7
K § 5 Stropovanie a znižovanie priamych platieb.....	9
K § 6 Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti („podpora BISS“).....	12
K § 7 Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti („podpora CRISS“).....	12
K § 8 Komplementárna podpora príjmu pre mladého poľnohospodára („podpora CIS-YF“)	13
K § 9 Celofarmová eko-schéma	16
Povinnosť plniť postupy pre jednotlivé typy prijímateľov.....	16
K § 10 Celková výmera poľnohospodárskej plochy prijímateľa najviac 10 hektárov	16
K § 11 Celková výmera poľnohospodárskej plochy prijímateľa viac ako 10 hektárov, pričom plocha trvalých trávnych porastov a tráv alebo iných bylinných krmovín na ornej pôde pokrýva najmenej 50 % výmery poľnohospodárskej plochy.....	17
K § 12 Celková výmera poľnohospodárskej plochy prijímateľa viac ako 10 hektárov, pričom plocha trvalých trávnych porastov a tráv alebo iných bylinných krmovín na ornej pôde pokrýva menej ako 50 % výmery poľnohospodárskej plochy.....	17
Poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie.....	18
<i>Postupy vzťahujúce sa na ornú pôdu</i>	18
K § 13 Zlepšenie štruktúry ornej pôdy	18
K § 14 Neproduktívna plocha	20
K § 15 Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy	23
Členenie plôch s pôdou ležiacou úhorom, trávami alebo bylinnými krmovinami, viacročnými krmovinami.....	24
Alternatíva pre zavlažované plochy.....	25
K § 16 Zatrávnenie ornej pôdy v chránenom území.....	27
K § 17 Plocha vysiatá zmesami pre opeľovače	28
<i>Postupy vzťahujúce sa na trvalý trávny porast</i>	32
K § 18 Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu kosením	32
K § 19 Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu pasením	33
K § 20 Postupy vzťahujúce sa na trvalé plodiny	36
Celoročný zelený kryt medziradia viníc, ovocných sádov a/alebo chmeľníc	36
K § 21 Obhospodarovanie rýchlorastúcich drevín	37
K § 22 Zlepšenie životných podmienok zvierat podporou pastevného chovu.....	38
Odporúčania pre zlepšenie štruktúry ornej pôdy a biopásy	41

Ilustračné príklady pre celofarmovú eko-schému:.....	42
Viazaná podpora príjmu	51
K § 23 Podpora na bielkovinovú plodinu.....	51
K § 24 Podpora na mlieko.....	55
K § 25 Podpora na ovce a kozy.....	57
K § 26 Podpora chmeľ	59
K § 27 Podpora na cukrovú repu	60
K § 28 Podpora na ovocie.....	61
K § 29 Podpora na zeleninu.....	63
K § 30 Finančné ustanovenia.....	67
Prechodné ustanovenia.....	67
K § 31.....	67
Záverečné ustanovenia	67
K § 32.....	67
K § 33 Zrušovacie ustanovenia	68
K § 34.....	68
Čl. 2.....	68
Účinnosť usmernenia	68

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“) v zmysle § 5 ods. 2 písm. b) zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 280/2017 Z. z.“) a za účelom jednotného výkladu ustanovení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb (ďalej len „nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z.“) vydáva toto usmernenie:

Čl. 1

Interpretácia ustanovení nariadenia vlády č. 436/2022 Z. z.

K § 1

Predmet úpravy

V § 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z. sa ustanovuje predmet úpravy oddelených a viazaných priamych platieb v podmienkach Slovenskej republiky, ktorými sú

- a) základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti („podpora BISS“),
- b) komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti („podpora CRISS“),
- c) komplementárna podpora príjmu pre mladého poľnohospodára („podpora CIS-YF“),
- d) podpora formou celofarmovej eko-schémy,
- e) podpora na zlepšenie životných podmienok zvierat podporou pastevného chovu (ďalej len „podpora pastevného chovu“),
- f) viazaná podpora príjmu na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín (ďalej len „podpora na bielkovinovú plodinu“),
- g) viazaná podpora príjmu na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka (ďalej len „podpora na mlieko“),
- h) viazaná podpora príjmu na ovce a kozy (ďalej len „podpora na ovce a kozy“),
- i) viazaná podpora príjmu na pestovanie chmeľu (ďalej len „podpora na chmeľ“),
- j) viazaná podpora príjmu na pestovanie cukrovej repy (ďalej len „podpora na cukrovú repu“),
- k) viazaná podpora príjmu na pestovanie vybraných druhov ovocia (ďalej len „podpora na ovocie“),
- l) viazaná podpora príjmu na pestovanie vybraných druhov zeleniny (ďalej len „podpora na zeleninu“).

K § 2

Vymedzenie pojmov

Na účely nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z. sa v § 2 vymedzujú niektoré pojmy, ktorými sú

- a) Bylinné políčko – plocha pokrytá bylinami alebo krovínami, na ktorej sa nevykonáva poľnohospodárska činnosť, pričom výmera tejto plochy nesmie byť väčšia ako 0,1 ha; súhrnná výmera bylinných políčok nesmie presahovať 10 % výmery súvislej poľnohospodárskej plochy ornej pôdy príjemateľa na jednom diele pôdneho bloku.
- b) Priekopa – tvorená zasakávacími a zavodňovacími pásmi po vrstevnici, hradenými údolnicami a hradenými stržami, malými záchytnými priestormi, prielohmi, zasakávacími jamami a kalovými jamami, vodnými záchytnými na napájanie, otvorenými vodnými tokmi na účely zavlažovania alebo odvodňovania, pokiaľ vo všeobecnosti nepresahujú celkovú šírku 10 metrov. Kanály s betónovými stenami sa nepovažujú za oprávnené prvky.

Bylinné políčko a priekopa sa považujú za krajinné prvky, ktoré nepodliehajú normám týkajúcim sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (DPEP), ale sú súčasťou osvedčených postupov poľnohospodárskeho pestovania alebo využívania zdrojov na poľnohospodárskej ploche, alebo sú k nej príslušné, pričom ich príslušná plocha sa považuje za súčasť plochy poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu.

- c) Chránené územie – súvislá plocha ornej pôdy prijímateľa v jednom diele pôdneho bloku, ktorej najmenej 5 % alebo 0,5 ha výmery sa nachádza v chránenom vtáčom území alebo v území európskeho významu (t. j. územia Natura 2000).

Chránené územie sa vymedzuje na účely podpory formou celofarmovej eko-schémy.

- d) Dojnica – samica hovädzieho dobytku s evidovaným príslušným úžitkovým zameraním vhodná na produkciu mlieka na trhové účely, ktorá sa aspoň raz otelila, okrem zvierat s čistým podielom plemena mäsového typu podľa tabuľky č. 7.

Pojem dojnica sa vymedzuje na účely podpory pastevného chovu a podpory na mlieko.

- e) Vinica – obhospodarovaná vinohradnícka plocha vysadená viničom ako aj okrajové svahy terás, na ktorých sa vykonáva poľnohospodárska činnosť, spolu so súvislým manipulačným priestorom, ktorý **svojou šírkou** nepresahuje 8 metrov na začiatku a na konci riadkov a **zároveň nepresahuje šírku** 4 metre po stranách pozdĺžne vysadených radov krov viniča, ak **táto plocha** netvorí súčasť cesty alebo nepresiahne hranicu oplotenia.

- f) Chmeľnica – poľnohospodárska plocha so súvislou výsadbou chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou; súčasťou chmeľnice je aj súvislý manipulačný priestor, ktorý nie je súčasťou cesty a nepresahuje hranicu oplotenia a ktorý prechádza šírkou najviac

1. 12 m priečne na začiatku a na konci vysadených radov chmeľových rastlín a
2. 8 m pozdĺž vysadených radov chmeľových rastlín.

- g) Ovocný sad – poľnohospodárska plocha so súvislou výsadbou jedného alebo viacerých druhov ovocných stromov alebo **ovocných** krov s minimálnou hustotou 100 ks životaschopných ovocných stromov na 1 ha alebo **s hustotou najmenej** 900 ks životaschopných ovocných krov na 1 ha; súčasťou ovocného sadu sú okrajové svahy terás na ktorých sa vykonáva poľnohospodárska činnosť, ako aj súvislý manipulačný priestor, ktorý nie je súčasťou cesty a nepresahuje hranicu oplotenia a ktorý prechádza šírkou najviac

1. 12 m priečne na začiatku a na konci vysadených radov ovocných stromov alebo **ovocných** krov a
2. 8 m pozdĺž vysadených radov ovocných stromov alebo **ovocných** krov.

- h) Prijímateľ – poľnohospodár spĺňajúci podmienku aktívneho poľnohospodára a podmienky kondicionality, stanovené v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.

K § 3

Minimálne požiadavky na poskytnutie priamych platieb

S cieľom zabrániť nadmernému administratívne zaťaženiu spôsobenému spravovaním platieb v malých výškach sa stanovujú minimálne požiadavky na poskytnutie priamych platieb ako suma alebo ako plocha, na ktorú možno poskytnúť podporu, patriaca prijímateľovi, ktorý žiada o podporu.

- 1) Priame platby na hektár plochy, na ktorú možno poskytnúť podporu **podľa § 4** sa poskytnú prijímateľovi, pokiaľ jeho celková určená poľnohospodárska plocha dosahuje výmeru najmenej 1 ha. Táto výmera môže pozostávať zo súvislých plôch v diele pôdneho bloku (druhu

poľnohospodárskej plochy), pričom každá súvislá plocha v diele pôdneho bloku musí dosahovať minimálnu výmeru 0,3 ha.

Druhom poľnohospodárskej plochy sa rozumie orná pôda (OP), trvalé trávne porasty a trvalé pasienky (TTP) alebo trvalé plodiny (TP). V žiadosti sa uvádza aktuálny druh pozemku každej súvislej časti dielu pôdneho bloku a jeho užívaná výmera. Pri hospodárení na terase sa susedné terasy oddelené svahom považujú za súvislú plochu.

- 2) Pokiaľ výmera poľnohospodárskej plochy prijímateľa je menej ako výmera podľa odseku 1, priame platby podľa § 22, § 24 a § 25 poskytované na kusy zvierat, resp. na dobytčie jednotky po prepočítaní stavu kategórie hovädzieho dobytku koeficientom na dobytčie jednotky, sa poskytnú prijímateľovi, ak celková výška uvedených priamych platieb na zvieratá, ktoré sa majú v príslušnom kalendárnom roku poskytnúť, dosahuje sumu minimálne 100 EUR.

K § 4

Plocha, na ktorú možno poskytnúť podporu („oprávnená plocha“)

Vzhľadom na potenciál nepoľnohospodárskych činností prispievať k ochrane klímy a životného prostredia, sa niektoré plochy podniku, ktoré sa využívajú aj na nepoľnohospodárske činnosti, budú považovať za plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu, pod podmienkou, že neprevládajú a významne nebránia výkonu poľnohospodárskej činnosti.

Dôležitým prvkom je tak rozšírenie konceptu „plochy, na ktorú možno poskytnúť podporu“. V tomto rámci budú zahrnuté doteraz nepodporované druhy plochy a zachovanie pôdneho krytu a prvkov, ako sú bylinné polička a priekopy vrátane takých, ktoré sú priľahlé k ploche podniku.

Poľnohospodárska plocha je vymedzená takým spôsobom, aby zahŕňala ornú pôdu, trvalé plodiny a trvalý trávny porast, a to aj keď sa tvoria na tejto ploche agrolesnícke systémy. Plocha, na ktorej sa nachádzajú roztrúsené stromy, sa rovnako považuje za plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu bez toho, aby sa vyžadoval odpočet z oprávnenej plochy, za predpokladu, že neprevládajú a významne nebránia výkonu poľnohospodárskej činnosti. Ide o významné zmeny oproti programovému obdobiu 2014 – 2020. Vymedzenie pojmu „trvalý trávny porast“ sa stanovilo v súlade s existujúcimi pravidlami pre programové obdobie 2014 – 2020.

Lineárne prvky sa považujú za „priľahlé k ploche“, keď sa fyzicky dotýkajú poľnohospodárskej plochy.

- 1) Podporu formou priamych platieb je možné poskytnúť len na plochu, ktorá zodpovedá vymedzeniu pojmu „plocha, na ktorú možno poskytnúť podporu“ (ďalej len „oprávnená plocha“), pričom je potrebné zohľadniť všetky faktory. Oprávnená plocha zahŕňa

- poľnohospodársku plochu, ktorá zahŕňa ornú pôdu, plochu s trvalými plodinami alebo trvalý trávny porast vrátane agrolesníckeho systému podľa § 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.

Ak sa poľnohospodárska plocha, ktorú má prijímateľ k dispozícii, využíva počas kalendárneho roka, na ktorý sa žiada o poskytnutie podpory, aj na nepoľnohospodársku činnosť, takáto plocha sa považuje za plochu využívanú prevažne na poľnohospodársku činnosť, ak jej využitie na poľnohospodársku činnosť nie je vzhľadom na intenzitu, povahu, trvanie a časové rozvrhnutie nepoľnohospodárskej činnosti obmedzené viac ako 28 dní v príslušnom roku, z toho v období od 15. mája do 15. septembra príslušného roka môže byť využitie tejto plochy

obmedzené najviac 14 dní. Obdobie obmedzenia poľnohospodárskej činnosti **v roku podania žiadosti sa posudzuje v rámci** obdobia, kedy je možné vykonávať poľnohospodársku činnosť (pasenie a kosenie).

- plochu, ktorá je pokrytá

1. krajinnými prvkami, na ktoré sa vzťahuje povinnosť ich zachovania podľa prílohy č. 2 časť A položka DPEP 8 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.;
 2. využívaná na dosiahnutie minimálneho podielu ornej pôdy vyčlenenej pre neproduktívne plochy a prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom podľa prílohy č. 2 časť A položka DPEP 8 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.;
 3. zriadená alebo udržiavaná v dôsledku celofarmovej eko-schémy podľa § 9 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z. alebo;
 4. pokrytá bylinnými políčkami alebo priekopami, ak neprevládajú a významne nebránia výkonu poľnohospodárskej činnosti; alebo
- plochu, ktorá oprávňuje na základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti alebo režimu jednotnej platby na plochu podľa hlavy III nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) č. 1307/2013 v platnom znení a ktorá nie je oprávnenou plochou podľa písm. a) alebo písm. b)
1. počas trvania záväzku zalesňovania prijatého poľnohospodárom podľa čl. 22 nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) č. 1305/2013 v platnom znení;
 2. pokrytá líniovou výsadbou drevín alebo výsadbou drevín vo forme vetrolamov na ornej pôde v dôsledku plnenia podmienok podpory „Zakladanie agrolesníckeho systému“, „Zakladanie líniového vegetačného prvku“ v zmysle čl. 73 nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) 2021/2115 alebo intervencií „Ochrana a údržba drevín v rámci založeného agrolesníckeho systému a „Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku“, v zmysle čl. 70 nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) 2021/2115, a ktoré nepodliehajú normám týkajúcim sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (DPEP), ale sú súčasťou osvedčených postupov poľnohospodárskeho pestovania alebo využívania zdrojov na poľnohospodárskej ploche, alebo sú k nej príslušné, sa ich príslušná plocha považuje za súčasť plochy poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu.
- 2) Poľnohospodárska plocha, na ktorej sa nachádzajú roztrúsené stromy, sa považuje za oprávnenú plochu, za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:
- poľnohospodárske činnosti možno vykonávať podobne ako na **poľnohospodárskej ploche** bez stromov a
 - počet stromov na oprávnenej ploche, nepresahuje maximálnu hustotu 100 stromov na hektár; nevzťahuje sa na roztrúsené ovocné stromy, z ktorých sa opakovanne zberá úroda.
- 3) Plocha, na ktorú možno poskytnúť podporu musí byť prijímateľovi k dispozícii k 31. máju roka, v ktorom podá žiadosť (ďalej len „rok podania žiadosti“), pričom uvedie druh právneho titulu v čase podania žiadosti na základe evidencie podľa vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 172/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe a rozsahu vedenia a poskytovania evidencií a stanovenia obvyklej výšky nájomného v znení neskorších predpisov.

V kontexte § 28 ods. 1 zákona č. 280/2017 Z. z. sa pod pojmom disponovať rozumie právo túto poľnohospodársku plochu užívať ako vlastníka, nájomca alebo na základe iného právneho dôvodu

V zmysle oznámenia zo dňa 21. 03. 2023 zverejneného na webovom sídle PPA sa odporúča prijímateľom priamych podpôr pripraviť si evidenciu pozemkov v predstihu v zmysle zverejneného vzoru v xlsx. formáte.

- 4) Plocha sa považuje za oprávnenú, iba ak zodpovedá vymedzeniu pojmu „plocha, na ktorú možno poskytnúť podporu“ po celý kalendárny rok, **v ktorom prijímateľ žiada o poskytnutie podpory**, s výnimkou prípadu vyššej moci alebo mimoriadnych okolností.
- 5) Plocha využívaná na pestovanie konopy sa považuje za oprávnenú plochu, len ak obsah tetrahydrokanabinolu používaných odrôd nepresahuje 0,3 %.
- Žiadateľ je v prípade využívania poľnohospodárskej plochy na pestovanie konopy povinný:
 1. oznámiť na príslušnom regionálnom pracovisku PPA začiatok kvitnutia konopy na príslušnom diele pôdneho bloku najneskôr do troch dní od začiatku jej kvitnutia, a to za každú odrodu konopy samostatne.
 2. naďalej pestovať plodiny konopy za bežných podmienok pestovania v súlade s miestnymi postupmi najmenej po dobu 10 dní odo dňa skončenia kvitnutia.
 - Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ďalej len „ÚKSÚP“) môže povoliť na požiadanie žiadateľa zber konopy aj skôr ako pred uplynutím 10-dňovej lehoty po skončení kvitnutia pod podmienkou, že inšpektori kontrolného orgánu na účely kontroly určia, na ktorých reprezentatívnych častiach každého dotknutého pozemku musí pestovanie naďalej pokračovať aspoň počas 10 dní po skončení kvitnutia na účely inšpekcie v súlade s metódou stanovenou v prílohe I delegovaného nariadenia (EÚ) 2022/126.
 - Osivá odrôd konopy oprávnené na poskytnutie priamych platieb sú zverejnené na webovom sídle MPRV SR <http://www.mpsr.sk/> v časti „Poľnohospodárstvo“ / „Rastlinná výroba“ / „Mak a konope“ / „Dokumenty“.
- Na určovanie obsahu tetrahydrokanabinolu v odrodách konopy sa uplatňuje metóda na overovanie odrôd konopy a kvantitatívne určovanie obsahu tetrahydrokanabinolu v odrodách konopy podľa prílohy I delegovaného nariadenia (EÚ) 2022/126.
- 6) Antropogénne prvky (napr. studňa, elektrický stĺp, orientačný stĺpik) nie sú oprávnené plochy

K § 5

Stropovanie a znižovanie priamych platieb

Mechanizmus stropovania a znižovania priamych platieb predstavuje nový prvok spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej len „SPP“), ktorý vychádza z ustanovenia čl. 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 v platnom znení. Stropovanie priamo zavádza Strategický plán SPP 2023 – 2027 v kapitole 4.2.

- 1) Z pohľadu celkovej štruktúry podporných schém priamych platieb v § 1 sa stropovanie a znižovanie priamych platieb týka výlučne základnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti (ďalej len „podpora BISS“), a to v sume presahujúcej 60 000 EUR, ktorá sa má poskytnúť prijímateľovi na kalendárny rok. Nakoľko podpora BISS má stanovenú maximálnu sadzbu na úrovni 106 EUR/ha, k stropovaniu a znižovaniu dotknutej podpory môže dôjsť u prijímateľov s nahlásenou výmerou vyššou ako 566 ha (60 000 EUR / 106 EUR/ha). V prípade minimálnej sadzby pre podporu BISS v sume 96 EUR/ha by boli potenciálne stropovaní prijímatelia s výmerou viac ako 625 ha.
- 2) Pred uplatnením samotného mechanizmu stropovania a znižovania priamych platieb podľa § 5 ods. 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z. sa od sumy podpory BISS, ktorá sa má poskytnúť prijímateľovi, odpočítajú náklady práce, špecificky mzdy, ekvivalent nákladov na neplatenú prácu a zložky nákladov práce v rámci zmluvných nákladov, pričom všetky tieto oblasti musia súvisieť s poľnohospodárskou činnosťou. Zároveň dotknuté položky možno uplatniť len v tom prípade, pokiaľ ich prijímateľ vie dostatočným spôsobom preukázať, v prípade kontroly na mieste predložením potvrdenia audítora/znalca o celkových sumách odpočítateľných položiek,

alebo predložením správy audítora, pokiaľ obsahuje požadované údaje. Za znalca sa považuje osoba zapísaná v odbore 090000 - Ekológia a manažment, v odvetví 090100 - Účtovníctvo a daňovníctvo, v zozname znalcov, ktorý vedie Ministerstvo spravodlivosti, a za audítora osoba zapísaná v zozname štatutárnych audítorov/audítorských spoločností, ktorý vedie Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, pričom predmetom je preskúmanie vykonané v súlade so zákonom č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

- 3) Pod pojmom poľnohospodárska činnosť sa rozumejú všetky činnosti spadajúce do oblastí:
- výroby poľnohospodárskych výrobkov okrem produktov rybolovu, ktorá zahŕňa chov zvierat alebo pestovanie plodín vrátane pestovania bavlny a rýchloraštúcich drevín a paludikultúry,
 - udržiavania poľnohospodárskej plochy v stave, v ktorom je vhodná na pastvu alebo pestovanie bez prípravných činností presahujúcich použitie bežných poľnohospodárskych postupov a strojov.
- 4) V prípade udržiavania plochy sa dotknuté činnosti rozdeľujú podľa toho, či sa jedná o porast na pôde ležiacej úhorom, plochu s trvalými plodinami alebo trvalý trávny porast. Pri pôde ležiacej úhorom prijímateľ udržiava poľnohospodársku plochu najmä zabránením rozširovaniu náletov drevín a odstraňovaním invázných druhov rastlín a húževnatých burín. Ak ide o plochu s trvalými plodinami, prijímateľ udržiava poľnohospodársku plochu najmä ošetrovaním výsadby a medziradia v súlade s agrotechnickou praxou a výrobným zameraním prijímateľa. V prípade radov výsadby sa udržiavaním rozumie aj ošetrovanie radov výsadby vhodnou agrotechnickou operáciou v čase vhodnom na ošetrovanie a ochrana proti chorobám a škodcom. Ak ide o trvalý trávny porast, prijímateľ udržiava poľnohospodársku plochu kosením alebo spásaním. Doplnkovo k udržiavaniu plochy kosením alebo spásaním možno vykonať aj mulčovanie.

Mzdy súvisiace s poľnohospodárskou činnosťou

- Odpočítateľná položka skladajúca sa z miezd z kalendárneho roka predchádzajúceho roku podania žiadosti vrátane daní, poistného na verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie súvisiacich so zamestnaním. Odmeny zo zisku nie je možné zohľadniť.
- Predovšetkým sa jedná o zamestnancov, ktorí v poľnohospodárskom podniku prijímateľa vykonávajú výlučne poľnohospodárske činnosti, ako aj činnosti s nimi súvisiace. Pokiaľ dotknutí zamestnanci vykonávali prácu u iného subjektu, t. j. mimo poľnohospodárskeho podniku prijímateľa za účelom poskytovania služby, časť mzdy v uvedenom rozsahu nie je možné uplatniť.
- Mzdy administratívnych pracovníkov (napr. účtovníka, vedúci výroby, riaditeľ podniku) alebo mzdy zamestnancov, ktorí na poľnohospodárskom podniku prijímateľa vykonávali aj práce nesúvisiace s poľnohospodárskou činnosťou, možno zohľadniť výlučne v rozsahu, ktorý s poľnohospodárskou činnosťou súvisel. V takom prípade prijímateľ rozdelí dotknutú mzdu percentuálnym podielom (napr. na základe mesačného výkazu práce príslušného zamestnanca), pričom na účely stropovania a znižovania priamych platieb odpočíta časť mzdy súvisiacu s poľnohospodárskou činnosťou.
- Pokiaľ prijímateľ prvýkrát žiada o priame platby a v predchádzajúcom kalendárnom roku nevykonával poľnohospodársku činnosť, takáto osoba v rámci svojich zamestnancov, ktorí v čase pred podaním žiadosti (t. j. v období od 1. januára kalendárneho roka podania žiadosti do dátumu podania žiadosti) na poľnohospodárskom podniku prijímateľa vykonávajú poľnohospodárske činnosti a činnosti s nimi súvisiace, môže uplatniť tzv. štandardné náklady, ktoré sa stanovujú obdobným spôsobom ako v prípade nižšie uvedenej položky ekvivalentu

nákladov. Uplatnenie štandardných nákladov je možné len v rozsahu činností príslušného zamestnanca, ktoré súvisia s poľnohospodárskou činnosťou.

Ekvivalent nákladov na pravidelnú a neplatenú prácu spojenú s poľnohospodárskou činnosťou

- Predovšetkým sa jedná o prácu rodinných príslušníkov prijímateľa, ktorí pracujú u prijímateľa a ktorým sa nevypláca mzda. Za neplatenú prácu spojenú s poľnohospodárskou činnosťou možno považovať aj prácu členov družstva na poľnohospodárskej ploche v dispozícii družstva, ktorú členovia vykonali v kalendárnom roku predchádzajúcom roku podania žiadosti, pričom družstvo týmto členom za vykonanú prácu nevypláca mzdu. Pri určení ekvivalentu nákladov sa použijú štandardné náklady, ktoré tvoria priemerné mzdy súvisiace s poľnohospodárskou činnosťou za predchádzajúci kalendárny rok vynásobené počtom ročných pracovných jednotiek, ktoré prijímateľ preukáže čestným vyhlásením osôb, ktoré u prijímateľa vykonali pravidelnú a neplatenú prácu.
- Priemerné mzdy súvisiace s poľnohospodárskou činnosťou sa stanovujú na základe oficiálnej štatistiky priemernej mzdy v poľnohospodárstve podľa Štatistického úradu SR.
- Pre žiadosti na rok 2023: Priemerná mesačná mzda za 1. – 4. štvrťrok 2022 dosiahla v poľnohospodárstve sumu 989 EUR. Ide pritom o hrubú mzdu bez odvodov zamestnávateľa. Celková cena práce zahŕňa aj odvody zamestnávateľa vo výške 35,2 %. Po zohľadnení odvodov tak predstavuje ekvivalent nákladov pre účely stropovania a znižovania priamych platieb ročne 16 046,4 EUR na jednu pracovnú jednotku, čo na jeden mesiac predstavuje sumu 1 337,2 EUR.

Zložky nákladov práce v rámci zmluvných nákladov spojených s poľnohospodárskou činnosťou

- Prijímateľ má možnosť odpočítať náklady za činnosti, ktoré v rámci poľnohospodárskeho podniku prijímateľa boli vykonané poskytovateľom služieb. V takom prípade je možné odpočítať len tú položku faktúry, ktorá predstavuje zazmluvnenú pracovnú silu (osobohodiny). Ostatné fakturované položky, ako napr. materiál, vozidlá, stroje, nepredstavujú odpočítateľnú položku na účely stropovania a znižovania priamych platieb.
- V prípade, že prijímateľ za kalendárny rok 2022 disponuje faktúrami, ktoré nie sú rozdelené na jednotlivé položky, resp. z nich nie je možné určiť sumu za osoby, ktoré požadovanú poľnohospodársku činnosť v rámci poľnohospodárskeho podniku prijímateľa vykonali, na preukázanie vyššie uvedenej položky je potrebné k týmto faktúram doložiť potvrdenie poskytovateľa služby, v rámci ktorého sa celková suma faktúry rozpočíta na jednotlivé položky. Pre kalendárny rok 2024 (zmluvné náklady za rok 2023) a nasledujúce, bude možné uznať len tie faktúry, ktoré budú uvádzať počet osobohodín, cenu za osobohodinu a celkovú cenu.

Výpočet podpory BISS, ktorá sa má poskytnúť prijímateľovi

Suma podpory BISS, ktorá sa má poskytnúť prijímateľovi na kalendárny rok, sa po zohľadnení nákladov na prácu (mzdy, ekvivalent nákladov, služby) zníži o 85 % v časti sumy nad 60 000 EUR do 100 000 EUR vrátane a o 100 % v časti sumy nad 100 000 EUR.

Príklad č. 1:

Prijímateľovi sa má poskytnúť podpora BISS v sume 180 000 EUR, náklady na prácu tvorili 100 000 EUR, 180 000 EUR - náklady práce 100 000 EUR = 80 000 EUR, na ktoré sa uplatní mechanizmus stropovania a znižovania nasledovne:

- suma do 60 000 EUR vrátane sa poskytne v celom rozsahu,
- zo sumy nad 60 000 EUR do 100 000 EUR vrátane sa poskytne 15 % ($20\,000 \times 15\% = 3\,000$ EUR),

Výsledná suma podpory BISS, ktorá sa prijímateľovi poskytne, predstavuje 163 000 EUR.

Príklad č. 2:

Prijímateľovi sa má poskytnúť podpora BISS v sume 400 000 EUR, náklady na prácu tvorili 250 000 EUR, 400 000 EUR - náklady práce 250 000 EUR = 150 000 EUR, na ktoré sa uplatní mechanizmus stropovania a znižovania nasledovne:

- suma do 60 000 EUR vrátane sa poskytne v celom rozsahu,
- zo sumy nad 60 000 EUR do 100 000 EUR vrátane sa poskytne 15 % ($40\,000 \times 15\% = 6\,000$ EUR),
- suma nad 100 000 EUR (t. j. 50 000 EUR) sa neposkytne.

Výsledná suma podpory BISS, ktorá sa prijímateľovi poskytne, predstavuje 316 000 EUR.

K § 6

Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti („podpora BISS“)

Poskytnutím podpory BISS vo forme ročnej oddelenej platby na hektár využívanej oprávnenej plochy sa cieľi na základnú stabilizáciu príjmu všetkých aktívnych poľnohospodárov.

- 1) Podpora BISS sa poskytuje na ročnom základe na každý hektár oprávnenej plochy, ktorý prijímateľ nahlásil v žiadosti, pokiaľ sú splnené stanovené podmienky. Podpora BISS je plošná platba odviazaná od produkcie na prijímateľom nahlásené hektáre oprávnenej plochy vymedzenej v § 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z.
- 2) Podpora BISS sa poskytne prijímateľovi, pokiaľ:
 - spĺňa podmienku aktívneho poľnohospodára podľa § 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.;
 - spĺňa podmienky kondicionality podľa § 5 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.;
 - vykonáva poľnohospodársku činnosť alebo poľnohospodárska plocha vyhovuje kritériám udržiavania v stave vhodnom na pastvu alebo pestovanie, alebo v prípade plôch takto vymedzených v systéme LPIS vykonáva minimálnu činnosť na poľnohospodárskej ploche v stave vhodnom na pastvu;
 - výmera jeho oprávnenej plochy je minimálne 1 ha, pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé časti dielov pôdnych blokov príslušného druhu poľnohospodárskej plochy s výmerou najmenej 0,3 ha obhospodarovanej jedným prijímateľom;
 - plocha je mu k dispozícii k 31. máju príslušného kalendárneho roka;
 - plocha má viditeľne označené a vymedzené hranice, ak nie je prirodzene ohraničená;
 - v prípade pestovania rýchlorastúcich drevín a/alebo konopy je vysadená alebo osiata oprávnenými druhmi rastlín.

K § 7

Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti („podpora CRISS“)

Poskytnutím komplementárnej redistributívnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti (ďalej len „podpora CRISS“) sa cieľi na zabezpečenie spravodlivejšieho rozdelenia podpory príjmu.

- 1) Podpora CRISS sa poskytuje na ročnej báze, a to na základe výmery oprávnenej plochy. Na podporu CRISS je oprávnený prijímateľ, ktorý spĺňa podmienky oprávnenosti na poskytnutie podpory BISS.

- 2) Podpora CRISS sa poskytne prijímateľovi najviac na prvých 150 ha, pričom poskytnutie tejto podpory je vymedzené na dva intervaly hektárov, ktoré sú odstupňované nasledovane:
 - prvý interval do 100,99 ha vrátane,
 - druhý interval medzi 101,00 ha a 150,99 ha vrátane,
- 3) Prijímateľ, ktorého hektáre oprávnenej plochy prekračujú maximálny počet hektárov (150 ha), nie je vylúčený z podpory CRISS.

K § 8

Komplementárna podpora príjmu pre mladého poľnohospodára („podpora CIS-YF“)

Poskytnutím komplementárnej podpory príjmu pre mladých poľnohospodárov (ďalej len „podpora CIS-YF“) sa celi na poskytovanie dodatočnej podpory príjmu po založení podniku. Keďže táto podpora sa má vzťahovať len na počiatočné obdobie existencie podniku, poskytuje sa maximálne počas 5 rokov po prvom podaní žiadosti (avšak maximálne do roku 2027) a za predpokladu, že prvé podanie žiadosti je zrealizované maximálne do 2 rokov po založení podniku.

- 1) Podpora CIS-YF sa poskytne prijímateľovi, ktorý spĺňa nasledovné požiadavky:
 - je oprávnený na podporu BISS,
 - nemá v kalendárnom roku, v ktorom predložil žiadosť o podporu BISS viac ako 40 rokov (t. j. nedovŕši 41 rokov veku v príslušnom roku podania žiadosti),
 - spĺňa podmienku vzdelania, alternatívne podmienku praxe a absolvovaného akreditovaného vzdelávacieho programu,
 - prvýkrát založí poľnohospodársky podnik ako vedúci predstaviteľ podniku alebo ktorý už taký podnik založil počas dvoch rokov predchádzajúcich prvému podaniu žiadosti o podporu BISS.
- 2) Na založenie podniku je potrebné nahliadať v kontexte vedúceho predstaviteľa podniku, t. j. založením v tomto prípade nemožno rozumieť výlučne vznik poľnohospodárskeho podniku napr. zápisom do obchodného registra. Založením sa rozumie vznik takého postavenia mladého poľnohospodára, v ktorom je vedúcim predstaviteľom podniku, čo je podstatné rozlišovať pri jednotlivých typoch žiadateľov.
- 3) Fyzická osoba – podnikateľ:
 - u samostatne hospodáriaceho roľníka (ďalej len „SHR“) (podnikajúceho na základe zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní v znení neskorších predpisov) sa za založenie považuje obdržanie osvedčenia o zápise na príslušnom mestskom alebo obecnom úrade;
 - u živnostníka (podnikajúceho na základe zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov) sa za založenie považuje deň ohlásenia, t. j. deň podania formulára na jednotnom kontaktnom mieste.
- 4) Fyzická osoba – nepodnikateľ:
 - za založenie sa považuje prvé predloženie žiadosti o podporu BISS.
- 5) Vzhľadom na to, že podpora CIS-YF nemá predstavovať prevádzkovú pomoc pre zavedené podniky, poskytne sa maximálne na obdobie piatich rokov, počnúc prvým rokom, v ktorom je predložená žiadosť o podporu CIS-YF. Ak obdobie piatich rokov presahuje rok 2027, poskytne sa najviac do roku 2027 (t. j. v prípade, ak žiadateľ požiada o podporu CIS-YF v roku 2025, môže sa mu poskytnúť dotknutá podpora maximálne na obdobie 2025 – 2027).

- 6) Žiadateľ o podporu CIS-YF je oprávnený na získanie podpory, pokiaľ okrem splnenia vyššie uvedených podmienok spĺňa kritérium stredoškolského alebo vysokoškolského vzdelania so zameraním na poľnohospodárstvo, potravinárstvo, veterinárstvo, lesníctvo alebo ochranu životného prostredia, ktoré absolvoval buď na území Slovenskej republiky alebo v inom členskom štáte Európskej únie, ktoré priamo súvisí s poľnohospodárstvom. Splnenie podmienky sa preukazuje overenou kópiou dokladu o ukončenom strednom vzdelaní alebo vysokoškolskom vzdelaní so zameraním na poľnohospodárstvo, potravinárstvo, veterinárstvo, lesníctvo alebo ochranu životného prostredia, alebo obdobným dokladom vydaným v inom členskom štáte. Doklad vydaný v inom členskom štáte (v inom jazyku ako slovenčine) musí byť úradne preložený do slovenského jazyka. Vzdelaním v uvedených oblastiach možno rozumieť študijné a učebné odbory priamo súvisiace s poľnohospodárskou prvovýrobou (napr. kuchár, čašník nie je oprávneným študijným odborom).
- 7) Alternatívou k podmienke ukončeného stredného alebo vysokoškolského vzdelania s vyššie uvedeným zameraním je podmienka 18 mesiacov praxe v poľnohospodárskej prvovýrobe a súčasne absolvovanie absolvovaného akreditovaného vzdelávacieho programu v Slovenskej republike, alebo obdobný program kurz v inom členskom štáte EÚ zameraný na poľnohospodárske podnikanie.

Splnenie podmienky 18 mesiacov praxe preukazuje žiadateľ pracovnou zmluvou, dohodou o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, potvrdením zamestnávateľa alebo iným obdobným dokladom, ktorým žiadateľ preukáže svoju prax v poľnohospodárstve. Doklad vydaný v inom členskom štáte (v inom jazyku ako slovenčine) by mal byť úradne preložený do slovenského jazyka. Za splnenie podmienky praxe sa považuje aj výkon činnosti SHR. Splnenie podmienky sa preukazuje osvedčením o zápise do evidencie SHR. Na splnenie podmienky praxe nepostačuje čestné vyhlásenie o bezodplatnom výkone poľnohospodárskej činnosti v poľnohospodárskom podniku alebo inom obdobnom podniku. Ak z predložených dokladov nie je možné overiť, že poľnohospodárska prax bola počas 18 mesiacov žiadateľom aj skutočne vykonaná, žiadateľ na výzvu platobnej agentúry podľa § 25 ods. 3 zákona č. 280/2017 Z. z. zašle dodatočné doklady (u osoby pracujúcej na základe dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru napr. potvrdenie o rozsahu odpracovaných hodín, u SHR napr. evidenciu pasenia, knihu honov). Pravidelnú a neplatenú prácu rodinných príslušníkov v poľnohospodárskej prvovýrobe je možné akceptovať za predpokladu, že žiadateľ doloží v zmysle prílohy č. 1 nariadenia vlády SR č. 120/2023 Z. z. tzv. „iný doklad na preukázanie splnenia podmienky podľa osobitného predpisu“, napr. potvrdenie otca/matky o vykonanej práci žiadateľa - rodinného príslušníka v rámci rodinného podniku, ktorého je otec/matka vlastníkom.

- 8) Na prijatie podpory CIS-YF je oprávnená aj právnická osoba bez ohľadu na právnu formu. Na účely podpory CIS-YF je relevantným okamihom pre založenie podniku v prípade právnickej osoby vznik takého postavenia fyzickej osoby spĺňajúcej podmienky mladého poľnohospodára podľa ods. 1 a ods. 2, v ktorom je vedúcim predstaviteľom podniku. Splnenie vyššie uvedených podmienok sa viaže na fyzické osoby, ktoré sú v danej právnickej osobe v postavení vedúceho predstaviteľa podniku a majú nad touto právnickou osobou účinnú a dlhodobú kontrolu z hľadiska rozhodnutí týkajúcich sa riadenia, zisku a finančných rizík. Ak viacerí mladí poľnohospodári získali kontrolu nad právnickou osobou v rôznych časoch, získanie kontroly prvým mladým poľnohospodárom sa považuje za čas založenia.
- 9) Založenie tohto postavenia je potrebné rozlišovať pri jednotlivých typoch právnických osôb:
- verejná obchodná spoločnosť – zápis do obchodného registra/zmena spoločenskej zmluvy;
 - komanditná spoločnosť – zápis do obchodného registra/zmena spoločenskej zmluvy;
 - spoločnosť s ručením obmedzeným – zápis do obchodného registra/zmena spoločenskej zmluvy;

- akciová spoločnosť – zápis do obchodného registra/zmena stanov;
- jednoduchá spoločnosť na akcie – zápis do obchodného registra/zmena stanov;
- družstvo – zápis do obchodného registra/zmena stanov.

Právnická osoba musí byť taktiež oprávnená na získanie podpory BISS.

- 10) Mladý poľnohospodár má nad právnickou osobou **účinnú kontrolu**, ak je oprávnený konať za právnickú osobu sám alebo spoločne s ďalšími osobami v závislosti od právnej formy právnickej osoby a zároveň má sám alebo spoločne s ďalšími mladými poľnohospodármi, oprávnenými konať za právnickú osobu, právo na najmenej 50 % ziskov spoločnosti. Účinnou kontrolou sa rozumie tak rozhodovacia právomoc, ako aj majetkové práva z titulu členstva v právnickej osobe.
- 11) **Rozhodovacia právomoc:** za právnickú osobu je vo všeobecnosti oprávnený konať štatutárny orgán na základe zmluvy o zriadení právnickej osoby, zakladateľskej listiny alebo zákona.
- 12) **Majetkové práva:** na splnenie podmienky výkonu účinnej kontroly musí mať daná fyzická osoba zároveň právo na najmenej 50 % ziskov spoločnosti. V prípade, že v právnickej osobe je viac fyzických osôb spĺňajúcich podmienky pre mladých poľnohospodárov, ktoré sú členmi štatutárneho orgánu, postačí, keď podmienku práva na najmenej 50 % ziskov právnickej osoby plnia spoločne.
- 13) **Dlhodobou kontrolou** sa rozumie plnenie podmienky celoročne, minimálne však odo dňa predloženia žiadosti v príslušnom roku podania žiadosti.
- 14) Prijímateľ, ktorému v predchádzajúcom programovom období bola poskytnutá podpora CIS-YF, bude môcť požiadať o podporu CIS-YF podľa tohto ustanovenia na zvyšok obdobia, na ktoré by mal nárok na uvedenú podporu v zmysle predchádzajúcej právnej úpravy (čl. 50 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013, § 12 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 342/2014 Z. z.).
- 15) Podpora CIS-YF sa poskytne prijímateľovi najviac na 100 ha oprávnenej plochy.

K § 9

Celofarmová eko-schéma

Podpora formou celofarmovej eko-schémy sa poskytuje prijímateľovi, ktorý je oprávnený na podporu BISS a podľa typu poľnohospodárskej plochy dodržiava poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie.

Celofarmová eko-schéma je jednoročná schéma, podmienky eko-schém sú viazané na kalendárny rok.

Podpora formou celofarmovej eko-schémy sa poskytuje najviac na výmeru, na ktorú je prijímateľovi v súvislosti s rokom podania žiadosti vyplatená platba v rámci podpory BISS.

Z celofarmovej eko-schémy sú vyňaté zalesnené plochy podporované v rámci II. piliera SPP; prijímateľ, ktorý vo svojom podniku obhospodaruje aj takúto plochu, môže požiadať o eko-schému, ale na zalesnenú plochu mu eko-schéma nebude vyplatená.

Podniky ktoré kombinujú eko-schému s ekologickým poľnohospodárstvom, musia dodržiavať podmienky nariadenia (EÚ) č. 2018/848 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe.

Na účely celofarmovej eko-schémy sa za chránené územie (CHÚ) sa považuje územie podľa § 26 a § 27 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (chránené vtáčie územia a územia európskeho významu). Súvislá poľnohospodárska plocha ornej pôdy prijímateľa na jednom diele pôdneho bloku (ďalej len „súvislá plocha ornej pôdy“) sa považuje za plochu nachádzajúcu sa v chránenom území, ak sa najmenej 5 % alebo 0,5 hektára jeho výmery nachádza v chránenom území. Uvedené pravidlo sa týka konkrétneho prijímateľa, t. j. ak jeho súvislá plocha ornej pôdy zasahuje do chráneného územia, vzťahuje sa na prijímateľa vo vzťahu k tejto ploche vyššia úroveň požiadaviek (a vyššia sadzba na hektár). Vyššia úroveň požiadaviek je relevantná pre prijímateľa s celkovou výmerou poľnohospodárskej plochy viac ako 10 hektárov, ak plocha trvalých trávnych porastov (TTP) a tráv alebo iných bylinných krmovín na ornej pôde pokrýva menej ako 50 % výmery poľnohospodárskej plochy.

Viacročné krmoviny budú označené v číselníku plodín v príručke žiadateľa PPA.

Povinnosť plniť postupy pre jednotlivé typy prijímateľov

K § 10

Celková výmera poľnohospodárskej plochy prijímateľa najviac 10 hektárov

- 1) Prijímateľ s celkovou výmerou poľnohospodárskej plochy v roku podania žiadosti najviac 10 ha dodržiava na jednotlivých typoch poľnohospodárskej plochy postupy:
 - a) zlepšenie štruktúry ornej pôdy,
 - b) obhospodarovanie trvalého trávneho porastu kosením, pričom najmenej 3 % plochy TTP pokosí v neskoršom termíne podľa tabuľky č. 5, zvyšok kosí v riadnom termíne podľa tabuľky č. 5,
 - c) celoročný zelený kryt medziradia viníc, ovocných sádov a/alebo chmeľníc, a
 - d) obhospodarovanie rýchlorastúcich drevín.
- 2) Prijímateľ sa môže rozhodnúť, že postup podľa § 10 písm. b) bod 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z .z. sa vykoná v kombinácii s postupom Obhospodarovanie trvalého

trávneho porastu pasením. V takom prípade sa v neskoršom termíne pokosí najmenej 3 % plochy TTP, na ktorej sa nevykoná postup Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu pasením.

K § 11

Celková výmera poľnohospodárskej plochy prijímateľa viac ako 10 hektárov, pričom plocha trvalých trávnych porastov a tráv alebo iných bylenných krmovín na ornej pôde pokrýva najmenej 50 % výmery poľnohospodárskej plochy

- 1) Prijímateľ s celkovou výmerou poľnohospodárskej plochy v roku podania žiadosti viac ako 10 ha, a u ktorého predstavuje plocha trvalých trávnych porastov a tráv alebo iných bylenných krmovín na ornej pôde najmenej 50 % výmery poľnohospodárskej plochy, dodržiava na jednotlivých typoch poľnohospodárskej plochy postupy:
 1. zlepšenie štruktúry ornej pôdy,
 2. neproduktívna plocha nad rámec DPEP 8 na úrovni zodpovedajúcej
 - a. 1 % výmery ornej pôdy v roku 2023,
 - b. 1,2 % výmery ornej pôdy v roku 2024,
 - c. 1,4 % výmery ornej pôdy v roku 2025,
 - d. 1,6 % výmery ornej pôdy v roku 2026,
 - e. 1,8 % výmery ornej pôdy v roku 2027.
 3. dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy na úrovni 50 ha,
 4. vytvorenie plochy vysiatej zmesami pre opeľovače
 5. obhospodarovanie trvalého trávneho porastu kosením, pričom najmenej 15 % plochy TTP pokosí v neskoršom termíne podľa tabuľky č. 5, zvyšok kosí v riadnom termíne podľa tabuľky č. 5,
 6. celoročný zelený kryt medziradia viníc, ovocných sádov a/alebo chmeľníc, a
 7. obhospodarovanie rýchlorastúcich drevín.
- 2) Prijímateľ sa môže rozhodnúť, že postup podľa ods. 1 bodu 5. sa vykoná v kombinácii s postupom *Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu pasením*. Postup Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu pasením sa vykoná najmenej na 10 % výmery plochy TTP; v takom prípade sa v neskoršom termíne pokosí najmenej 10 % plochy TTP, na ktorej sa nevykoná postup Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu pasením.
- 3) Ak prijímateľ uplatní v rámci postupu Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy alternatívu pre zavlažované plochy, výmera dodatočných neproduktívnych plôch je 1 % príslušnej súvislej plochy ornej pôdy.

K § 12

Celková výmera poľnohospodárskej plochy prijímateľa viac ako 10 hektárov, pričom plocha trvalých trávnych porastov a tráv alebo iných bylenných krmovín na ornej pôde pokrýva menej ako 50 % výmery poľnohospodárskej plochy

- 1) Prijímateľ s celkovou výmerou poľnohospodárskej plochy v roku podania žiadosti viac ako 10 ha, a u ktorého predstavuje plocha trvalých trávnych porastov a tráv alebo iných bylenných krmovín na ornej pôde menej ako 50 % výmery poľnohospodárskej plochy, dodržiava na jednotlivých typoch poľnohospodárskej plochy postupy:
 1. zlepšenie štruktúry ornej pôdy,
 2. neproduktívna plocha nad rámec DPEP 8 na úrovni zodpovedajúcej najmenej:
 - a. 1 % výmery ornej pôdy mimo chráneného územia v roku 2023,
 - b. 1,2 % výmery ornej pôdy mimo chráneného územia v roku 2024,
 - c. 1,4 % výmery ornej pôdy mimo chráneného územia v roku 2025,
 - d. 1,6 % výmery ornej pôdy mimo chráneného územia v roku 2026,

- e. 1,8 % výmery ornej pôdy mimo chráneného územia v roku 2027,
 - f. 3,5 % výmery plochy ornej pôdy v chránenom území.
 - 3. dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy na úrovni najviac:
 - a. 50 ha mimo chráneného územia,
 - b. 20 ha v chránenom území.
 - 4. vytvorenie plochy vysiatej zmesami pre opeľovače
 - 5. obhospodarovanie trvalého trávneho porastu kosením, pričom najmenej 10 % plochy TTP pokosí v neskoršom termíne podľa tabuľky č. 5, zvyšok kosí v riadnom termíne podľa tabuľky č. 5,
 - 6. celoročný zelený kryt medziradia viníc, ovocných sádov a/alebo chmeľníc, a
 - 7. obhospodarovanie rýchlorastúcich drevín.
- 2) Prijímateľ sa môže rozhodnúť, že na ploche ornej pôdy v chránenom území neuplatní postup podľa ods. 1 bodu 3. písm. b., v takom prípade uplatní postup Zatrávnenie ornej pôdy v chránenom území a dodrží najväčšiu výmeru ornej pôdy na úrovni 50 ha (v takom prípade neproduktívnu plochu v chránenom území na úrovni 3,5 % nevytvára).
- 3) Prijímateľ sa môže rozhodnúť, že postup podľa bodu 5. sa vykonáva v kombinácii s postupom Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu pasením. Postup Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu pasením sa vykoná najmenej na 10 % výmery plochy TTP; v takom prípade sa v neskoršom termíne pokosí najmenej 3 % plochy TTP, na ktorej sa nevykoná postup Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu pasením.
- 4) Ak prijímateľ uplatní v rámci postupu Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy alternatívu pre zavlažované plochy, výmera dodatočných neproduktívnych plôch je 1 % príslušnej súvislej plochy ornej pôdy.

Poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie

Postupy vzťahujúce sa na ornú pôdu

K § 13

Zlepšenie štruktúry ornej pôdy

Prijímateľ je v roku podania žiadosti na výmere najmenej 25 % plochy ornej pôdy, na ktorej sa nenachádzajú trávny a iné bylinné krmoviny, viacročné krmoviny alebo pôda ležiaca úhorom s porastom obhospodarovaná podľa pravidiel pre eko-schému povinný uplatniť postupy podľa bodu 1. až 4. nižšie alebo ich kombináciu (t. j. prijímateľ si môže vybrať, ktorý postup uplatní – môže ich aj kombinovať). V kalendárnom roku, v ktorom je podaná žiadosť sa prijímateľovi počíta výmera plochy na ktorej sa aplikuje postup pre zlepšenie štruktúry ornej pôdy len raz (t. j. ak prijímateľ aplikuje na ploche maštalný hnoj a túto plochu započíta na účely 25 %, a na rovnakej ploche neskôr pestuje medziploidy, túto istú plochu nie je pre ten istý rok možné započítať na účely 25 % pre medziploidy). Nie je však zakázané aplikovať postupy pre zlepšenie štruktúry ornej pôdy na tej istej ploche viac krát. (t. j. ak prijímateľ na ploche aplikuje slamu, môže na nej tej istej ploche aplikovať aj kompost)

1. Prijímateľ na plochu aplikuje maštalný hnoj¹) (maštalným hnojom je zmes tuhých výkalov a kvapalných výkalov hospodárskych zvierat s podstielkou a prípadne so zvyškami krmiva) na úrovni najmenej 20 t/ha a najviac 40 t/ha. (Odporúčané množstvo je od 80 kg N/ha za hospodársky rok do 170 kg N/ha za hospodársky rok) Prijímateľ maštalný hnoj zapraví do ornej pôdy najneskôr do 12 hodín po jeho aplikácii. Prijímateľ je v zraniteľných oblastiach

¹ § 2 písm. c) zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách

povinný dodržiavať požiadavky vyplývajúce z osobitného predpisu²⁾ a primerane prispôbiť dávku podľa typu maštalného hnoja, ktorý aplikuje na plochu.

Nie je stanovené konkrétne obdobie roka, v ktorom má prijímateľ aplikovať maštalný hnoj. Z uvedeného vyplýva, že z pohľadu podmienok eko-schémy nie je vylúčená možnosť aplikovať maštalný hnoj na plochu aj pred podaním žiadosti o podporu.

2. Prijímateľ na ploche pestuje medziplodiny podľa tabuľky č. 1. Zmesi medziplodín musia byť v súlade s agrotechnickou praxou na ploche prítomné najmenej desať týždňov od výsevu. Medziplodiny je možné využiť, ak boli vysiate do 30. septembra príslušného kalendárneho roka. Na ploche medziplodín prijímateľ nesmie používať hnojivá a prípravky na ochranu rastlín. Zákaz používania hnojív a prípravkov na ochranu rastlín na plochách s medziplodinami trvá od osiatia plochy počas prítomnosti medziplodín. Medziplodiny slúžia výlučne pre potreby zeleného hnojenia, vyprodukovaná fytomasa plodín pestovaných na tento účel sa nepoužíva na produkciu. Za zmes medziplodín sa považuje zmes, ktorá obsahuje najviac 90 % jednej z plodín podľa tabuľky č. 1.

Akceptované budú aj farmárske zmesi ktoré nebudú certifikované, je ale potrebné preukázať ich zloženie.

Ak tvoria zmesi pre medziplodiny aj iné plodiny okrem zoznamu pričom nepatria k inváznym a húževnatým burinám, nepovažuje sa to za porušenie podmienky.

3. Prijímateľ na plochu aplikuje kompost³⁾ (kompostom je produkt, ktorý vzniká riadeným biologickým rozkladom organických látok živočíšneho pôvodu alebo rastlinného pôvodu, s prímiesou alebo bez prímеси anorganického hmoty) na úrovni najmenej 20 t/ha a najviac 75 t/ha. Prijímateľ kompost zapraví do ornej pôdy bezodkladne po jeho aplikácii.

Nie je stanovené konkrétne obdobie roka, v ktorom má prijímateľ aplikovať kompost. Z uvedeného vyplýva, že z pohľadu podmienok eko-schémy nie je vylúčená možnosť aplikovať kompost na plochu aj pred podaním žiadosti o podporu.

4. Prijímateľ na plochu aplikuje slamu. Za slamu sa považujú nadzemné pozberové zvyšky plodín (nielen strnisko):

- pšenice,
- raže,
- ovsu,
- tritikale,
- jačmeňa,
- kapusty repkovej pravej pestovanej na semeno,
- bôbu obyčajného pestovaného na zrnó,
- horčice bielej pestovanej na semeno,
- slnečnice ročnej pestovanej na semeno,
- maku siateho pestovaného na semeno,
- kukurice pestovanej na zrnó a osivo, a
- hrachu siateho.

Spôsob zapracovania do pôdy nie je stanovený.

Tabuľka č. 1 Zoznam plodín, ktorých zmesi možno použiť pre účely medziplodín alebo zelenej pokrývky

Názov plodiny

²⁾ zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov

³⁾ § 2 písm. i), § 3a zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách

slovenský	latinský
bôb obyčajný	<i>Faba bona</i> Medik.
cirok dvojfarebný	<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench
ďatelina egyptská	<i>Trifolium alexandrinum</i> L.
ďatelina lúčna	<i>Trifolium pratense</i> L.
ďatelina obrátená	<i>Trifolium resupinatum</i> L.
ďatelina plazivá	<i>Trifolium repens</i> L.
ďatelina purpurová	<i>Trifolium incarnatum</i> L.
ďatelina mechúrikatá	<i>Trifolium vesiculosum</i> Savi
facélia vratičolistá	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.
facélia kalifornská	<i>Phacelia congesta</i> Hook.
horčica biela	<i>Sinapis alba</i> L.
hrach siaty	<i>Pisum sativum</i> L.
koriander siaty	<i>Coriandrum sativum</i> L.
kostrava červená výbežkatá	<i>Festuca rubra</i> subsp. <i>rubra</i>
kostrava červená trstnatá	<i>Festuca rubra</i> subsp. <i>commutata</i>
kostrava ovčia	<i>Festuca brevipila</i>
ľadenec rožkatý	<i>Lotus corniculatus</i> L.
ľaničník siaty	<i>Camelina sativa</i> (L.) Crantz
lucerna siata	<i>Medicago sativa</i> L.
lupina biela	<i>Lupinus albus</i> L.
lupina úzkolistá	<i>Lupinus angustifolius</i> L.
lupina žltá	<i>Lupinus luteus</i> L.
mätonoh mnohokvetý	<i>Lolium multiflorum</i> Lam.
mätonoh trváci	<i>Lolium perenne</i>
mrkva obyčajná	<i>Daucus carota</i> L.
pohánka jedlá	<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench
požlt farbiarsky	<i>Carthamus tinctorius</i> L.
proso siate	<i>Panicum miliaceum</i> L.
ranostajovec pestrý	<i>Securigera varia</i> (L.) Lassen
redkev siata	<i>Raphanus sativus</i> L.
skorocel kopijovitý	<i>Plantago lanceolata</i> L.
slez nebadaný	<i>Malva neglecta</i> Wallr.
slez praslenatý	<i>Malva verticillata</i> L.
sója fazuľová	<i>Glycine max</i> (L.) Merr.
stoklas obilný	<i>Bromus secalinus</i> L.
vičenec vikolistý	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.
vika huňatá	<i>Vicia villosa</i> Roth
vika panónska	<i>Vicia pannonica</i> Crantz
vika siata	<i>Vicia sativa</i> L.
žerucha siata	<i>Lepidium sativum</i> L.

K § 14 Neproduktívna plocha

- 1) Prijímateľ je v roku podania žiadosti povinný na ploche ornej pôdy vyčleniť neproduktívne prvky a plochy nad rámec minimálneho podielu plochy podľa DPEP 8. Ako základ (baseline) pre ekoschému je možné využiť len 1. možnosť v rámci požiadavky na minimálny podiel podľa DPEP 8

(t. j. najmenej 4 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku venovanej neproduktívnym plochám a prvkom vrátane pôdy ležiacej úhorom), ako baseline pre eko-schému nie je možné využiť 2. možnosť (najmenej 7 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku, ak zahŕňa aj medziplodiny alebo plodiny viažuce dusík, pestované bez použitia prípravkov na ochranu rastlín, z čoho 3 % tvorí pôda ležiaca úhorom alebo neproduktívne prvky).

2) Prijímateľ je oprávnený použiť na účely dodržania postupu:

- vybrané neproduktívne prvky a plochy, ktoré je možné použiť na splnenie minimálneho podielu podľa DPEP 8 (**pôda ležiaca úhorom s porastom, terasa, živý plot, samostatne stojaci strom, stromy v rade, skupina stromov, húština v poli, malý rybník, malá mokraď, nárazníková zóna, medza, potok**),
- iné prvky, ktoré sú súčasťou oprávnenej plochy
 - i) **bylinné políčko** – plocha pokrytá bylinami alebo krovínami, na ktorej sa nevykonáva poľnohospodárska činnosť, ktorej výmera nesmie byť väčšia ako 0,1 ha; súhrnná výmera bylinných políčok nesmie presahovať 10 % výmery súvislej poľnohospodárskej plochy ornej pôdy prijímateľa na jednom diele pôdneho bloku.
 - ii) **priekopa** – líniový prvok tvorený zasakávacím pásom, zavodňovacím pásom po vrstevnici alebo hydromelioračným kanálom, ktorý slúži na zavlažovanie alebo odvodňovanie poľnohospodárskej pôdy ktorého šírka nesmie byť menšia ako 1 m a väčšia ako 10 m; priekopou nie je kanál s betónovými stenami, vrátane tých, ktoré sú priľahlé k ornej pôde,
- neproduktívne prvky ktoré je možné vytvoriť len pre eko-schému:
 - i) **biopásy** vytvorené v rámci postupu Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy.

3) Na prvky a plochy sa uplatňujú váhové faktory podľa tabuľky č. 2. Pokiaľ nie je váhový faktor stanovený, použije sa váhový faktor 1.

Pri určení výmery neproduktívnej plochy sa zohľadní uplatnenie váhových faktorov.

Príklad: ak je žiadateľ povinný vyčleniť 1 % neproduktívnej plochy, ktoré zodpovedá 5 ha, splnenie požadovanej výmery sa posúdi po uplatnení váhových faktorov – vzhľadom na možnosť zvoliť si neproduktívne plochy s vyšším váhovým faktorom ako 1 môže dôjsť k situácii, že žiadateľ vyčlení 4,5 ha, ktoré po prepočte váhovými faktormi predstavujú 5 ha.

- 4) Prijímateľ pri údržbe neproduktívneho prvku a plochy nesmie používať hnojivá a prípravky na ochranu rastlín.
- 5) Pôda ležiaca úhorom s porastom na účely DPEP 8 sa nesmie využívať na poľnohospodársku výrobu v období od 1. marca. do 1. septembra. Spôsob vytvárania porastu nie je definovaný, je však potrebné prihliadať na jeho súvislosť. Na využitie pôdy ležiacej úhorom s porastom v rámci eko-schémy sa vzťahujú dodatočné požiadavky. Prijímateľ pri údržbe plochy pôdy ležiacej úhorom s porastom nevykonáva žiadne agrotechnické činnosti (nevstupuje do porastu) v období od 1. apríla do 31. júla príslušného roka (ak bola založená v predošlých rokoch), resp. od založenia do 31. júla (ak bola založená v príslušnom roku); týmto nie je vylúčené vysiatie zmesí pre opeľovače na účely postupu Plocha vysiatá zmesami pre opeľovače na ploche pôdy ležiacej úhorom s porastom v uvedených termínoch.
- 6) Prijímateľ je povinný odstraňovať invázne druhy rastlín pri zohľadnení termínov pre obhospodarovanie ornej pôdy ležiacej úhorom s porastom, skôr je tak možné urobiť na vyzvanie príslušného orgánu v zmysle osobitného predpisu.⁴⁾ Za húževnaté buriny sa považujú rastliny s nasledovnými charakteristikami: sú expanzívne, vytláčajú kultúrne druhy rastlín, ich podiel na pozemku pri absencii odstraňovania sa na poľnohospodárskej ploche zvyšuje, čím

⁴ § 4 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

spôsobuje ďalšie zaburinenie poľnohospodárskej plochy, poškodzujú kvalitu rastlinných produktov a znižujú, resp. znemožňujú použitie úrody na ďalšie využitie (spracovanie), v prípade trvalých trávnych porastov zvieratá tieto rastliny nespásajú, čo spôsobuje vznik prázdnych miest a v konečnom dôsledku zníženie využiteľnej plochy trvalých trávnych porastov, znižujú využiteľnosť poľnohospodárskej plochy.

- 7) Na účely podpory formou celofarmovej eko-schémy sa požiadavky na údržbu neproduktívnej plochy, vrátane požiadavky na nevykonávanie agrotechnických činností na pôde ležiacej úhorom s porastom v stanovenom termíne, vzťahujú na celú výmeru neproduktívnych prvkov a plôch vrátane neproduktívnych prvkov a plôch, ktorými sa plní minimálny podiel podľa DPEP 8 a iných prvkov.
- 8) V prípade ak sa zakladá neproduktívna plocha v roku podania žiadosti o podporu, je možné prípravky na ochranu rastlín použiť pred založením.
- 9) V prípade ak je neproduktívna plocha nižšej výmery ako 0,01 ha nie je ju potrebné vytvárať nakoľko aplikácia GSAA neumožňuje takúto plochu zakresliť.
- 10) Obdobie, v ktorom sa plocha úhoru s porastom používa na účely plnenia postupov pre poskytnutie podpory formou celofarmovej eko-schémy, sa nezapočítava do veku porastu.

DPEP 8

- 1) Postup je povinný plniť aj prijímateľ, na ktorého sa vzťahuje výnimka z plnenia podmienky DPEP 8 v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na udržiavanie poľnohospodárskej plochy, aktívneho poľnohospodára a kondicionality. Tento prijímateľ je povinný vyčleniť neproduktívnu plochu vo výmere požadovanej nad rámec DPEP 8 v zmysle eko-schémy (1 % - 1,8 % resp. 3,5 %), nie však na úrovni minimálneho podielu podľa DPEP 8 (4 %).
- 2) Prijímateľ nie je povinný vyčleniť neproduktívne prvky a plochy v požadovanej výmere (%) na každom diele pôdneho bloku. Je však povinný dodržať stanovené % pre plochy mimo chránených území a plochy, ktoré sa považujú za chránené územia a toto % vyčleniť vo vzťahu k príslušným typom plôch. Prijímateľ, ktorý má povinnosť vyčleniť neproduktívne prvky a plochy v CHÚ aj mimo CHÚ sa zároveň môže rozhodnúť, že všetky požadované neproduktívne plochy a prvky vyčlení len v CHÚ (to neplatí opačne).

Tabuľka č. 2 Váhové faktory pre minimálny podiel poľnohospodárskej plochy vyčlenenej pre plochy alebo prvky

Prvky a plochy	Váhový faktor
Pôda ležiaca úhorom s porastom	1
Terasy	1
Živé ploty	2
Samostatne stojaci strom	1,5
Stromy v rade	2
Skupina stromov Húštiny v poli	1,5
Medza	1,5
Malé rybníky	1,5
Malé mokrade	1,5
Potoky	2

Nárazníkové zóny	1,5
------------------	-----

Ostatné neproduktívne prvky a plochy na účel dodržania postupu (biopásy, bylinné políčka, priekopy) majú váhový faktor 1.

K § 15

Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy

- 1) Prijímateľ je v roku podania žiadosti povinný zabezpečiť, že súvislá plocha ornej pôdy obhospodarovaná jedným prijímateľom v jednom diele pôdneho bloku bez ohľadu na počet pestovaných plodín, ktorá presahuje maximálnu výmeru 50, resp. 20 ha, sa rozčlení biopásom s minimálnou šírkou 12 metrov tak, aby rozčlenené plochy ornej pôdy nepresahovali maximálnu výmeru.
- 2) Prípustná odchýlka z minimálnej šírky biopásu nepresiahne 5 %. Výmera biopásov musí dosahovať 0,5 % z výmery rozčlenenej ornej pôdy (dosiahnutie min. 0,5 % výmery rozčlenenej plochy sa týka všetkých biopásov vytvorených v rámci členenej súvislej plochy ornej pôdy v diele pôdneho bloku dohromady, t. j. každý jednotlivý biopás na danej súvislej ploche ornej pôdy nemusí dosahovať 0,5 % z rozčlenenej plochy ornej pôdy; od súvislej plochy ornej pôdy sa odpočítajú plochy, ktoré nie je potrebné členiť, napr. zavlažovaná plocha a pod.).
- 3) Prijímateľ je povinný biopás založiť do 30. apríla príslušného roka. Uvedený termín platí aj pre rok 2023 (t. j. neuplatňuje sa výnimka pre oziminy).
- 4) Biopás je súvisle tvorený ďatelinovo-trávnou, trávovito-bylinnou a/alebo bylinnou zmesou. Za zmes sa považuje zmes, ktorá obsahuje najviac 90 % jednej z plodín. Odporúča sa zloženie 40 % ďatelinoviny, 20 % byliny, max. 40 % trávy.
- 5) Akceptované budú aj farmárske zmesi ktoré nebudú certifikované, je ale potrebné preukázať ich zloženie.
 - V roku 2023 a 2024 môže byť časť biopásov tvorená úhorom s porastom obhospodarovaným podľa pravidiel eko-schémy (t. j. prijímateľ nemusí vysiať požadované zmesi) nasledovne:
 - i) v roku 2023 môže prijímateľ najviac 2/3 biopásov vytvoriť ako úhor s porastom,
 - ii) v roku 2024 môže prijímateľ najviac 1/3 biopásov vytvoriť ako úhor s porastom,
 - iii) od roku 2025 musia byť všetky biopásy tvorené požadovanými zmesami.

Prijímateľ v žiadosti uvedie, ktoré biopásy sú vytvorené ako úhor s porastom. Plochy biopásov vytvorené ako úhor s porastom je možné započítať do minimálnej výmery požadovanej podľa DPEP 8.

- 6) Prijímateľ je povinný biopás ktorý tvorí úhor s porastom založiť do 30. apríla.

Prijímateľ obhospodaruje biopás spôsobom, akým sa obhospodaruje plocha ornej pôdy vhodnej na pestovanie plodín, ale ležiacej úhorom⁵). Prijímateľ môže kosiť biopás najviac dvakrát ročne, pričom prvé kosenie biopásu je možné vykonať najskôr od 23. júna príslušného roka. Prijímateľ môže vykonať druhé kosenie biopásu najskôr dva mesiace po prvom kosení. Po každom kosení je potrebné do 14 dní z biopásu odstrániť pokosenú hmotu. Spôsob následného nakladania s pokosenou hmotou po jej odstránení z biopásu nie je ekoschéмой obmedzený a upravený. Prijímateľ je povinný odstraňovať invázne druhy rastlín pri zohľadnení termínov pre obhospodarovanie ornej pôdy ležiacej úhorom s porastom, skôr je tak možné urobiť na

⁵ V prípade plochy ornej pôdy vhodnej na pestovanie plodín, ale ležiacej úhorom má byť táto pre účely údržby poľnohospodárskej plochy udržiavaná; udržiavaním sa rozumie najmä zabránenie rozširovaniu samonáletov drevín, odstraňovanie invázných druhov rastlín a húževnatých burín

vyzvanie príslušného orgánu v zmysle osobitného predpisu.⁶⁾ V prípade, ak biopás nie je porastený inváznymi druhmi rastlín a ani húževnatými burinami, nie je nutné biopás po založení kosiť vôbec, ak sa tak prijímateľ rozhodne.

- 7) Biopás je možné ponechať na rovnakej ploche viac rokov po sebe. Plocha biopásového pásu na účely plnenia postupu Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy zostáva ornou pôdou.
- 8) Na biopáse je vo vegetačnom období povolený nevyhnutný prejazd poľnohospodárskej techniky na obvyklých miestach.
- 9) Na účely administrácie a kontroly sa posudzuje súvislosť porastu.

Ak sa na súvislej ploche ornej pôdy nachádza prvok chránený v rámci DPEP 8 (živé ploty, solitér, stromoradie, skupina stromov, terasa, mokrad', medza), je možné ho použiť na členenie súvislej plochy ornej pôdy. Vtedy nie je potrebná prítomnosť biopásového pásu na mieste, kde sa nachádza chránený prvok. Plocha chráneného prvku sa započíta na účely 0,5 % plochy biopásového pásu z výmery rozčlenenej ornej pôdy.

Za účelom predchádzania erózií a suchu sa odporúča zakladať biopás, organizovať hony a vykonávať agrotechnické operácie v smere po vrstevnici. Zároveň sa odporúča kombinovať biopás so zasakávacím pásom.

Členenie plôch s pôdou ležiacou úhorom, trávami alebo bylinnými krmovinami, viacročnými krmovinami

- 1) Úhor s porastom - plocha úhoru s porastom obhospodarovaného podľa pravidiel eko-schémy sa odpočíta od súvislej plochy ornej pôdy, ktorý sa má členiť.
- 2) Trávy alebo iné bylinné krmoviny (trávy na ornej pôde) - plocha tráv sa odpočíta od súvislej plochy ornej pôdy, ktorá sa má členiť.
- 3) Viacročné krmoviny – plocha viacročných krmovín sa odpočíta od súvislej plochy ornej pôdy, ktorá sa má členiť.
- 4) Minimálna výmera biopásového pásu 0,5 % z dielu pôdneho bloku sa týka len ornej pôdy na ktorej nie sú vytvorené, plochy tráv bylinných krmovín, viacročných krmovín, úhoru s porastom a zavláňovaných plôch, ale biopásového pásu už áno.
- 5) Obdobie, v ktorom sa plocha úhoru s porastom používa na účely plnenia postupov pre poskytnutie podpory formou celofarmovej eko-schémy, sa nezapočítava do veku porastu.

Príklad č. 1:

ak na 52 ha súvislej plochy ornej pôdy mimo CHÚ má prijímateľ 5 ha úhoru s porastom obhospodarovaným podľa pravidiel eko-schémy, túto plochu odpočíta, zostávajúcich 47 ha nie je potrebné členiť.

Príklad č. 2:

ak na 70 ha súvislej plochy ornej pôdy mimo CHÚ má prijímateľ 10 ha úhoru s porastom obhospodarovaným podľa pravidiel eko-schémy (bez ohľadu na to, kde v rámci plochy sa tento úhor nachádza), túto plochu odpočíta a člení zostávajúcich 60 ha.

Príklad č. 3:

ak na 55 ha súvislej plochy ornej pôdy mimo CHÚ prijímateľ pestuje trávy alebo iné bylinné krmoviny, plochu nie je potrebné členiť.

⁶ § 4 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Alternatíva pre zavlažované plochy

Prijímateľ sa môže rozhodnúť, že do maximálnej výmery súvislej plochy ornej pôdy, ktorá presahuje maximálnu výmeru, sa nezapočíta zavlažovaná plocha ornej pôdy. Prijímateľ v takom prípade na tejto súvislej ploche ornej pôdy vyčlení súvislú plochu tvorenú pôdou ležiacou úhorom s porastom alebo bylinným políčkom vo výmere 1 % príslušnej súvislej plochy ornej pôdy celého DPB nad rámec minimálnej výmery neproduktívnej plochy pre eko-schémy. Prijímateľ predmetnú neproduktívnu plochu založí do 30. apríla.

Príklad: Súvislá plocha ornej pôdy má 200 ha, zavlažuje sa 50 ha. Prijímateľ je povinný členiť 150 ha a zároveň vyčleniť neproduktívnu plochu na úrovni 1 % z 200 ha (t. j. 2 ha) kdekoľvek na tejto ploche dielu pôdneho bloku, ktorý zavlažuje.

- 1) Zavlažovanou plochou sa rozumie plocha, na ktorej sa v roku podania žiadosti nachádza funkčné pevne inštalované zavlažovacie zariadenie. Prijímateľ je povinný preukázať, že zavlažovacie zariadenie, ako aj príslušnú čerpaciu stanicu má k dispozícii (platný právny vzťah, povolenia).
- 2) Zavlažovanou plochou sa rozumie aj plocha, vo vzťahu ku ktorej sa v roku podania žiadosti používa funkčné mobilné zavlažovacie zariadenie. Prijímateľ je povinný preukázať, že ku všetkým nahláseným zavlažovaným plochám má v roku podania žiadosti k dispozícii zavlažovacie zariadenie, ako aj príslušnú čerpaciu stanicu.
- 3) Zavlažovanou plochou sa rozumie výlučne plocha, ktorú prijímateľ v roku podania žiadosti s prihladením na vyššie uvedené skutočne plánuje zavlažovať (t. j. nie okrajové a manipulačné plochy).
- 4) V prípade, že poveternostné podmienky v roku podania žiadosti neodôvodňujú použitie závlahy, prijímateľ nebude za využitie výnimky sankcionovaný, musí však byť schopný preukázať, že nepoužitie závlahy bolo odôvodnené.

Administratívne a kontrolné postupy pre zavlažované plochy

- 1) Prijímateľ zakreslí plochu v GSAA, ktorú plánuje v danom roku zavlažovať; táto bude označená písmenom Z. V tejto fáze sa nepredkladajú žiadne doklady.
- 2) Na účely kontroly je prijímateľ povinný preukázať využitie § 15 ods. 3 relevantným spôsobom; za týmto účelom je prijímateľ povinný mať k dispozícii zodpovedajúce doklady a dôkazy.

Zariadenie na čerpanie vody/hydrant aj závlaha musia byť preukázateľne funkčné.

Pevne inštalovaná závlaha

Systém závlahových zariadení pevne spojených so zemským povrchom, ako sú odberný objekt, závlahová čerpacia stanica s príslušenstvom, podzemná rúrová sieť s nadzemnými hydrantmi a koncový závlahový detail, napr. center pivot (kruhové zavlažovacie zariadenie s fixnou stredovou vežou) a pod.

- 1) platná nájomná zmluva s Hydromelioráciami, š. p. / platná zmluva s iným subjektom (preukázateľný zmluvný vzťah s nájomcom, ktorý ma uzavretú zmluvu s Hydromelioráciami, š. p.) / povolenie na osobitné užívanie vôd tretou osobou (ak závlahovú stavbu spolu s odberným objektom (zdrojom vody) spravuje štátny podnik) / oprávnený odber z vlastnej studne alebo iného vodného zdroja na základe platného vodoprávneho povolenia (ak vlastníkom resp. správcom vodného zdroja je poľnohospodársky subjekt) / v prípade prijímateľa v procese schvaľovania povolenia okresného úradu na osobitné užívanie vôd (min. vo fáze ohlásenej/povolennej hydrogeologickej skúšky) zodpovedajúca dokumentácia v rozsahu podanej žiadosti o povolenie na osobitné užívanie vôd v zmysle § 21 ods. 1 písm. h) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene

zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov so všetkými požadovanými prílohami

- 2) preukázateľný právny titul k závlahe – vlastnícky vzťah, nájomný vzťah alebo iný obdobný vzťah (napr. kúpna zmluva, nájomná zmluva, zmluva o výpožičke, súpis majetku a pod.); ak je závlahový detail vyrobený pred rokom 2000 a prijímateľ nemá k dispozícii zodpovedajúce doklady, môže predložiť čestné vyhlásenie o oprávnení disponovať so zariadením

Príslušné doklady podľa bodu 1 a 2 má prijímateľ k dispozícii do 31. mája roku podávania žiadostí.

Mobilná závlaha

Premiestniteľný závlahový systém, ktorý nie je pevne spojený so zemským povrchom, ako sú traktorové čerpadlá, mobilné dieselagregátové čerpadlá s príslušenstvom, prenosné rýchlospojkové potrubia a hadice s hydrantmi, prenosné kvapkové a sprinklerové závlahové súpravy s príslušenstvom, pásová závlaha (cievky, bubny), lineárne zavlažovacie zariadenia, premiestniteľný center pivot a pod.

- 1) platná nájomná zmluva s Hydromelioráciami, š. p. / platná zmluva s iným subjektom (preukázateľný zmluvný vzťah s nájomcom, ktorý ma uzavretú zmluvu s Hydromelioráciami, š. p.) / povolenie na osobitné užívanie vôd tretou osobou (ak závlahovú stavbu spolu s odberným objektom (zdrojom vody) spravuje štátny podnik) / oprávnený odber z vlastnej studne alebo iného vodného zdroja na základe platného vodoprávneho povolenia (ak vlastníkom resp. správcom vodného zdroja je poľnohospodársky subjekt) / v prípade prijímateľa v procese schvaľovania povolenia okresného úradu na osobitné užívanie vôd (min. vo fáze ohlásenej/povolenej hydrogeologickej skúšky) zodpovedajúca dokumentácia v rozsahu podanej žiadosti o povolenie na osobitné užívanie vôd v zmysle § 21 ods. 1 písm. h) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov so všetkými požadovanými prílohami
- 2) preukázateľný právny titul k závlahe – vlastnícky vzťah, nájomný vzťah alebo iný obdobný vzťah (napr. kúpna zmluva, nájomná zmluva, zmluva o výpožičke, súpis majetku a pod.); ak je závlahový detail vyrobený pred rokom 2000 a prijímateľ nemá k dispozícii zodpovedajúce doklady, môže predložiť čestné vyhlásenie o oprávnení disponovať so zariadením

Príslušné doklady podľa bodu 1 a 2 má prijímateľ k dispozícii do 31. mája roku podávania žiadostí.

- 3) fotodokumentácia zavlažovania – z každej plochy označenej ako zavlažovaná zabezpečenie najmenej jednej geograficky označenej fotografie v elektronickej podobe vytvorenej v období zavlažovania, vo formáte pôvodnej fotografie (z meta údajov by malo byť jednoznačne zrejmé, kedy a kde bola fotografia vytvorená); fotografia má zobrazovať zavlažovanú plochu a aplikovanie závlahy (v prípade potreby je nutné vytvoriť viac fotografií); postačí fotografia z prvého/jedného zavlažovania na danej ploche
- 4) evidencia zavlažovania – vo vzťahu ku každej ploche označenej ako zavlažovaná evidovať využitie závlahy
- 5) v prípade nerealizovania zavlažovania v čase prítomnosti plodiny na ploche z dôvodu poveternostných podmienok je potrebné bezodkladne oznámiť platobnej agentúre, že predmetná plocha nebola zavlažovaná napriek tomu, že prijímateľ vyvinul kroky k realizácii zavlažovania, spolu so zodpovedajúcim odôvodnením (napr. záznamy SHMÚ)

Ak prijímateľ na výzvu platobnej agentúry nepredloží vyššie uvedené dôkazy, plocha sa nebude považovať za zavlažovanú plochu.

K § 16

Zatrávnenie ornej pôdy v chránenom území

(alternatívny postup k postupu Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy v CHÚ)

- 1) Prijímateľ, ktorý sa rozhodne využiť túto alternatívu, je v roku podania žiadosti povinný zabezpečiť, že najmenej 4 % výmery ornej pôdy v chránenom území sú súvisle pokryté d'atelinovo-trávnou a/alebo trávovito-bylinnou zmesou. V takom prípade zabezpečí maximálnu výmeru súvislej plochy ornej pôdy v CHÚ na úrovni 50 ha (t. j. platí postup Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy, uplatňuje sa však limit ako pri plochách mimo CHÚ), vytvorené biopásky sa nezapočítajú na účely 4 % výmery zatrávnenej ornej pôdy (je možné ich však v prípade potreby započítať na účely postupu Neproduktívna plocha mimo CHÚ). Prijímateľ uplatňuje tento postup vo vzťahu k celej výmere ornej pôdy v CHÚ.
 - 4 % sa počítajú za celú plochu ornej pôdy vo všetkých CHÚ, pričom túto výmeru môže prijímateľ vyčleniť len v jednom CHÚ - t. j. nie je potrebné 4 % vyčleniť v každom CHÚ.
- 2) Ak prijímateľ dodržiava tento postup, nie je povinný vyčleniť v chránenom území neproduktívnu plochu.
- 3) Prijímateľ je povinný obhospodarovať tieto plochy pasením s priemerným zaťažením v období najmenej od 1. júna do 30. septembra príslušného roka najmenej 0,5 dobytčej jednotky na hektár hovädzieho dobytku, oviec, kôz a/alebo koní (prepočet podľa tabuľky č. 3).
- 4) Dodržanie podmienky je možné uznať len vo vzťahu k ploche, ktorá zodpovedá stanovenému minimálnemu zaťaženiu zvieratami (t. j. prijímateľ nemôže na účely plnenia postupu zohľadniť výmeru väčšiu, než ktorej zodpovedá požadovaný počet dobytčích jednotiek).
- 5) Evidencia pasenia obsahuje najmä informáciu o termíne vykonania pasenia, počte paseného hovädzieho dobytku, oviec a kôz alebo koní, uvedenie konkrétneho dielu pôdneho bloku.
- 6) Povinnosť obhospodarovať plochy pasením sa neuplatní na plochu dva roky od prvého zatrávnenia plochy. Prijímateľ v takom prípade obhospodaruje plochu spôsobom, akým sa obhospodaruje plocha trvalého trávnatého porastu⁷).

Ak ide o trvalý trávny porast, poľnohospodár udržiava poľnohospodársku plochu kosením alebo spásaním a prvú agrotechnickú operáciu vykoná do 31. júla s výnimkou prípadov, ak vzhľadom na nepriaznivé klimatické podmienky nemožno prvú agrotechnickú operáciu vykonať v určenom termíne; túto skutočnosť poľnohospodár oznámi pôdohospodárskej platobnej agentúre do 31. júla a prvú agrotechnickú operáciu vykoná bezodkladne po tom, čo pominuli dôvody, pre ktoré nemohol vykonať prvú agrotechnickú operáciu v určenom termíne. Doplnkovo k udržiavaniu plochy kosením alebo spásaním podľa prvej vety možno vykonať aj mulčovanie; mulčovanie predstavuje také udržiavanie poľnohospodárskej plochy, pri ktorom každý pozemok musí byť obhospodarový kosením alebo spásaním ako hlavnou agrotechnickou operáciou a vykonáva sa iba ako vedľajšia činnosť po vykonaní alebo pred vykonaním hlavnej agrotechnickej operácie. V prípade pasenia musia byť na poľnohospodárskej ploche odstránené nespasené časti; to neplatí, ak ponechanie nespasených častí vyplýva zo schválenej dokumentácie ochrany prírody alebo rozhodnutia štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny. Poľnohospodár do 14 dní po kosení odstráni pokosenú hmotu.
- 7) Prijímateľ nie je povinný vykonať pasenie, ak to vyplýva zo schválenej dokumentácie ochrany prírody⁸ alebo rozhodnutia štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny. Poľnohospodár

⁷ § 3 ods. 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.

⁸ § 54 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.

obhospodaruje plochu zatrávnenú plochu spôsobom určeným v schválenej dokumentácii ochrany prírody alebo rozhodnutí štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny.

- 8) Postup nie je možné vykonať na zatrávnenej ploche, ktorá je zaradená do neprojektovej intervencie rozvoja vidieka „Podpora na zatrávňovanie podmáčajanej ornej pôdy“ podľa § 33 nariadenia Slovenskej republiky č. 3/2023 Z. z. Uvedená plocha sa do výmery 4 % nezapočíta. Porušenie sa považuje za porušenie viacročného záväzku v rámci neprojektovej intervencie.
- 9) Zatrávnená plocha na účely plnenia postupu zostáva ornou pôdou.
- 10) V prípade hovädzieho dobytku sa uvádza aj kategóriu podľa veku, uvedená v tabuľke č.3 Pasenie zapožičanými zvieratami je možné, je potrebné však mať uzatvorenú zmluvu o službe s farmou z ktorej zvieratá pochádzajú s výpisom zvierat z CEHZ.
- 11) Ak prijímateľ v prvom roku zatrávnenia ornej pôdy v chránenom území prehodnotí umiestnenie zatrávnenej plochy, je možné zatrávnenú plochu presunúť na iné miesto za dodržania podmienky, že v CHÚ bude v danom roku kontinuálne zatrávnených 4 % výmery ornej pôdy v CHÚ (t. j. plocha na ktorú sa zatrávnenie presunie musí byť zatrávnená skôr ako sa rozorie pôvodne zatrávnená plocha), pričom v takomto prípade sa povinnosť uplatnenia pastvy podľa bodu 7 na zatrávnenej ploche ráta od prvého zatrávnenia (t. j. nie od termínu kedy došlo k zatrávneniu plochy na presunutom mieste)

Odporúčania pre kosenie

- odporúča sa používanie plašičov zveri
- odporúča sa dodržiavanie maximálnej rýchlosti kosenia (15 km/h)
- odporúča sa realizovať kosenie od stredu plochy k okraju alebo v pásoch od okraja k okraju plochy

Tabuľka č. 3 Koeficienty na prepočet zvierat na dobytie jednotky

Druh	Vek/kategória	Koeficient
Hovädzí dobytok	menej ako 6 mesiacov	0,4
	od 6 mesiacov do 2 rokov	0,6
	viac ako 2 roky	1,0
Koňovité	viac ako 6 mesiacov	1,0
Ovce a kozy		0,15

K § 17

Plocha vysiatá zmesami pre opeľovače

- 1) Prijímateľ je v roku podania žiadosti povinný zabezpečiť, že 10 % výmery neproduktívnej plochy vytvorenej v rámci eko-schémy (t. j. 10 % sa vypočíta z výmery prvkov vyčlenených nad rámec DPEP 8) je súvisle vysiatych zmesami pre opeľovače zo zoznamu podľa tabuľky č. 4 (súvislosť znamená súvislý pokryv, nie však, že 10 % musí byť na jednej ploche, môže sa jednať aj o viacero plôch, ktoré spolu predstavujú požadovaných 10 %). Zmes musí obsahovať aspoň tri plodiny zo skupiny č. 1 zodpovedajúce podielu v zmesi 40 %, aspoň štyri plodiny zo skupiny č. 2 zodpovedajúce podielu v zmesi 50 % a aspoň jednu plodinu zo skupiny č. 3 zodpovedajúcu podielu v zmesi 10 %. Ak bude prijímateľ miešať viac osív, pretože nevie získať osivo s predpísaným zložením, musia byť osivá zmiešané tak, aby výsledná zmes splnila príslušné podiely plodín zmesi

pre opeľovače a zároveň u všetkých zložiek osív je potrebné preukázať ich zloženie. Prijímateľ teda môže použiť viaceré zmesi pre opeľovače, zmiešať ich predpísaným podielom, pričom pokiaľ v zmesiach budú aj iné plodiny a nepatria k inváznym a húževnatým burinám, je možné aj také osivá použiť. Ich zloženie a pomery je potrebné ale v prípade kontroly deklarovať množstvami (napr. hmotnostným v kg v dodacích listoch) použitého osiva, a zložením.

- 2) Ak tvoria osivá pre opeľovače aj iné plodiny okrem zoznamu pričom nepatria k inváznym a húževnatým burinám, nepovažuje sa to za porušenie podmienky. Výmera plochy vysiatej zmesami pre opeľovače zohľadní výmeru neproduktívnej plochy po uplatnení váhových faktorov.

Príklad: ak je žiadateľ povinný vyčleniť 1 % neproduktívnej plochy, ktoré zodpovedá 5 ha, vzhľadom na možnosť zvoliť si neproduktívne prvky s vyšším váhovým faktorom ako 1 môže dôjsť k situácii, že žiadateľ vyčlení 4,5 ha, ktoré po prepočte váhovými faktormi predstavujú 5 ha. Základom pre plnenie postupu plocha vysiatá zmesami pre opeľovače je v tomto prípade 5 ha.

- 3) Spôsob výpočtu 10 % v prípade prijímateľa, ktorý uplatňuje postup Zatrávnenie ornej pôdy v chránenom území – prijímateľ, ktorého plocha sa nachádza čiastočne v CHÚ počíta 10 % z povinného percenta neproduktívnej plochy v rámci eko-schémy mimo CHÚ a plochy všetkých biopásov v CHÚ. Ak sa celá plocha prijímateľa nachádza v CHÚ, 10 % sa počíta len z plochy všetkých biopásov v CHÚ. Ak sa celá plocha prijímateľa nachádza v CHÚ a prijímateľ nevytvára biopásky, plochu vysiatu zmesami pre opeľovače nemusí byť založená ak si prijímateľ uplatňuje postup Zatrávnenie ornej pôdy v chránenom území.
- 4) Prijímateľ môže na účely plnenia postupu použiť plochy ornej pôdy ležiacej úhorom s porastom, bylinné políčka alebo biopásky vytvorené v rámci postupu Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy, vrátane plôch vyčlenených ako dodatočné neproduktívne plochy na ploche so závlahami. V rámci administrácie sa uvedené nahlasuje ako samostatná plodina - pôda ležiaca úhorom pre medonosné plodiny.
- 5) Prijímateľ je povinný plochu vysiatu zmesami pre opeľovače založiť do 30. apríla príslušného roka a ponechať najmenej do 30. septembra príslušného roka; počas uvedeného obdobia plochu nekosiť a nemulčovať. Prijímateľ môže plochu vysiatu zmesami pre opeľovače kosiť a/alebo mulčovať po 30. septembri roka podania žiadosti.
- 6) Prijímateľ je povinný odstraňovať invázne druhy rastlín pri zohľadnení termínov pre obhospodarovanie plochy vysiatej zmesami pre opeľovače, skôr je tak možné urobiť na vyzvanie príslušného orgánu v zmysle osobitného predpisu.⁵⁾
- 7) Plochu vysiatu zmesami pre opeľovače je možné ponechať na rovnakom mieste viac rokov po sebe. V takom prípade je možné plochu vysiatu zmesami pre opeľovače kosiť a/alebo mulčovať najneskôr do 31. marca.
- 8) Prijímateľ pri údržbe plochy vysiatej zmesami pre opeľovače nesmie používať hnojivá a prípravky na ochranu rastlín.
- 9) Prijímateľ môže zvoliť plodiny z jednotlivých skupín aj spôsobom kombinácie jednoročných a viacročných plodín. Pre každý rok podania žiadosti je však potrebné zabezpečiť, že podiel v zmesi a počet plodín zodpovedá požiadavke. Ak je plocha pre opeľovače ponechaná na tej istej ploche viac rokov, pričom po prvom roku zo zmesi vypadnú jednoročné plodiny, je potrebné zmes pre príslušný rok podania žiadosti dosiahť plodinami z príslušnej skupiny, avšak opäť je možné zvoliť tak jednoročné, ako aj viacročné plodiny.
- 10) Prijímateľ predkladá PPA doklad o preukázaní splnenia podmienky výsevu požadovaných zmesí.
- 11) Ak sa na súvislej ploche ornej pôdy nachádza chránený prvok v rámci DPEP 8 (živé ploty, solitér, stromoradie, skupina stromov, terasa, mokrad', medza), nie je ho možné ho použiť účely 10 %

plochy vysiatej zmesami pre opeľovače z výmery neproduktívnej plochy vytvorenej pre ekoschémy.

- 12) V prípade ak povinná plocha pre opeľovače je nižšej výmery ako 0,01 ha nie je ju potrebné vytvárať nakoľko aplikácia GSAA neumožňuje takúto plochu zakresliť.

Tabuľka č. 4 Zoznam plodín pre opeľovače

Názov plodiny		
slovenský		latinský
Plodiny pre jednoročné zmesi		
1. skupina	d'atelina egyptská	<i>Trifolium alexandrinum</i> L.
	d'atelina purpurová	<i>Trifolium incarnatum</i> L.
	d'atelina obrátená	<i>Trifolium resupinatum</i> L.
	d'atelina mechúrikatá	<i>Trifolium vesiculosum</i> Savi
	hrach siaty	<i>Pisum sativum</i> L.
	lupina biela	<i>Lupinus albus</i> L.
	lupina úzkolistá	<i>Lupinus angustifolius</i> L.
	lupina žltá	<i>Lupinus luteus</i> L.
	vika huňatá	<i>Vicia villosa</i> Roth
	vika panónska	<i>Vicia pannonica</i> Crantz
	vika siata	<i>Vicia sativa</i> L.
	vtáčia noha siata	<i>Ornithopus sativus</i>
2. skupina	pohánka jedlá	<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench
	borák lekársky	<i>Borago officinalis</i> L.
	facélia vratičolistá	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.
	facélia kalifornská	<i>Phacelia congesta</i> Hook.
	horčica biela	<i>Sinapis alba</i> L.
	ľan siaty	<i>Linum usitatissimum</i> L.
	ľaničník siaty	<i>Camelina sativa</i> (L.) Crantz
	požlt farbiarsky	<i>Carthamus tinctorius</i> L.
	slnečnica ročná	<i>Helianthus annuus</i> L.
	skorocel kopijovitý	<i>Plantago lanceolata</i> L.
	benedikt lekársky	<i>Cnicus benedictus</i> L.
	nechtík lekársky	<i>Calendula officinalis</i> L.
	nevädza poľná	<i>Cyanus segetum</i> Hill
	red'kev siata	<i>Raphanus sativus</i> L.

3. skupina	fenikel obyčajný	<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.
	kôpor voňavý	<i>Anethum graveolens</i> L.
	koriander siaty	<i>Coriandrum sativum</i> L.
	rasca lúčna	<i>Carum carvi</i> L.
Plodiny pre viacročné zmesi		
1. skupina	ďatelina lúčna	<i>Trifolium pratense</i> L.
	ďatelina plazivá	<i>Trifolium repens</i> L.
	komonica lekárska	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pall.
	ľadenec rožkatý	<i>Lotus corniculatus</i> L.
	lucerna ďatelinová	<i>Medicago lupulina</i>
	lucerna siata	<i>Medicago sativa</i> L.
	ranostajovec pestrý	<i>Securigera varia</i> (L.) Lassen
	sekernica vencová	<i>Hedysarum coronarium</i> L.
	vičenec vikolistý	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.
	vika huňatá	<i>Vicia villosa</i> Roth
2. skupina	pohánka jedlá	<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench
	ramtila abesínska	<i>Guizotia abyssinica</i> (L. fil.) Cass.
	slez nebadaný	<i>Malva neglecta</i> Wallr.
	slez praslenatý	<i>Malva verticillata</i> L.
	druhy rodu šalvia	<i>Salvia</i> spp.
	facélia vratičolistá	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.
	facélia kalifornská	<i>Phacelia congesta</i> Hook.
	borák lekársky	<i>Borago officinalis</i> L.
	horčica biela	<i>Sinapis alba</i> L.
	skorocel kopijovitý	<i>Plantago lanceolata</i> L.
	redkev siata	<i>Raphanus sativus</i> L.
	pupalka dvojročná	<i>Oenothera biennis</i>
	nechtík lekársky	<i>Calendula officinalis</i> L.
	nevädza poľná	<i>Cyanus segetum</i> Hill
3. skupina	fenikel obyčajný	<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.
	bedrovník lomikameňový	<i>Pimpinella saxifraga</i> L.
	koriander siaty	<i>Coriandrum sativum</i> L.
	kôpor voňavý	<i>Anethum graveolens</i> L.
	mrkva obyčajná	<i>Daucus carota</i> L.

paštrnák siaty	<i>Pastinaca sativa</i> L.
petržlen záhradný	<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) A. W. Hill

Postupy vzťahujúce sa na trvalý trávny porast

K § 18

Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu kosením

- 1) Podstatou uvedeného postupu je kosenie TTP v diferencovaných termínoch. Prijímateľ je v roku podania žiadosti povinný obhospodarovať plochy trvalého trávneho porastu, na ktorých nevykonáva pasenie, kosením v riadnom a neskoršom termíne podľa nadmorskej výšky. Prijímateľ prvé kosenie vykoná v riadnom termíne podľa tabuľky č. 5. Prijímateľ zároveň vyčlení plochu trvalého trávneho porastu pre kosenie len v neskoršom termíne v stanovenej výmere podľa typu farmy a zvolenej alternatívy (najmenej 3 %, 10 % alebo 15 %), ktorú kosí v neskoršom termíne podľa tabuľky č. 5. Prijímateľ vykoná kosenie najneskôr do 15. septembra kalendárneho roka. Kosené plochy budú zakreslené v GSAA. Plochy môžu byť v GSAA menené do 30.9. roku podania žiadosti. Aspoň 0,01 ha je potrebné pokosiť v riadnom termíne.
- 2) Prijímateľ je povinný dodržať odstup medzi riadnymi a neskoršími termínmi kosenia najmenej 30 dní.
- 3) Termín odloženého kosenia, zohľadňujúci odstup medzi kosením v riadnom a neskoršom termíne, sa týka časti plochy, ktorá je ponechaná na neskoršie kosenie, pričom táto sa vypočíta z plochy, na ktorej sa neplní postup Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu pasením. Pri určovaní nadmorskej výšky a teda zodpovedajúcich termínov kosenia, ktoré sa majú dodržať, je rozhodujúca priemerná nadmorská výška dielu pôdneho bloku, táto informácia je uvedená v GSAA. Odstup medzi kosením v riadnom a neskoršom termíne sa počíta od uskutočnenia prvého kosenia v riadnom termíne (podľa nadmorskej výšky).
- 4) V prípade kombinácie kosenia s intervenciou neprojektových podpôr je potrebné dodržať aj termíny v zmysle § 29 a § 32 nariadenia vlády 3/2023 Z. z.

Príklad: ak prijímateľ kosí plochy nad 600 m n. m. v riadnom termíne 1. júna, 15. júna a 28. júla, lehota 30 dní sa počíta od prvého kosenia 1. júna. Keďže po pripočítaní 30 dní vychádza dátum kosenia na ploche s neskorším termínom kosenia (1. júl) skôr ako to umožňuje termín neskoršieho kosenia, prijímateľ môže plochu vyčlenenú na neskoršie kosenie kosiť až v prvý možný termín neskoršieho kosenia (1. august).

Tabuľka č. 5 Termíny kosenia

Nadmorská výška (m n. m.)	Kosenie vykonať najneskôr do:	Kosenie vykonať najskôr od:
	riadny termín	neskorší termín
94-600	22.6.	23.6.
nad 601	31.7.	1.8.

Odporúčania pre kosenie

- odporúča sa používanie plašičov zveri
- odporúča sa dodržiavanie maximálnej rýchlosti kosenia (15 km/h)
- odporúča sa realizovať kosenie od stredu plochy k okrajom alebo v pásach od okraja k okraju plochy

K § 19

Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu pasením

- 1) Prijímateľ je v roku podania žiadosti povinný obhospodarovať plochy trvalého trávneho porastu pasením ako hlavnou agrotechnickou operáciou hovädzieho dobytku, oviec, kôz a/koní. Prijímateľ dodržiava termín pre minimálnu údržbu (31. júl).
- 2) Prijímateľ dodržiava zaťaženie plochy trvalého trávneho porastu zvieratami v prepočte najmenej 0,3 dobytčej jednotky/ha. Zaťaženie musí byť preukázateľné celoročne, počas celej pastevnej sezóny podniku.
- 3) Dodržanie podmienky je možné uznať len vo vzťahu k ploche, ktorá zodpovedá stanovenému minimálnemu zaťaženiu zvieratami (t. j. prijímateľ nemôže na účely plnenia postupu zohľadniť výmeru väčšiu, než ktorej zodpovedá požadovaný počet dobytčích jednotiek). Kombinácia zaťaženia pre jednotlivé pasené plochy je možná.
- 4) Prijímateľ je povinný zabezpečiť, že celá plocha trvalého trávneho porastu je obhospodárená pasením. Prijímateľ odstraňovanie nespasených častí plochy trvalého trávneho porastu (kosením alebo mulčovaním) vykonáva podľa nadmorskej výšky v neskorších termínoch uvedených v tabuľke č. 5; najneskôr do 15. septembra kalendárneho roka; to neplatí, ak ponechanie nespasených častí vyplýva zo schválenej dokumentácie ochrany prírody alebo rozhodnutia štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny. Pasené plochy budú zakreslené v GSAA. Plochy môžu byť v GSAA menené do 30.9. roku podania žiadosti.
- 5) Prijímateľ vedie evidenciu pasenia, ktorá uvádza pasenie zvierat na konkrétnom diele pôdneho bloku. Obsahuje najmä informáciu o termíne vykonania pasenia, počte paseného hovädzieho dobytku, oviec a kôz alebo koní na a vymedzenie plochy, na ktorej sa realizuje pasenie. V prípade hovädzieho dobytku sa uvádza aj kategóriu podľa veku, uvedená v tabuľke č.3
- 6) Pasenie zapožičanými zvieratami je možné, je potrebné však mať uzatvorenú zmluvu o službe s farmou z ktorej zvieratá pochádzajú s výpisom zvierat z CEHZ.

Rozdiely oproti základnému rámcu obhospodarovania TTP

Základný rámec pre údržbu poľnohospodárskej plochy (baseline):

V prípade plochy s trvalým trávny porastom má byť táto pre účely údržby poľnohospodárskej plochy udržiavaná kosením alebo pasením s prvou operáciou vykonanou v termíne do 31. júla. Doplnkovo k udržiavaniu plochy kosením alebo pasením podľa prvej vety je možné vykonať aj mulčovanie; doplnkovosť mulčovania spočíva v takom udržiavaní plochy, pri ktorom každá plocha musí byť obhospodarovaná kosením alebo pasením ako hlavnou agrotechnickou operáciou a mulčovanie sa vykonáva iba ako doplnková činnosť po vykonaní alebo pred vykonaním hlavnej agrotechnickej operácie. Najneskôr do 14 dní po vykonaní kosby musí byť pokosená hmota odstránená.

Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu kosením:

Na celej ploche, ktorá nie je obhospodarovaná pasením (t. j. kde sa neuplatňuje pasenie ako hlavná operácia), sa uplatnia termíny podľa tabuľky č. 5, t. j. termín 31. júl sa neuplatňuje. Kosenie v neskoršom termíne sa realizuje do 15. septembra.

Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu pasením:

Na celej ploche, ktorá je obhospodarovaná pasením, sa uplatní zaťaženie na úrovni 0,3 DJ/ha. Plocha musí byť obhospodorená pasením, uplatňuje sa termín 31. júla.

Kombinácia oboch postupov eko-schémy:

Prijímateľ sa môže rozhodnúť, že splní podmienky v súvislosti s TTP spôsobom, že pokiaľ vykonáva postup Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu pasením na min. 10 % plochy TTP, postup Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu kosením vykoná tak, že v neskoršom termíne pokosí min. 3 %, v prípade ak prevažuje orná pôda resp. 10 % nepasenej plochy TTP s prevažujúcimi TTP a trávami alebo inými bylinnými krmovinami. Pokiaľ ide o prijímateľa s výmerou najviac 10 hektárov poľnohospodárskej plochy, tento môže plniť postup Obhospodarovanie trvalého trávneho porastu kosením v kombinácii s pasením tak, že v neskoršom termíne pokosí min. 3 % nepasenej plochy TTP. Prijímateľ dodržiava zaťaženie plochy trvalého trávneho porastu zvieratami v prepočte najmenej 0,3 dobyťčej jednotky/ha na ploche ktorú pasie.

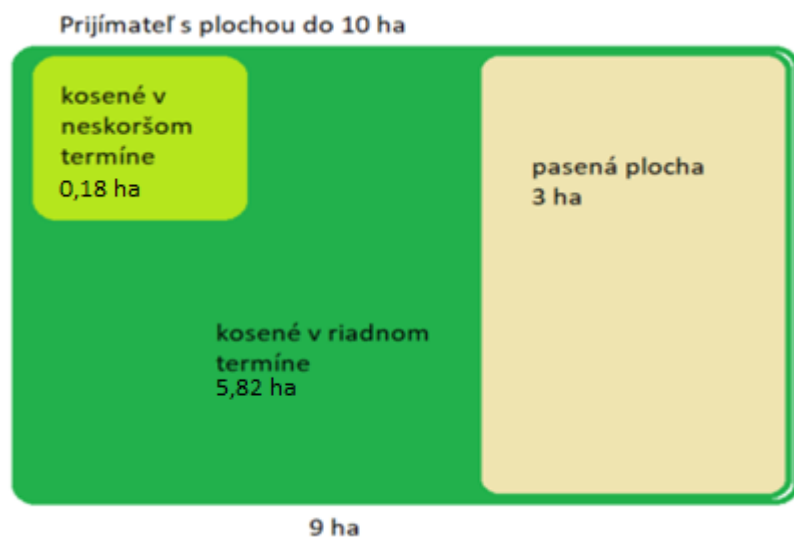
Kosené a pasené plochy budú zakreslené v GSAA.

Prijímateľ v žiadosti indikuje, na ktorých plochách plánuje realizovať kosenie a na ktorých pasenie, s možnosťou realizácie úprav v tejto deklarácii.

Príklady kombinácie oboch postupov pre obhospodarovanie TTP

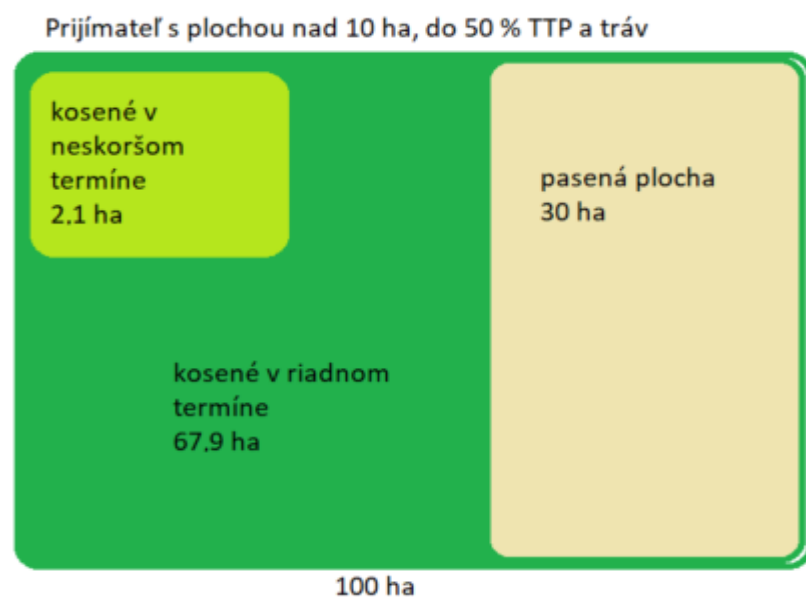
Príklad č. 1

Celková výmera TTP	9 ha
Pasená výmera TTP	3 ha
Kosená výmera TTP	6 ha
- kosená v riadnom termíne	max. 5,82 ha
- kosená v neskoršom termíne	min. 0,18 ha (min. 3 % nepasenej plochy)

Príklad č. 2

Celková výmera TTP	100 ha
Pasená výmera TTP	30 ha (min. 10 %)
Kosená výmera TTP	70 ha
– kosená v riadnom termíne	max. 67,9 ha
– kosená v neskoršom termíne	min. 2,1 ha (min. 3 % nepasenej plochy)

Príklad č. 3

Celková výmera TTP	100 ha
Pasená výmera TTP	30 ha (min. 10 %)
Kosená výmera TTP	70 ha
– kosená v riadnom termíne	max. 63 ha
– kosená v neskoršom termíne	min. 7 ha (min. 10 % nepasenej plochy)

Prijímateľ s plochou nad 10 ha, min. 50 % TTP a tráv

K § 20

Postupy vzťahujúce sa na trvalé plodiny

Celoročný zelený kryt medziradia viníc, ovocných sádov a/alebo chmeľníc

- 1) Prijímateľ je v roku podania žiadosti na ploche vinice, ovocného sadu a/alebo chmeľnice povinný zabezpečiť najmenej v každom druhom medziradí celoročný zelený kryt plochy plodinami podľa tabuľky č. 6, alebo ich zmesami. Ak tvoria zmesi pre zelený kryt medziradia aj iné plodiny okrem zoznamu pričom nepatria k inváznym a húževnatým burinám, nepovažuje sa to za porušenie podmienky.
- 2) Prijímateľ obhospodaruje plochy medziradií s celoročným zeleným krytom kosením, pasením a/alebo mulčovaním ako hlavnou agrotechnickou operáciou.
- 3) Prijímateľ v medziradiach s celoročným zeleným krytom nesmie používať herbicídy.
- 4) V prípade už zatrávneného medziradia pred rokom 2023 ktorý obsahuje plodiny zo zoznamu sa bude považovať podmienka za splnenú. Akceptované budú aj farmárske zmesi ktoré nebudú certifikované, je ale potrebné preukázať ich zloženie.
- 5) V prípade, ak výmera ornej pôdy je do 10 ha, a prijímateľ má celkovú poľnohospodársku plochu viac ako 10 ha s prevažujúcimi trvalými plodinami, vzťahujú sa naňho podmienky podľa § 12.

Tabuľka č. 6 Zoznam plodín pre celoročný zelený kryt medzirádia

Názov plodiny	
slovenský	latinský
ďatelina egyptská	<i>Trifolium alexandrinum</i> L.
ďatelina lúčna	<i>Trifolium pratense</i> L.
ďatelina obrátená	<i>Trifolium resupinatum</i> L.
ďatelina plazivá	<i>Trifolium repens</i> L.
ďatelina purpurová	<i>Trifolium incarnatum</i> L.
ďatelina mechúrikatá	<i>Trifolium vesiculosum</i> Savi
facélia vratičolistá	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.
facélia kalifornská	<i>Phacelia congesta</i> Hook.
horčica biela	<i>Sinapis alba</i> L.
kostrava červená výbežkatá	<i>Festuca rubra</i> subsp. <i>rubra</i>
kostrava červená trstnatá	<i>Festuca rubra</i> subsp. <i>commutata</i>
kostrava drsnolistá	<i>Festuca brevipila</i>
kostrava ovčia	<i>Festuca ovina</i>
ľadenec rožkatý	<i>Lotus corniculatus</i> L.
ľaničník siaty	<i>Camelina sativa</i> (L.) Crantz
lipnica lúčna	<i>Poa pratensis</i> L.
lucerna siata	<i>Medicago sativa</i> L.
lucerna ďatelinová	<i>Medicago lupulina</i>
mätonoh mnohokvetý	<i>Lolium multiflorum</i> Lam.
mätonoh trváci	<i>Lolium perenne</i>
mrkva obyčajná	<i>Daucus carota</i> L.
nevädza poľná	<i>Cyanus segetum</i> Hill)
pohánka jedlá	<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench
ranostajovec pestrý	<i>Securigera varia</i> (L.) Lassen
red'kev siata	<i>Raphanus sativus</i> L.
skorocel kopijovitý	<i>Plantago lanceolata</i> L.
slez nebadaný	<i>Malva neglecta</i> Wallr.
slez praslenatý	<i>Malva verticillata</i> L.
vičenec vikolistý	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.
psinček	<i>Agrostis</i>

K § 21

Obhospodarovanie rýchlorastúcich drevín

- 1) Prijímateľ je v roku podania žiadosti na ploche rýchlorastúcich drevín povinný zabezpečiť vo vegetačnom období najmenej dve ošetrenia výsadby za účelom predchádzania šíreniu invázných nepôvodných druhov rastlín bez použitia prípravkov na ochranu rastlín.
- 2) Rýchlorastúce dreviny sú vždy považované za trvalé plodiny a musia vyhovovať definícii podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.

K § 22

Zlepšenie životných podmienok zvierat podporou pastevného chovu

- 1) Podpora na zlepšenie životných podmienok zvierat podporou pastevného chovu sa poskytne prijímateľovi, ktorý v období od 1. mája do 31. októbra príslušného roka (obdobie pasenia) zabezpečí:
 - a) pasenie oviec a kôz v dĺžke trvania najmenej 120 dní,
 - b) pasenie dojníc v dĺžke trvania najmenej 120 dní,
 - c) pasenie jalovic v dĺžke trvania najmenej 150 dní.
- 2) Na účely podpory sa použije automatický systém žiadostí na zvieratá. Prijímateľ nebude v žiadosti uvádzať individuálne označenie zvierat. Údaje požadované zo strany PPA sú k dispozícií z CEHZ.
- 3) Prijímateľ v žiadosti uvedie registračné číslo chovu, v ktorom plní podmienky oprávnenosti. Prijímateľ je povinný pásť všetky zvieratá vybranej kategórie v chove s výnimkou zvierat, ktoré z objektívnych príčin nemôžu byť pasené. Za objektívne dôvody sa považuje najmä ochorenie zvieratá, vysoké štádium gravidity a účasť na výstave alebo súťaži. Dojnice a jalovice nie je potrebné pásť 60 dní pred očakávaným termínom pôrodu. Ovce a kozy nie je potrebné pásť 30 dní pred očakávaným termínom pôrodu.
- 4) Prijímateľ je povinný zabezpečiť, že základná potreba kŕmenia pasených zvierat v období pasenia je zabezpečená pasením s výnimkou dní s nepriaznivými poveternostnými podmienkami. Spôsob pasenia (oplôtkový systém, pasenie s pastierom) nie je stanovený.
- 5) Prijímateľ je povinný zabezpečiť, že pasenie sa vykonáva podstatnú časť dňa. Zvieratá majú mať väčšinu svetelnej časti dňa k dispozícií pasienok, aby sa mohli pásť (viac ako 6 hodín). V prípade zvierat, ktoré sú ustajnené, no súčasťou je aj pasienok (nie nespevnený vonkajší výbeh), ku ktorému nemajú obmedzený prístup, sa teoreticky môžu pásť 24 hod denne. Pokiaľ sú zvieratá na pasienku, prikrmovanie nie je zakázané, predpoklad však je, že zvieratá v čase prítomnosti na pasienku sa budú pásť a suché a konzervované krmivo bude slúžiť len ako doplnok. Zvieratá môžu byť v čase ustajnenia (napr. večer) prikrmené aj v ustajňovacích priestoroch. Organizácia pasenia by mala zabezpečiť, že pasienok poskytuje priame spásanie porastov (nielen výbeh).
- 6) Prijímateľ vedie evidenciu pasenia, v ktorej uvedie najmä informáciu, ktoré zvieratá sa v daný deň nepásli a z akého dôvodu.
- 7) Vybranými kategóriami zvierat sú:
 - a) ovca a koza samičieho pohlavia od 12 mesiacov veku,
 - b) dojnica, t. j. samica hovädzieho dobytku s evidovaným príslušným úžitkovým zameraním, vhodná na produkciu mlieka na trhovú účely, ktorá sa aspoň raz otelila s výnimkou zvierat s čistým podielom plemena mäsového typu podľa tabuľky č. 7,
 - c) jalovica, t. j. samica hovädzieho dobytku (bez ohľadu na podiel plemena mäsového typu) od 12 mesiacov veku, ktorá sa neotelila.
- 8) Podpora na zlepšenie životných podmienok zvierat podporou pastevného chovu sa poskytne na počet zvierat určený podľa CEHZ ako priemerný počet v období pasenia na základe denného stavu zvierat, najviac však na počet zvierat vybraných kategórií uvedených v CEHZ k 1. máju roka podania žiadosti. Priemerný počet sa zaokrúhli na dve desatinné miesta nadol. Prepočet počtu zvierat na dobyčtie jednotky sa vykoná prostredníctvom koeficientov podľa tabuľky č. 3 a zaokrúhli sa na dve desatinné miesta nadol.
- 9) Prijímateľ získa podporu maximálne na počet dobytčích jednotiek uvedených v CEHZ k 1. máju. Denný počet zvierat je zastropovaný stavom k 1. máju (počet dobytčích jednotiek nie je k 1. máju zastropovaný).

- 10) Podpora za zlepšenie životných podmienok zvierat podporou pastevného chovu sa neposkytne, ak počet zvierat vybraných kategórií uvedených v CEHZ k 1. máju príslušného roka nezodpovedá najmenej jednej dobytčej jednotke.
- 11) Zvieratá je možné v období pasenia doplniť alebo nahradiť iným zvieratkom. Do denného stavu zvierat sa započíta aj zviera dočasne premiestnené z chovu, ak ide o dočasné premiestnenie v trvaní najviac 14 dní do iného chovu na účel výstavy alebo súťaže.
- 12) Nahradenie zvieratka sa nevyžaduje. V automatickom systéme žiadostí, ktorý sa uplatní v administrácii podpory pastevného chovu, prijímateľ pri podaní žiadosti neuvádza individuálne zvieratá a za náhrady sa v tejto súvislosti považuje doplnenie stavu zvierat, ktorý sa sleduje na dennej báze. Nejde tak o uplatnenie princípu náhrad v intenciách legislatívnej úpravy platnej v období rokov 2015 – 2022.
- 13) Zámena jednotlivých zvierat rovnakej kategórie medzi farmami (chovmi) pre zlepšenie životných podmienok zvierat podporou pastevného chovu s rovnakou kategóriou zvierat s podporou dobrých životných podmienok zvierat neprojektovými opatreniami inej farmy (chovu) je možná.
- Kombinácia jednotlivých kategórií zvierat v jednom chove zlepšením životných podmienok zvierat podporou pastevného chovu s podporou dobrých životných podmienok zvierat inej kategórie neprojektovými opatreniami je možná.
- 14) Podporu nie je možné kombinovať s Podporou zlepšenie podmienok ustajnenia dojníc podľa § 14 Nar. 3/2023 Z. z.

Tabuľka č. 7 Hovädzí dobytok s čistým podielom plemena mäsového typu

Kód plemena	Plemeno
AA	Aberdeen Angus
AR	Aberdeen Red
AU	Aubrac
BA	Blonde d' Aquitaine
BB	Belgické modré (Belgian blue)
BR	Brahman
BS	Brangus
CI	Chianina
DX	Dexter
GA	Gasconne
GL	Galloway
HE	Hereford
HL	Highland
CH	Charolaise
L	Limousin
MA	Maine Anjou
PI	Piemontese
SB	Simentál bezrohý – výkrmový
SD	Maďarský stepný dobytok
SG	Santa Gertrudis
SH	Shorthorn
SL	Salers

SM	Simentál – masový
SR	Simentál rohatý – výkrmový
T	Tarantaise
U	Uckermarker
WG	Wagyu

Odporúčania pre zlepšenie štruktúry ornej pôdy a biopásy

- Aplikácia hydínového trusu, za účelom zlepšenia štruktúry ornej pôdy, je vhodná jedine s aplikáciou na slamu, resp. pri zaorávaní jarných medziplodín, t. j. za účelom zabezpečenia výživy pre následnú hlavnú plodinu. Aplikácia je za účelom zúženia pomeru C ku N, kde na 1 t vedľajšieho produktu (slamy) je možné aplikovať 2 t hydínového trusu na hektár, pričom maximálna jesenná aplikačná dávka by nemala presiahnuť 10 t/ha.
Jarná aplikačná dávka k medziplodine, alebo aj na slamu, sa odvíja od požiadaviek pestovaných plodín, pričom maximálna aplikačná dávka by bola na úrovni 170 kg N/ha, t. j. 10 t/ha.
V prípade hnojovice, jesenná aplikačná dávka na úrovni 20 kg celkového dusíka na hektár na 1 t vedľajšieho produktu, pričom maximálna jesenná dávka je 80 kg celkového dusíka na hektár, stanoveného podľa prílohy č. 5 k zákonu č. 136/2000 Z.z..
Maximálna jarná aplikačná dávka hnojovice aplikovaná na slamu, pri zaoraní ozimných medziplodín, alebo letných medziplodín, s podmienkou následného osevu, za účelom zlepšenia štruktúry orných pôd, je 80 kg celkového dusíka na hektár. Následná aplikácia hnojovice k hlavnej plodine je do celkovej výšky aplikovaného celkového dusíka 170 kg/ha.
- Bezorebný spôsob obhospodarovania pôdy – aplikáciu je vhodné aplikovať nepretržite aspoň 6 rokov.

- odporúča sa kombinovať biopásy po vrstevnici alebo v údolnici s pozdĺžnymi plochami neproduktívnych plôch a prvkov vrátane pôdy ležiacej úhorom, tieto plochy môžu zahŕňať aj priekopy a bylinné políčka
- odporúča sa zakladať biopásy široké min. 22 m
- v páse 5 m z každej strany biopásu sa odporúča vylúčiť aplikáciu hnojív a prípravkov na ochranu rastlín (nárazníková zóna pred záletmi pesticídov)
- odporúča sa ponechať biopás na ploche dlhodobo, nakoľko viacročné porasty na biopáse majú pri správnom manažmente vyššiu kvalitu, zároveň tak nebude potrebná každoročná investícia do zakladania nových biopásov
- z dôvodu lepšieho klíčenia semien sa odporúča jesenný výsev
- na biopáse sa v prvých dvoch vegetačných sezónach po výseve odporúča nerealizovať kosenie
- kosenie biopásu sa odporúča maximálne raz ročne v termíne od 30. septembra do 31. marca, a to vždy maximálne na polovici z plochy biopásov, druhá polovica najskôr o 3 mesiace (alebo sa nemusí pokosiť vôbec), s následným odstránením biomasy
- neodporúča sa vykonávať mulčovanie, nakoľko spôsobuje omnoho vyššiu mortalitu hmyzu a stavovcov ako kosenie a súčasne vedie k neželanému hromadeniu živín, v dôsledku ktorých môže nastať šírenie expanzívnych druhov a tým zníženie kvality biopásu
- pri obnove biopásu sa odporúča v jednom roku rozorvať maximálne jednu tretinu plochy biopásov
- do biopásov sa neodporúčajú používať trávy, ktoré by časom mohli vytlačiť konkurenčne slabšie byliny a nemajú významnejší pozitívny dopad na biodiverzitu, zároveň je veľmi pravdepodobné, že sa do biopásov časom dostanú aj samé
- odporúča sa najmä nepoužívať expanzívne trávy - rod kostrava (*Festuca* spp.), ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), smlz kroviskový (*Calamagrostis epigejos*) a mrvica peristá (*Brachypodium pinnatum*)

Ilustračné príklady pre celofarmovú eko-schému:

Skratky:

DPB - diel pôdneho bloku

OP - orná pôda

NP - neproduktívny prvok

HD – hovädzí dobytok

Uvedené príklady slúžia pre ilustráciu opatrenia a pracujú so zaokrúhlenými hodnotami.

V roku 2023 môže prijímateľ najviac 2/3 biopásov vytvoriť ako úhor s porastom.

V roku 2024 môže prijímateľ najviac 1/3 biopásov vytvoriť ako úhor s porastom

Plochy biopásov vytvorené ako úhor s porastom je možné započítať do minimálnej výmery požadovanej podľa DPEP 8)

Príklad č. 1

Celková plocha jedného prijímateľa mimo CHÚ: 100 ha

Plodina:

- 80 ha bylinné krmoviny (ďatelina, lucerna)
- 19 ha kukurica
- 1 ha neproduktívne plochy

Podmienky eko-schémy:

Zlepšenie štruktúry ornej pôdy:

- Aspoň 25 % zlepšenie štruktúry ornej pôdy - napr. maštalný hnoj
- (25 % z 19ha) = 5,0ha

Neproduktívne plochy

- Aspoň 1 % (pre rok 2023) neproduktívnych plôch pre eko-schému (úhor s porastom + úhor pre medonosné plodiny)
- (1 % zo 100 ha) = 1 ha
- Aspoň 4 % neproduktívnych plôch pre DPEP 8 – neplní sa na plochách kde sa viac ako 75 % OP využíva na pestovanie tráv alebo iných bylinných krmovín.
- Neproduktívne plochy spolu: 1 ha (pre eko-schému: úhor pre medon. plodiny + biopásy) + 0 ha (pre DPEP 8) = 1 ha

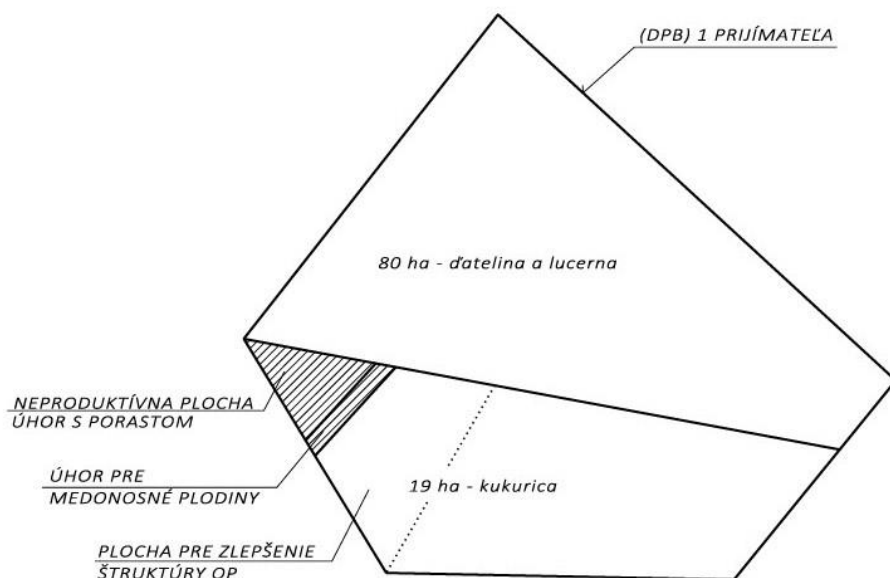
Plocha vysiatá zmesami pre opeľovače

- Aspoň 10 % plochy pre opeľovače – (10 % z 1 ha) = 0,1 ha

Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy

- Biopásy: nevytvárame nakoľko 20 ha tvorí kukurica

Príklad č.1

Príklad č. 2

Celková plocha jedného prijímateľa mimo CHÚ: 100 ha

Plodina:

- 50 ha pšenica
- 45 ha kukurica
- 5 ha neproduktívne plochy

Podmienky eko-schémy:

Zlepšenie štruktúry ornej pôdy:

- Aspoň na 25 % zlepšenie štruktúry ornej pôdy – napr. medziplodiny
- (25 %) = 25 ha

Neproduktívne plochy

- Aspoň 1 % (pre rok 2023) neproduktívnych plôch pre eko-schému (úhor s porastom úhor pre medon. plodiny + biopásky) – (1 % zo 100 ha) = 1 ha
- Aspoň 4 % neproduktívnych plôch pre DPEP 8 – (4 % zo 100 ha) = 4 ha
- Neproduktívne plochy spolu: 1 ha (pre eko-schému: úhor pre medon. plodiny + biopásky) + 4 ha (pre DPEP 8) = 5 ha

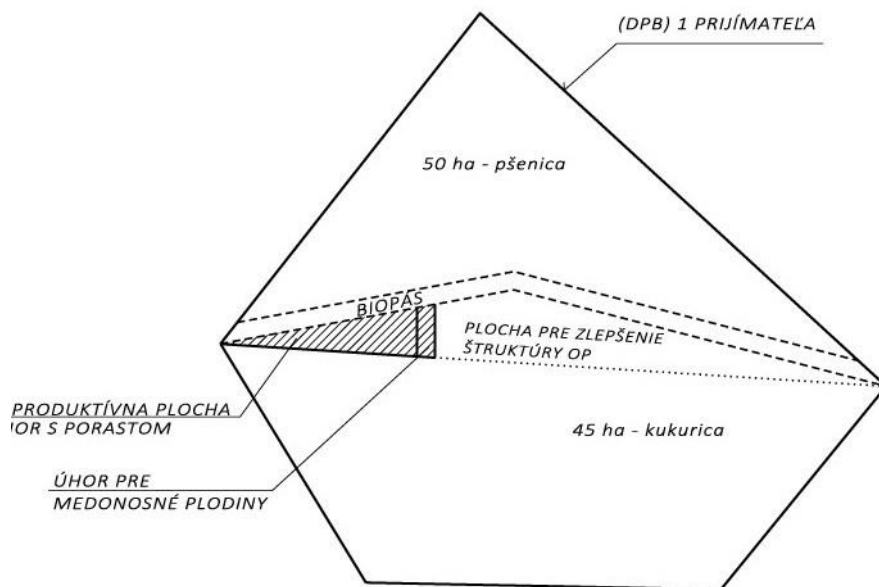
Plocha vysiatá zmesami pre opeľovače

- Aspoň 10 % plochy pre opeľovače – (10 % z 1 ha) = 0,1 ha

Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy

- Aspoň 0,5 % z rozčlenenej plochy dosahujú všetky biopásky ktoré členia túto plochu:
- Biopásky: (0,5 % z 95 ha) = minimálne 0,5 ha, minimálna šírka 12m, tolerancia zo šírky 5 % (- 0,6m).

Príklad č.2

Príklad č. 3

Celková plocha jedného prijímateľa mimo CHÚ: 100 ha

Plodina:

- 70 ha pšenica
- 25 ha tráv na ornej pôde
- 5 ha neproduktívne plochy

Podmienky eko-schémy:

Zlepšenie štruktúry ornej pôdy:

- Aspoň na 25 % zlepšenie štruktúry ornej pôdy – napr. medziplodiny
- (25 % z 70 ha) = 17,5 ha

Neproduktívne plochy:

- Aspoň 1 % (pre rok 2023) neproduktívnych plôch pre eko-schému (úhor s porastom úhor pre medon. plodiny + biopásky) – (1 % zo 100 ha) = 1 ha
- Aspoň 4 % neproduktívnych plôch pre DPEP 8 - (4 % zo 100 ha) = 4 ha
- Neproduktívne plochy spolu: 1 ha (pre eko-schému: úhor pre medon. plodiny + biopásky) + 4 ha (pre DPEP 8) = 5 ha

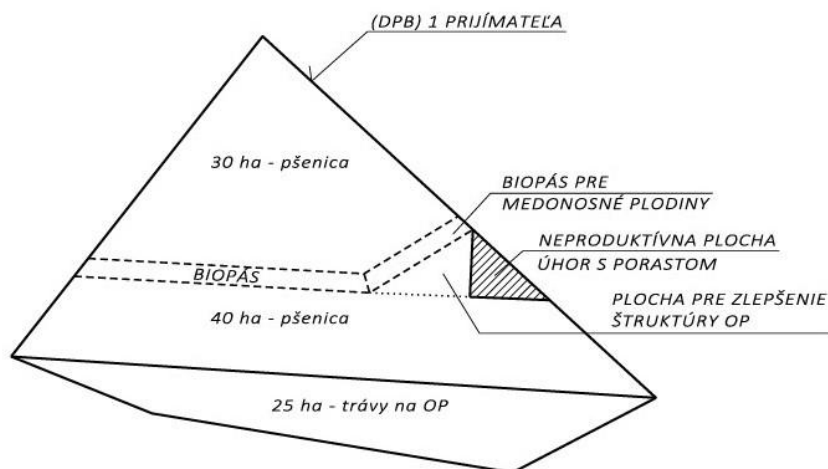
Plocha vysiatá zmesami pre opeľovače

- Aspoň 10 % plochy pre opeľovače – (10 % z 1 ha) = 0,1 ha

Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy

- Aspoň 0,5 % z rozčlenenej plochy dosahujú všetky biopásky ktoré členia túto plochu:
- Biopásky: (0,5 % zo 70 ha) = minimálne 0,35 ha, minimálna šírka 12m, tolerancia zo šírky 5 % (- 0,6m).

Príklad č.3

Príklad č. 4

Celková plocha podniku A mimo CHÚ: 200 ha

Celková plocha podniku B mimo CHÚ: 50 ha

Celková plocha podniku C mimo CHÚ: 50 ha – nie je v eko-schéme

Celková plocha podniku D mimo CHÚ: 50 ha – nie je v eko-schéme

Podmienky eko-schém pre podnik A (prijímateľa A)

Plodiny:

- 190 ha pšenica
- 10 ha neproduktívne plochy

Podmienky eko-schémy:

Zlepšenie štruktúry ornej pôdy:

- Aspoň na 25 % zlepšenie štruktúry ornej pôdy – napr. medziplodiny
- (25 % zo 190 ha) = 47,5ha – podnik sa rozhodol vyčleniť plochu 50 ha

Neproduktívne plochy

- Aspoň 1 % (pre rok 2023) neproduktívnych plôch pre eko-schému (úhor s porastom úhor pre medon. plodiny + biopásky) – (1 % z 200 ha) = 2 ha
- Aspoň 4 % neproduktívnych plôch pre DPEP 8 - (4 % z 200 ha) = 8 ha
- Neproduktívne plochy spolu: 2 ha (pre eko-schému: úhor pre medon. plodiny + biopásky) + 8 ha (pre DPEP 8) = 10 ha

Plocha vysiatá zmesami pre opeľovače

- Aspoň 10 % plochy pre opeľovače – (10 % z 2 ha) = 0,2 ha

Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy

- Členíme na: (40 ha + 50 ha + 50ha) = 140 ha + (50 ha ktoré nie je potrebné členiť) = 190 ha
- Aspoň 0,5 % z rozčlenenej plochy dosahujú všetky biopásy ktoré členia túto plochu:
- Biopásy: (0,5 % zo 140 ha) = minimálne 0,7 ha, Všetky biopásy na DPB musia mať dokopy minimálnu výmeru 0,7 ha. minimálna šírka 12m, tolerancia zo šírky 5 % (-0,6m).

Podmienky eko-schém pre podnik B (prijímateľa B)

Plodiny:

- 47,5 ha pšenica
- 2,5 ha neproduktívne plochy

Podmienky eko-schémy:

Zlepšenie štruktúry ornej pôdy:

- Aspoň na 25 % zlepšenie štruktúry ornej pôdy – napr. medziplodiny
- (25 % zo 47,5 ha) = 12 ha

Neproduktívne plochy

- Aspoň 1 % (pre rok 2023) neproduktívnych plôch pre eko-schému (úhor s porastom úhor pre medon. plodiny + biopásy) – (1 % z 50 ha) = 0,5 ha
- Aspoň 4 % neproduktívnych plôch pre DPEP 8 - úhor s porastom - (4 % z 50 ha) = 2 ha
- Neproduktívne plochy spolu: 0,5 ha (pre eko-schému) + 2 ha (pre DPEP 8) = 2,5 ha

Plocha vysiatá zmesami pre opeľovače

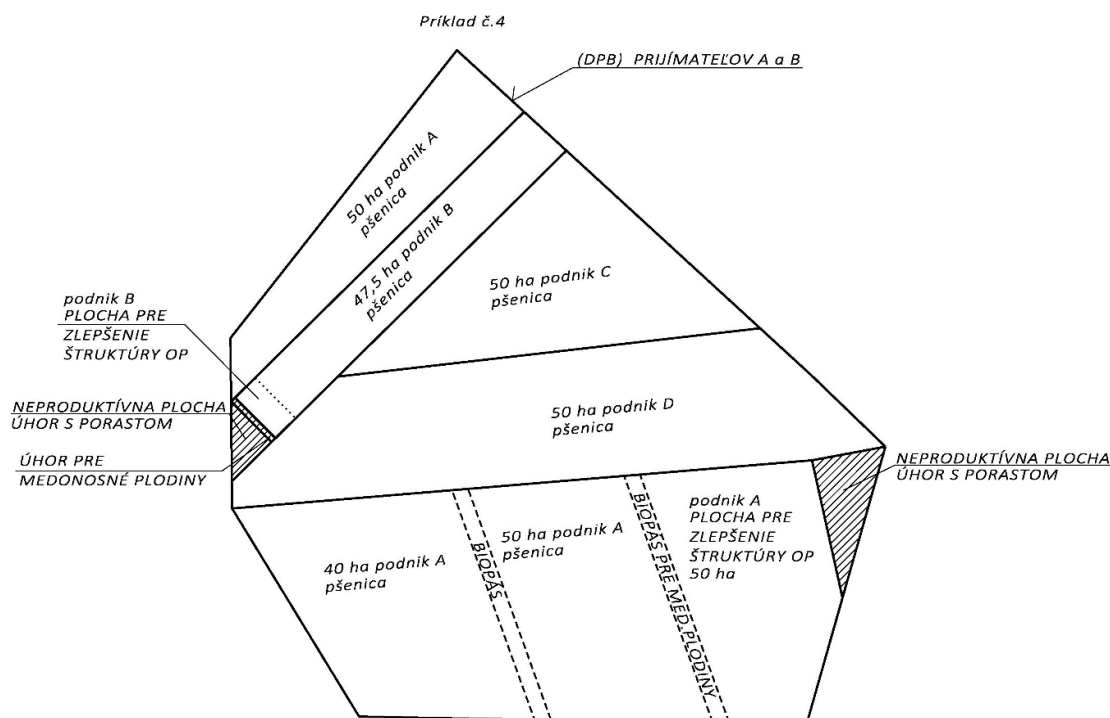
- Aspoň 10 % plochy pre opeľovače – (10 % z 0,5 ha) = 0,05 ha

Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy

- Biopásy: nevytvárame nakoľko 47,5 ha tvorí súvislá plocha (pšenica)

Podnik C - 50 ha pšenica - nie je v eko-schéme – bez podmienok

Podnik D – 50 pšenica - nie je v eko-schéme – bez podmienok

Príklad č. 5

Celková plocha jedného prijímateľa mimo CHÚ: 200 ha

Plodiny:

- 98 ha pšenica - zavlažovaná plocha
- 90 ha kukurica
- 12 ha neproduktívne plochy

Podmienky eko-schémy:

Zlepšenie štruktúry ornej pôdy:

- Aspoň na 25 % zlepšenie štruktúry ornej pôdy – napr. medziplodiny
- (25 % zo 188 ha) = 47,0 ha

Neproduktívne plochy

- Aspoň 1 % (pre rok 2023) neproduktívnych plôch pre eko-schému (úhor s porastom úhor pre medon. plodiny + biopásy) (1 % z 200 ha) = 2 ha
- Aspoň 1 % neproduktívnych plôch ako alternatíva pre zavlažovanú plochu (úhor s porastom pre medon. plodiny) (1 % z 200 ha) = 2 ha Aspoň 4 % neproduktívnych plôch pre DPEP 8 - (4 % z 200 ha) = 8 ha
- Neproduktívne plochy spolu: 2 ha pre (eko-schému) + 2 ha pre (zavlažovavý DPB) + 8 ha (pre DPEP 8) = 12 ha

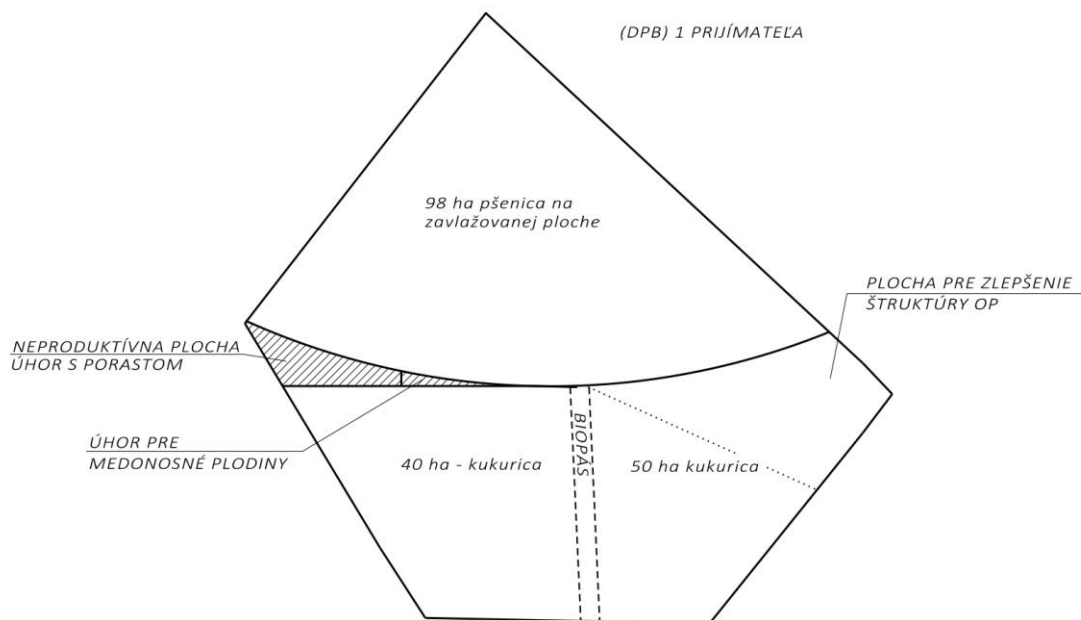
Plocha vysiatá zmesami pre opeľovače

- Aspoň 10 % plochy pre opeľovače – (10 % z 4 ha) = 0,4 ha

Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy

- Aspoň 0,5 % z rozčlenenej plochy dosahujú všetky biopásy ktoré členia túto plochu:
- Biopásy: je potrebné deliť 90 ha kukurice (0,5 % z 90 ha) = minimálne 0,5 ha,
- minimálna šírka 12m, tolerancia zo šírky 5 % (-0,6m)

Príklad č.5

Príklad č.6

Celková plocha jedného prijímateľa A v chránenom území CHÚ: 300 ha

Prijímateľ sa rozhodol postupovať podľa §16 – zatrávni aspoň 4 % plochy ornej pôdy v chránených územiach a obhospodaruje ich pasením

Prijímateľ ma tri diely pôdných blokov (DPB) A,B,C.

240 ha plochy ornej pôdy prijímateľa sa nachádza v Chránenom vtáčom území.

Všetky DPB sú pre eko-schému zaradené do chráneného územia. (viď obrázok)

Plodiny:

- 200 ha kukurica
- 100 ha tráv a bylinné krmoviny na ornej pôde, z toho 12 ha
- bude vyčlenených pre neproduktívne plochy

Podmienky eko-schémy:

Zlepšenie štruktúry ornej pôdy:

- Aspoň na 25 % zlepšenie štruktúry ornej pôdy – napr. maštalný hnoj
- (25 % z 176 ha) = 44 ha
- 200 ha kukurice – ((12 ha NP) pre DPEP 8 + 12 ha (zatrávnených)) = 176 ha

Neproduktívne plochy

- Aspoň 3,5 % neproduktívnych plôch pre eko-schému – podnik nevytvára pretože vytvára zatrávnenú plochu podľa postupu „Zatrávnenie ornej pôdy v chránenom území“
- Aspoň 4 % neproduktívnych plôch pre DPEP 8 - (4 % z 300 ha) = 12 ha

Postup pre „Zatrávnenie ornej pôdy v chránenom území“

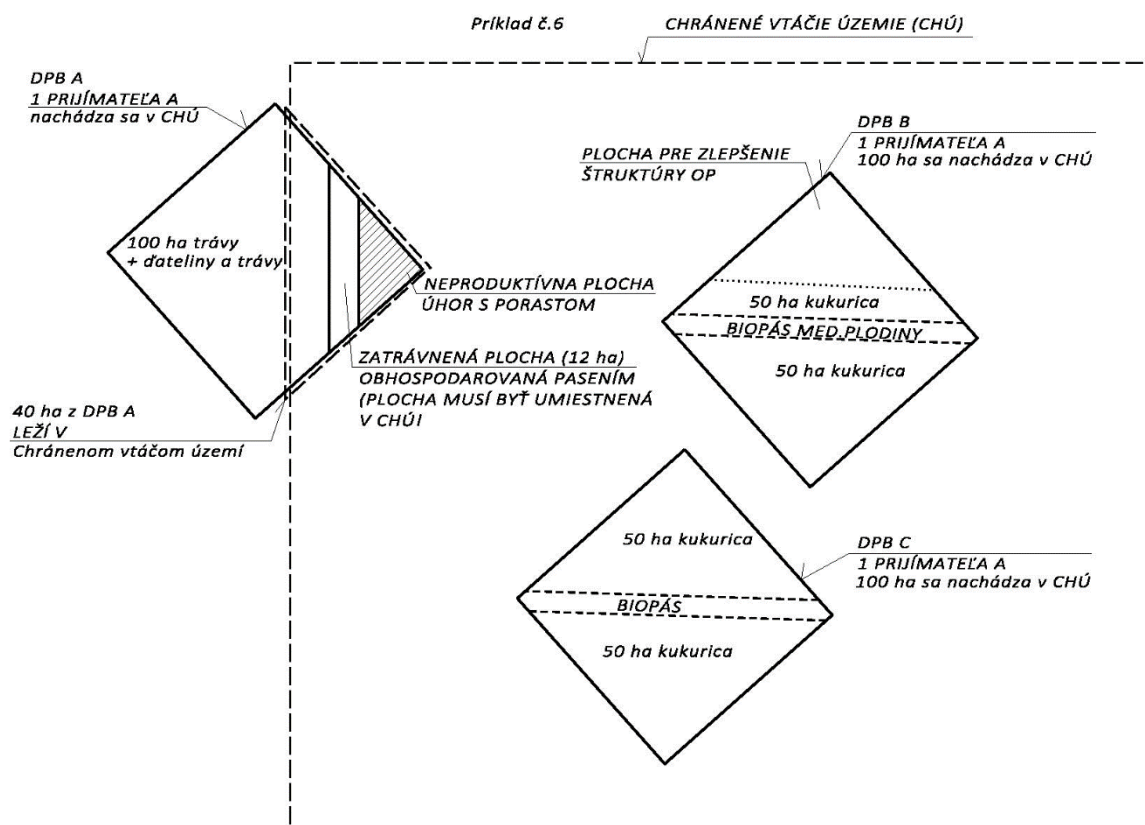
- Aspoň 4 % ornej pôdy v CHÚ budú pokryté ďatelinovo-trávnou alebo trávovito-bylinnou zmesou ktorú po dvoch rokoch od prvého zatrávnenia začne pásť - (4 % z 300 ha) = 12 ha

Plocha vysiatá zmesami pre opeľovače

- Aspoň 10 % plochy pre opeľovače – (10 % z plochy biopásov 1 ha) = 0,1 ha

Dodržanie najväčšej výmery ornej pôdy

- Aspoň 0,5 % z rozčlenenej plochy dosahujú všetky biopásy ktoré členia túto plochu:
- Biopásy: (0,5 % z 200 ha) = minimálne 1 ha, minimálna šírka 12m, tolerancia zo šírky 5 % (- 0,6m)

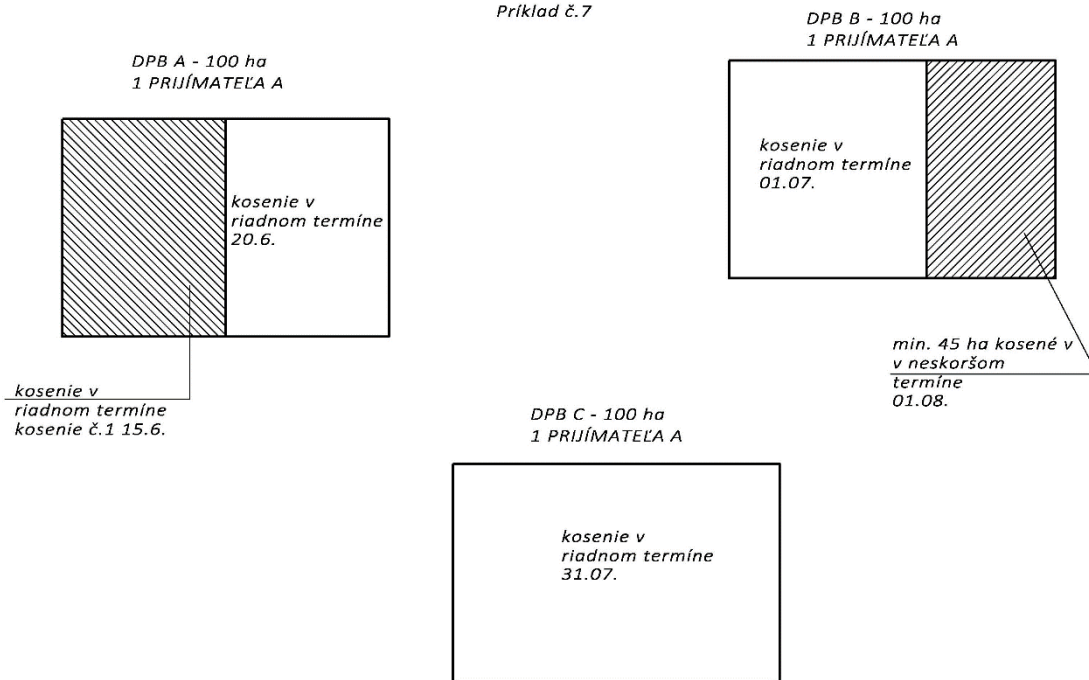
Príklad č. 7

Celková plocha jedného prijímateľa A obhospodarujúci len trvalé trávnaté porasty (TTP): 300 ha
Všetky diely pôdnych blokov (DPB) A,B,C sa nachádzajú nad 601 m. n. m.

Podmienky eko-schémy:

- Prvé kosenie sa vykoná najneskôr do 31.7. (prijímateľ zvolil termín prvého kosenia na DPB A: 15.6.) Kosenie v riadnom a neskoršom termíne bude podľa §11.
- Druhé kosenie sa vykoná na najmenej ploche prijímateľa aspoň 15 %. (15 % z 300 ha) = 45 ha
- Medzi riadnym a neskorším kosením je potrebné dodržať odstup minimálne 30 dní,
- najskôr je možné začať kosiť v neskoršom termíne po 1.8, 30 dňový odstup však musí byť dodržaný. Prijímateľ kosí 45 ha 01.08.

Príklad č.7

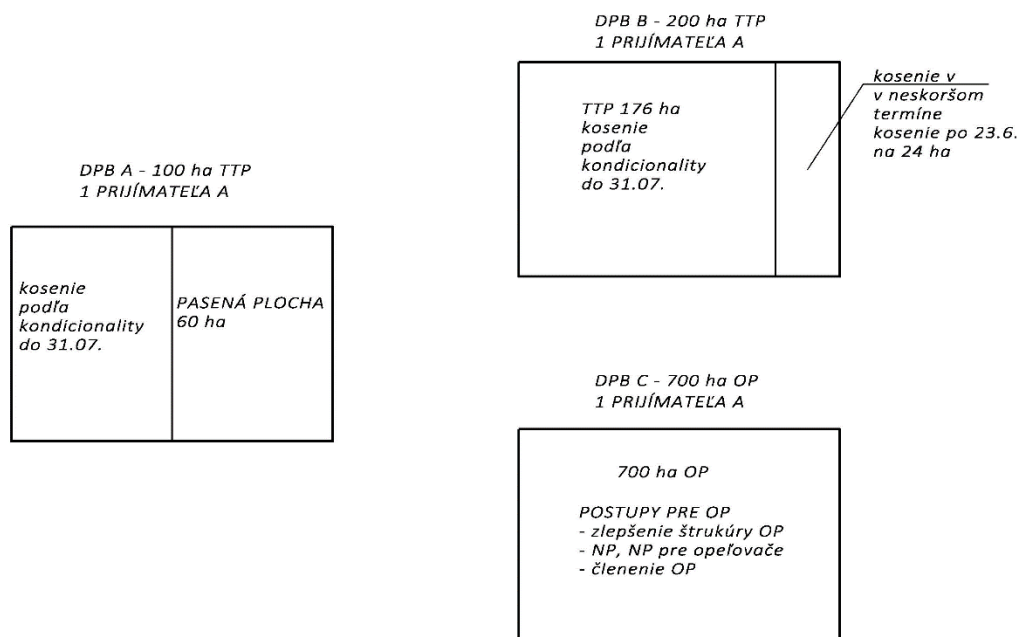
Príklad č. 8

Celková plocha jedného prijímateľa je 1000 ha, z toho obhospodaruje:

- trvalé trávnaté porasty (TTP) kosenie + pasenie HD veku 1 až 2 roky na ploche: 300 ha
 - Všetky diely pôdnych blokov (DPB) A,B,C sa nachádzajú do 600 m.n.m.
- plocha ornej pôdy: 700 ha

Podmienky eko-schémy:

- Kosenie v neskoršom termíne bude podľa §12 aspoň na 3 % z výmery TTP + prijímateľ vykonáva pasenie na ploche TTP na aspoň 10 % z výmery TTP ktoré nekosí.
 - Prijímateľ sa rozhodol pásť na ploche 20 % z výmery TTP (20 % z 300 ha) = 60 ha
 - Zaťaženie 0,3 DJ/ha: $0,3 \times 60 \text{ ha} = 18 \text{ DJ}$ (HD od 6 mesiacov do 2 rokov – koeficient 0,6)
 - Počet kusov dobytky: zaťaženie (18DJ) / HD od 6 mes. do 2 rokov (0,6DJ) = 30
 - Minimálne zaťaženie o počte kusov: 30 ks. dobytky
 - Kosenie v neskoršom termíne sa vykoná na ploche prijímateľa ktorú nepasie (300 ha – 60 ha = 240 ha na rozlohe aspoň 3 %, prijímateľ sa rozhodol kosiť v neskoršom termíne 10 % TTP. (10 % z 240 ha = 24ha) kosenie tejto plochy bude najskôr 23.06.
- Postupy celofarmovej eko-schémy pre OP

Viazaná podpora príjmu

K § 23

Podpora na bielkovinovú plodinu

Minimálne požiadavky

Vo všeobecnosti je možné podporu na bielkovinovú plodinu poskytnúť len **prijímateľovi, t. j.:**

- aktívnemu poľnohospodárovi podľa § 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.,
- na hektár oprávnenej plochy,
- **ktorý dodržiava pravidlá kondicionality.**

Aby mohol prijímateľ čerpať podporu v plnej výške musí **dodržiavať pravidlá** kondicionality podľa § 5 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.

Pravidlá kondicionality pozostávajú zo základných noriem týkajúcich sa životného prostredia, zmeny klímy, verejného zdravia, zdravia rastlín a dobrých životných podmienok zvierat. Základné normy zahŕňajú zoznam povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia (PH) a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (DPEP).

Podmienky oprávnenosti

- 1) Podpora na bielkovinovú plodinu sa poskytne prijímateľovi, ktorý obhospodaruje oprávnenú plochu, vedenú v evidencii dielov pôdnych blokov na území Slovenskej republiky a na ktorej v roku

podania žiadosti pestuje niektorý z vybraných **druhov** bielkovinových plodín podľa zoznamu na úrovni botanického druhu (napr. ďatelina lúčna) a takto je nahlásená v žiadosti. Určená poľnohospodárska plocha, na ktorej prijímateľ pestuje bielkovinovú plodinu, musí dosahovať výmeru najmenej 0,3 ha, a zároveň celková určená poľnohospodárska plocha prijímateľa musí dosahovať výmeru najmenej 1 ha.

Na podporu na bielkovinovú plodinu je oprávnená aj plocha s viacročnou bielkovinovou plodinou, za predpokladu, že sú splnené všetky ostatné podmienky oprávnenosti.

Na poskytnutie podpory nie je oprávnená plocha osiata zmesou vybraných druhov bielkovinových plodín s inými plodinami, ani zmesou vybraných druhov bielkovinových plodín.

- 2) Podpora na bielkovinovú plodinu sa poskytne **prijímateľovi** na poľnohospodársku plochu podľa § 4 ods. 1 písm. a), tzn. že do oprávnenej plochy na bielkovinovú plodinu sa nezahrňa plocha, ktorá je
- pokrytá krajinnými prvkami, na ktoré sa vzťahuje povinnosť ich zachovania podľa prílohy č. 2 časť A položka DPEP 8 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.;
 - využívaná na dosiahnutie minimálneho podielu ornej pôdy vyčlenenej pre neproduktívne plochy a prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom podľa prílohy č. 2 časť A položka DPEP 8 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.;
 - zriadená alebo udržiavaná v dôsledku celofarmovej eko-schémy podľa § 9 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z. alebo;
 - pokrytá bylinnými políčkami alebo priekopami, ak neprevládajú a významne nebránia výkonu poľnohospodárskej činnosti;
 - plochu, ktorá oprávňuje na základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti alebo režimu jednotnej platby na plochu podľa hlavy III nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) č. 1307/2013 v platnom znení a ktorá nie je oprávnenou plochou podľa písm. a) alebo písm. b)
 1. počas trvania záväzku zalesňovania prijatého poľnohospodárom podľa čl. 22 nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) č. 1305/2013 v platnom znení;
 2. pokrytá líniovou výsadbou drevín alebo výsadbou drevín vo forme vetrolamov na ornej pôde v dôsledku plnenia podmienok podpory „Zakladanie agrolesníckeho systému“, „Zakladanie líniového vegetačného prvku“ v zmysle čl. 73 nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) 2021/2115 a intervencií „Ochrana a údržba drevín v rámci založeného agrolesníckeho systému a „Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku“, v zmysle čl. 70 nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) 2021/2115, a ktoré nepodliehajú normám týkajúcim sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (DPEP), ale sú súčasťou osvedčených postupov poľnohospodárskeho pestovania alebo využívania zdrojov na poľnohospodárskej ploche, alebo sú k nej príslušné, sa ich príslušná plocha považuje za súčasť plochy poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu.

Do tejto plochy sa nezapočíta ani plocha podľa § 4 ods. 2:

- poľnohospodárska plocha, na ktorej sa nachádzajú roztrúsené stromy sa považuje za oprávnenú plochu, za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:
 1. poľnohospodárske činnosti možno vykonávať podobne ako na **poľnohospodárskej ploche** bez stromov; a
 2. počet stromov na oprávnenej ploche nepresahuje maximálnu hustotu 100 stromov na hektár; nevzťahuje sa na roztrúsené ovocné stromy, z ktorých sa opakovane zberá úroda.
- 3) Vybraným druhom bielkovinových plodín je
- bôb – bôb obyčajný pravý, bôb obyčajný konský,

- cícer baraní,
- ďatelina – ďatelina egyptská, ďatelina hybridná, ďatelina lúčna, ďatelina perzská, ďatelina plazivá, ďatelina purpurová,
- fazuľa – fazuľa ostrolistá, fazuľa šarlátová, fazuľa mesiacovitá, fazuľa záhradná (obyčajná),
- hrach (siaty) – hrach siaty krmný, hrach siaty pravý stržňový,
- lucerna siata,
- lupina – lupina biela (vlčí bôb biely), lupina úzkolistá, lupina žltá (vlčí bôb žltý),
- sója,
- šošovica,
- vika – vika huňatá, vika siata

- 4) Oprávnená plocha musí vyhovovať podmienke minimálneho počtu vysiatych alebo vysadených kusov vybraného druhu bielkovinovej plodiny na 1 ha výmery. Minimálny počet vysiatych kusov vybraného druhu bielkovinovej plodiny na 1 ha výmery zodpovedá minimálnej hmotnosti osiva. Na účely podpory na bielkovinovú plodinu je v tabuľke č. 8 uvedený minimálny počet vysiatych alebo vysadených kusov druhov bielkovinových plodín na 1 ha a minimálna hmotnosť osiva. Prijímateľ na účely preukázania množstva vysiatych alebo vysadených kusov druhov bielkovinových plodín, vedie záznamy a archivuje doklady o nákupe daného osiva, resp. iné príslušné doklady.

Tabuľka č. 8 Najmenší počet kusov konkrétneho druhu bielkovinovej plodiny na 1 ha a najmenšia hmotnosť osiva na 1 ha na podporu na bielkovinovú plodinu

Druh bielkovinovej plodiny	Kód plodiny	Najmenší počet kusov druhu bielkovinovej plodiny [ks/ha]	Najmenšia hmotnosť osiva [g/ha]
bôb obyčajný pravý, bôb obyčajný konský	301, 304	400 000	140 000
cícer baraní	664	600 000	180 000
ďatelina egyptská, ďatelina hybridná, ďatelina lúčna, ďatelina perzská, ďatelina plazivá, ďatelina purpurová	777 661 660 773 662 663	4 000 000	6 000
fazuľa ostrolistá, fazuľa šarlátová, fazuľa mesiacovitá, fazuľa záhradná (obyčajná)	823 824 825 812	500 000	130 000
hrach (siaty), hrach siaty krmný, hrach siaty (peluška), hrach siaty pravý stržňový	302 608 735 736	800 000	200 000
lucerna (siata)	602	4 000 000	6 000
lupina biela (vlčí bôb biely), lupina úzkolistá, lupina žltá (vlčí bôb žltý)	312 314 313	1 666 666	200 000
sója	204	500 000	75 000
šošovica	303	1 600 000	40 000

vika siata, vika huňatá	307 309	2 880 000	72 000
----------------------------	------------	-----------	--------

- 5) Ak prijímateľ na účely podpory na bielkovinovú plodinu nahlásil plochy s viacročnými bielkovinovými plodinami, príslušný doklad, ktorým prijímateľ preukazuje splnenie podmienky minimálneho počtu vysiatych alebo vysadených kusov bielkovinových plodín na 1 ha, resp. minimálnu hmotnosť osiva, musí korešpondovať so skutočným vekom plodiny.
- 6) Ak prijímateľ žiada o podporu na bielkovinovú plodinu, k žiadosti je povinný priložiť aj príslušný doklad, ktorým preukazuje splnenie podmienky minimálneho počtu vysiatych alebo vysadených kusov bielkovinových plodín na 1 ha, resp. minimálnu hmotnosť osiva. Za takýto doklad sa považuje účtovný doklad (napr. faktúra, dodací list, resp. obdobný doklad) o nákupe osiva alebo sadeníc. Ak prijímateľ nepredloží účtovný doklad o nákupe osiva alebo sadeníc preukazujúci splnenie podmienky minimálneho počtu vysiatych alebo vysadených kusov bielkovinových plodín na 1 ha, resp. minimálnu hmotnosť osiva ako prílohu k žiadosti, predloží ho najneskôr do 30. septembra roku podania žiadosti.

Prijímateľ môže použiť na výsev alebo výsadbu aj osivo podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 58/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva zelenín na trh v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 58/2007 Z. z.“), nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 51/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva olejní a priadnych rastlín na trh v znení neskorších predpisov, resp. nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 52/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva krmovín na trh v znení neskorších predpisov. V tomto prípade prijímateľ na účely preukázania splnenia podmienky minimálneho počtu kusov, resp. minimálnej hmotnosti osiva predkladá uznávací list osiva alebo sadeníc. Prijímateľ o podporu na bielkovinovú plodinu na účely plnenia podmienok oprávnenosti na viazanú podporu príjmu nie je oprávnený použiť tzv. farmárske osivo v zmysle § 3 písm. g) zákona č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane odrôd rastlín.

Pri preukazovaní splnenia podmienky minimálneho počtu vysiatych alebo vysadených kusov bielkovinových plodín na 1 ha, resp. minimálnu hmotnosť osiva sa vo všeobecnosti odporúča použiť doklad za aktuálne (týkajúce sa roku podania žiadosti) alebo posledné účtovné obdobie (predchádzajúce roku podania žiadosti). V tejto súvislosti je potrebné vziať do úvahy špecifiká jednotlivých plodín a možnosti skladovateľnosti osiva vybraných druhov bielkovinových plodín.

K § 24 Podpora na mlieko

Minimálne požiadavky

Vo všeobecnosti je možné podporu na mlieko poskytnúť len **prijímateľovi, t. j.:**

- aktívnemu poľnohospodárovi podľa § 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.,
- na zviera, ktoré je riadne identifikované a registrované v súlade s časťou IV, hlavou I, kapitolou 2, oddielom 1 nariadenia (EÚ) 2016/429, zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a vyhlášky MPRV SR č. 20/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii hovädzieho dobytku v znení neskorších predpisov,
- **ktorý dodržiava pravidlá kondicionality.**

Aby mohol prijímateľ čerpať podporu v plnej výške musí **dodržiavať pravidlá** kondicionality podľa § 5 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.

Pravidlá kondicionality pozostávajú zo základných noriem týkajúcich sa životného prostredia, zmeny klímy, verejného zdravia, zdravia rastlín a dobrých životných podmienok zvierat. Základné normy zahŕňajú zoznam povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia (PH) a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (DPEP).

Pokiaľ poľnohospodárska plocha prijímateľa platieb vyplácaných na zviera nedosahuje stanovenú minimálnu výmeru (1 ha), uplatní sa hranica pre minimálnu sumu 100 EUR.

V rámci podpory na mlieko sa využije automaticky systém žiadosti, tzn. že údaje požadované zo strany PPA sú k dispozícii z CEHZ. Prijímateľ nebude v žiadosti uvádzať individuálne označenie zvierat.

Prijímateľ v žiadosti uvedie registračné číslo chovu, v ktorom plní podmienky oprávnenosti.

Podmienky oprávnenosti

1) Podpora na mlieko sa poskytne prijímateľovi, ak v roku **v roku podania žiadosti**

- a) chová dojnice,
- b) má elektronický prístup do registra a
- c) vedie v registri určenú evidenciu.

Prijímateľ zaznamená všetky skutočnosti o chove a zvieratách v centrálnom registri hospodárskych zvierat (ďalej len „CEHZ“) výlučne elektronickým podaním prostredníctvom elektronického formulára **do 31. mája**.

2) Na podporu na mlieko je oprávneným zvieratom dojnica, ktorou je samica hovädzieho dobytku **s evidovaným príslušným úžitkovým zameraním** vhodná na produkciu mlieka na trhové účely, ktorá sa aspoň raz otelila, vrátane situácie narodenia mŕtveho teľaťa. Zmetanie nie je akceptovaná udalosť pre potreby otelenia. Na základe uvedeného, samica hovädzieho dobytku, ktorá len zmetala (t. j. sa nikdy neotelila alebo sa jej nikdy nenarodilo mŕtve teľa) nie je oprávnená na poskytnutie podpory na mlieko. Ostatné kategórie hovädzieho dobytku v dojnom programe (jalovice, teľatá, dojčiacie kravy, t. j. kravy bez trhovej produkcie mlieka) nie sú oprávnené na poskytnutie podpory na mlieko. Hovädzí dobytok mäsového typu so 100 % podielom plemena podľa tabuľky č. 7 rovnako nie je oprávnený na poskytnutie podpory na mlieko.

- 3) Overovanie kritérií oprávnenosti na základe administratívnych kontrol a/alebo kontrol na mieste zahŕňa aj dôkladné overovanie, či u prijímateľom nahlásených plemenách zvierat samičieho pohlavia je predpoklad získavania surového kravského mlieka dojením, resp. či sa surové kravské mlieko získava dojením.
- 4) Podporu na mlieko možno poskytnúť prijímateľovi na dojniciu
 - ktorá spĺňa požiadavky identifikácie a registrácie zvierat najneskôr k 31. máju roku podania žiadosti,
 - ktorej držiteľom je prijímateľ najmenej v období od 1. júna do 31. júla roku podania žiadosti, t. j. je povinný mať zvieratá k dispozícii. Držiteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba zodpovedná za všetky hospodárske zvieratá v chove, ktorý v danom čase prevádzkuje;
 - chov je v CEHZ registrovaný na držiteľa, pričom prijímateľ v žiadosti uvádza registračné číslo chovu, v ktorom sa realizujú podmienky podpory.
- 5) Prijímateľ je povinný (povinnosti vyplývajúce z platnej legislatívy týkajúcej sa identifikácie a registrácie) najmä:
 - viesť individuálny register chovu hovädzieho dobytku v zmysle platnej legislatívy,
 - zaznamenávať všetky údaje v individuálnom registri chovu hovädzieho dobytku v zmysle platnej legislatívy,
 - zabezpečiť identifikáciu a označenie hovädzieho dobytku v zmysle platnej legislatívy,
 - hlásiť každú zmenu v chove hovädzieho dobytku do CEHZ preukázateľným spôsobom do siedmich dní odo dňa zmeny v zmysle platnej legislatívy,
 - zabezpečiť, aby zviera bolo sprevádzané sprievodnými dokladmi **zvierateľa** (t. j. pasom zvierateľa) pri premiestňovaní mimo farmy v rámci územia Slovenska,
 - archivovať individuálny register chovu hovädzieho dobytku po dobu najmenej troch rokov.
- 6) V prípade, že o podporu žiada združenie chovateľov, združenie je povinné preukázať, že zvieratá, na ktoré sa žiada podpora, sú v držbe člena združenia. Združenie chovateľov je povinné k žiadosti priložiť tiež zoznam členov, v zastúpení ktorých žiadosť podáva. V takomto prípade na účely splnenia podmienky registrácie chovu na prijímateľa postačí, ak držiteľom zvierat, na ktoré sa žiada podpora, je člen združenia.
- 7) Ak je prijímateľom podpory združenie, prílohou k žiadosti je aj zoznam členov združenia. Zoznam členov združenia obsahuje tieto údaje členov združenia:
 - a) meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu a rodné číslo, ak ide o fyzickú osobu,
 - b) meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu, adresu miesta podnikania, rodné číslo a identifikačné číslo, ak ide o fyzickú osobu – podnikateľa,
 - c) obchodné meno, sídlo, identifikačné číslo organizácie, rodné číslo štatutára alebo členov jej štatutárneho orgánu alebo dátum narodenia, ak ide o cudzieho štátneho príslušníka, ak ide o právnickú osobu.
- 8) Podpora na mlieko sa poskytne na dobyčiu jednotku, ktorá sa vypočíta na základe určených zvierat zistených z **CEHZ**. Na účely viazanej podpory príjmu sa za určené zviera, považuje zviera, ktoré individuálne spĺňa všetky podmienky oprávnenosti. Prepočet na dobyčie jednotky sa vykoná prostredníctvom koeficientov podľa tabuľky č. 9 a zaokrúhľuje sa na dve desatinné miesta nadol.

Tabuľka č. 9 Koeficienty na prepočet zvierat na dobyčie jednotky (hovädzí dobytok)

Druh	Vek/kategória	Koeficient
Hovädzí dobytok	od 6 mesiacov do 2 rokov	0,6
	viac ako 2 roky	1,0

K § 25

Podpora na ovce a kozy

Minimálne požiadavky

Vo všeobecnosti je možné podporu na ovce a kozy poskytnúť len **prijímateľovi, t. j.:**

- aktívnemu poľnohospodárovi podľa § 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.,
- na zviera, ktoré je riadne identifikované a registrované v súlade s časťou IV, hlavou I, kapitolou 2, oddielom 1 nariadenia (EÚ) 2016/429, zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a vyhlášky MPRV SR č. 18/2012 Z. z. o identifikácii a registrácii oviec a kôz v znení neskorších predpisov,
- **ktorý dodržiava pravidlá kondicionality.**

Aby mohol prijímateľ čerpať podporu v plnej výške musí **dodržiavať pravidlá** kondicionality podľa § 5 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.

Pravidlá kondicionality pozostávajú zo základných noriem týkajúcich sa životného prostredia, zmeny klímy, verejného zdravia, zdravia rastlín a dobrých životných podmienok zvierat. Základné normy zahŕňajú zoznam povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia (PH) a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (DPEP).

Pokiaľ poľnohospodárska plocha prijímateľa platieb vyplácaných na zviera nedosahuje stanovenú minimálnu výmeru (1 ha), uplatní sa hranica pre minimálnu sumu 100 EUR.

V rámci podpory na ovce a kozy sa využije automaticky systém žiadosti, tzn. že údaje požadované zo strany PPA sú k dispozícii z CEHZ. Prijímateľ nebude v žiadosti uvádzať individuálne označenie zvierat.

Prijímateľ v žiadosti uvedie registračné číslo chovu, v ktorom plní podmienky oprávnenosti.

Podmienky oprávnenosti

1) Podpora na ovce a kozy sa poskytne prijímateľovi, ak **v roku podania žiadosti**

- a) chová oprávnené zviera podľa odseku 2,
- b) má elektronický prístup do registra a
- c) vedie v registri určenú evidenciu.

Prijímateľ zaznamená všetky skutočnosti o chove a zvieratách **v CEHZ** výlučne elektronickým podaním prostredníctvom elektronického formulára **do 31. mája**.

2) Na účely podpory na ovce a kozy je oprávneným zvieratám

- a) bahnica, ktorou je samica druhu oviec, ktorá sa aspoň raz obahní alebo dosiahne vek 12 mesiacov,
- b) baran, ktorým je samec druhu oviec, ktorý dosiahne vek 6 mesiacov,
- c) jarka, ktorou je samica druhu oviec, ktorá dosiahne vek 6 mesiacov a ktorá nie je bahnicou podľa písm. a),
- d) cap, ktorým je samec druhu kôz, ktorý dosiahne vek 6 mesiacov,
- e) koza, ktorou je samica druhu kôz, ktorá sa aspoň raz okotí alebo dosiahne vek 12 mesiacov,
- f) kozička, ktorou je samica druhu kôz, ktorá dosiahne vek 6 mesiacov a ktorá nie je kozou podľa písm. e).

3) Podporu na ovce a kozy možno poskytnúť prijímateľovi na zviera

- ktoré spĺňa požiadavky identifikácie a registrácie zvierat najneskôr k 31. máju roku podania žiadosti;
 - ktorého držiteľom je prijímateľ najmenej v období od 1. júna do 31. júla roku podania žiadosti, t. j. je povinný mať zvieratá k dispozícii. Ak boli zvieratá počas retenčného obdobia presunuté na inú farmu prijímateľa ako tú, ktorá bola uvedená v žiadosti, považujú sa pri kontrole na mieste za určené, ak boli tieto zvieratá v poľnohospodárskom podniku okamžite lokalizované. Držiteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba zodpovedná za všetky hospodárske zvieratá v chove, ktorý v danom čase prevádzkuje;
 - chov je v CEHZ registrovaný na držiteľa, pričom prijímateľ v žiadosti uvádza registračné číslo chovu, v ktorom sa realizujú podmienky podpory.
- 4) Prijímateľ je povinný (povinnosti vyplývajúce z platnej legislatívy týkajúcej sa identifikácie a registrácie) najmä:
- viesť individuálny register oviec a kôz, v zmysle platnej legislatívy,
 - zaznamenávať všetky údaje v individuálnom registri oviec a kôz v zmysle platnej legislatívy,
 - zabezpečiť trvalú identifikáciu a označenie oviec a kôz v zmysle platnej legislatívy,
 - hlásiť každú zmenu v chove oviec a kôz do CEHZ preukázateľným spôsobom do siedmich dní odo dňa zmeny v zmysle platnej legislatívy,
 - archivovať individuálny register oviec a kôz po dobu najmenej troch rokov v zmysle platnej legislatívy.
- 5) V prípade, že o podporu na ovce a kozy žiada združenie chovateľov, združenie je povinné preukázať, že zvieratá, na ktoré sa žiada podpora, sú v držbe člena združenia. Združenie chovateľov je povinné k žiadosti priložiť tiež zoznam členov, v zastúpení ktorých žiadosť podáva. V takomto prípade na účely splnenia podmienky registrácia chovu na prijímateľa postačí, ak držiteľom zvierat, na ktoré sa žiada podpora na ovce a kozy, je člen združenia.
- 6) Ak je prijímateľom o podporu združenie, prílohou k žiadosti je aj zoznam členov združenia. Zoznam členov združenia obsahuje tieto údaje členov združenia:
- a) meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu a rodné číslo, ak ide o fyzickú osobu,
 - b) meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu, adresu miesta podnikania, rodné číslo a identifikačné číslo, ak ide o fyzickú osobu – podnikateľa,
 - c) obchodné meno, sídlo, identifikačné číslo organizácie, rodné číslo štatutára alebo členov jej štatutárneho orgánu alebo dátum narodenia, ak ide o cudzieho štátneho príslušníka, ak ide o právnickú osobu.
- 7) Podpora na ovce a kozy sa poskytne na dobytčiu jednotku, ktorá sa vypočíta na základe určených zvierat zistených z **CEHZ**. Na účely viazanej podpory príjmu sa za určené zviera, považuje zviera, ktoré individuálne spĺňať všetky podmienky oprávnenosti. Prepočet na dobytčie jednotky sa vykoná prostredníctvom koeficientov podľa tabuľky č. 10 a zaokrúhľuje sa na dve desatinné miesta nadol.

Tabuľka č. 10 Koeficienty na prepočet zvierat na dobytčie jednotky (ovce a kozy)

Druh	Koeficient
Ovce a kozy	0,15

K § 26

Podpora chmeľ

Minimálne požiadavky

Vo všeobecnosti je možné podporu na chmeľ poskytnúť len prijímateľovi, t. j.:

- aktívnemu poľnohospodárovi podľa § 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.,
- na hektár oprávnenej plochy,
- ktorý dodržiava pravidlá kondicionality.

Aby mohol prijímateľ čerpať podporu v plnej výške musí dodržiavať pravidlá kondicionality podľa § 5 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.

Pravidlá kondicionality pozostávajú zo základných noriem týkajúcich sa životného prostredia, zmeny klímy, verejného zdravia, zdravia rastlín a dobrých životných podmienok zvierat. Základné normy zahŕňajú zoznam povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia (PH) a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (DPEP).

Podmienky oprávnenosti

- 1) Podpora na chmeľ sa poskytne prijímateľovi, ktorý v roku podania žiadosti obhospodaruje oprávnenú plochu, vedenú v evidencii dielov pôdnych blokov na území Slovenskej republiky a na ktorej v roku podania žiadosti pestuje chmeľ. Podpora sa poskytne na hektár aktuálnej výmery poľnohospodárskej plochy prijímateľa. Určená poľnohospodárska plocha, na ktorej prijímateľ pestuje chmeľ, musí dosahovať výmeru najmenej 0,3 ha, a zároveň celková určená poľnohospodárska plocha prijímateľa musí dosahovať výmeru najmenej 1 ha.
- 2) Podpora na chmeľ sa poskytne na výmeru chmeľnice, ktorá je vedená v registri chmeľníc, ktorý vedie ÚKSÚP. Register chmeľníc disponuje údajmi, ktoré nahlásil prijímateľ a údajmi, ktoré boli ÚKSÚP-om zistené pri kontrole. Preto je potrebné, aby mal prijímateľ nahlásené aktuálne údaje.
Chmeľnicou je poľnohospodárska plocha so súvislou výsadbou chmeľových rastlín a vybudovanou konštrukciou; súčasťou chmeľnice je aj súvislý manipulačný priestor, ktorý nie je súčasťou cesty a ktorý nepresahuje hranicu oplotenia, a ktorý prechádza šírkou najviac
 - 12 m priečne na začiatku a na konci radov vysadených chmeľových rastlín a
 - 8 m pozdĺž radov vysadených chmeľových rastlín.
- 3) S výnimkou prípadov vyššej moci a mimoriadnych okolností, podpora na chmeľ sa poskytne prijímateľovi pokiaľ najneskôr do 30. septembra roku podania žiadosti preukáže, že svoju produkciu chmeľu dodá spracovateľskému podniku alebo ho sám spracuje. Prijímateľ splnenie podmienky preukáže dohodou resp. zmluvou o dodaní chmeľu spracovateľskému podniku, resp. evidenciou.

K § 27 Podpora na cukrovú repu

Minimálne požiadavky

Vo všeobecnosti je možné podporu na cukrovú repu poskytnúť len **prijímateľovi, t. j.:**

- aktívnemu poľnohospodárovi podľa § 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.;
- na hektár oprávnenej plochy,
- **ktorý dodržiava pravidlá kondicionality.**

Aby mohol prijímateľ čerpať podporu v plnej výške musí **dodržiavať pravidlá** kondicionality podľa § 5 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.

Pravidlá kondicionality pozostávajú zo základných noriem týkajúcich sa životného prostredia, zmeny klímy, verejného zdravia, zdravia rastlín a dobrých životných podmienok zvierat. Základné normy zahŕňajú zoznam povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia (PH) a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (DPEP).

Podmienky oprávnenosti

- 1) Podpora na cukrovú repu sa poskytne prijímateľovi, ktorý **v roku podania žiadosti** obhospodaruje oprávnenú plochu, vedenú v evidencii dielov pôdnych blokov na území Slovenskej republiky a na ktorej v roku podania žiadosti pestuje cukrovú repu. Podpora sa poskytne na hektár aktuálnej výmery poľnohospodárskej plochy prijímateľa. Určená poľnohospodárska plocha, na ktorej prijímateľ pestuje cukrovú repu, musí dosahovať výmeru najmenej 0,3 ha, a zároveň celková určená poľnohospodárska plocha prijímateľa musí dosahovať výmeru najmenej 1 ha.
- 2) Podpora na cukrovú repu sa poskytne **prijímateľovi** na poľnohospodársku plochu podľa § 4 ods. 1 písm. a), tzn. že oprávnená plocha na cukrovú repu nezahŕňa plochu, ktorá je
 - pokrytá krajinnými prvkami, na ktoré sa vzťahuje povinnosť ich zachovania podľa prílohy č. 2 časť A položka DPEP 8 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.;
 - využívaná na dosiahnutie minimálneho podielu ornej pôdy vyčlenenej pre neproduktívne plochy a prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom podľa prílohy č. 2 časť A položka DPEP 8 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.;
 - zriadená alebo udržiavaná v dôsledku celofarmovej eko-schémy podľa § 9 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z. alebo;
 - pokrytá bylinnými políčkami alebo priekopami, ak neprevládajú a významne nebránia výkonu poľnohospodárskej činnosti;
 - plochu, ktorá oprávňuje na základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti alebo režimu jednotnej platby na plochu podľa hlavy III nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) č. 1307/2013 v platnom znení a ktorá nie je oprávnenou plochou podľa písm. a) alebo písm. b)
 1. počas trvania záväzku zalesňovania prijatého poľnohospodárom podľa čl. 22 nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) č. 1305/2013 v platnom znení;
 2. pokrytá líniovou výsadbou drevín alebo výsadbou drevín vo forme vetrolamov na ornej pôde v dôsledku plnenia podmienok podpory „Zakladanie agrolesníckeho systému“, „Zakladanie líniového vegetačného prvku“ v zmysle čl. 73 nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) 2021/2115 alebo intervencií „Ochrana a údržba drevín v rámci založeného agrolesníckeho systému a „Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku“, v zmysle čl. 70 nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) 2021/2115, a ktoré nepodliehajú normám týkajúcim sa dobrého poľnohospodárskeho

a environmentálneho stavu pôdy (DPEP), ale sú súčasťou osvedčených postupov poľnohospodárskeho pestovania alebo využívania zdrojov na poľnohospodárskej ploche, alebo sú k nej príslušné, sa ich príslušná plocha považuje za súčasť plochy poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu.

Do tejto plochy sa nezapočíta plocha podľa § 4 ods. 2:

- poľnohospodárska plocha, na ktorej sa nachádzajú roztrúsené stromy sa považuje za oprávnenú plochu, za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:
 1. poľnohospodárske činnosti možno vykonávať podobne ako na **poľnohospodárskej ploche** bez stromov a
 2. počet stromov na oprávnenej ploche, nepresahuje maximálnu hustotu 100 stromov na hektár; nevzťahuje sa na roztrúsené ovocné stromy, z ktorých sa opakovane zberá úroda.
- 3) Prijímateľom podpory na cukrovú repu môže byť výlučne **ten** prijímateľ, ktorý dodáva cukrovú repu v príslušnom hospodárskom roku (ktorý je relevantný pre rok podania žiadosti) cukrovarníckemu podniku na základe dohody uzavretej podľa čl. 125 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013. Prijímateľ splnenie podmienky preukazuje zmluvou o dodávke cukrovej repy.
- 4) Ak prijímateľ žiada o podporu na cukrovú repu, k žiadosti je povinný priložiť aj overenú kópiu zmluvy o dodávke cukrovej repy z príslušného hospodárskeho roku (ktorý je relevantný pre rok podania žiadosti). Formálne náležitosti zmlúv o dodávke cukrovej repy uzavretých po tomto dátume sú upravené v prílohe X nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013.
- 5) PPA zamietne žiadosť o podporu na cukrovú repu, pokiaľ prijímateľ nemá v roku podania žiadosti uzavretú zmluvu s cukrovarníckym podnikom o dodávke cukrovej repy.

K § 28

Podpora na ovocie

Minimálne požiadavky

Vo všeobecnosti je možné podporu na ovocie poskytnúť len **prijímateľovi, t. j.:**

- aktívnemu poľnohospodárovi podľa § 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.;
- na hektár oprávnenej plochy,
- **ktorý dodržiava pravidlá kondicionality.**

Aby mohol prijímateľ čerpať podporu v plnej výške musí **dodržiavať pravidlá** kondicionality podľa § 5 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.

Pravidlá kondicionality pozostávajú zo základných noriem týkajúcich sa životného prostredia, zmeny klímy, verejného zdravia, zdravia rastlín a dobrých životných podmienok zvierat. Základné normy zahŕňajú zoznam povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia (PH) a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (DPEP).

Podmienky oprávnenosti

- 1) Podpora na ovocie sa poskytne prijímateľovi, ktorý **v roku podania žiadosti** obhospodaruje oprávnenú plochu, vedenú v evidencii dielov pôdnych blokov na území Slovenskej republiky a na ktorej v roku podania žiadosti pestuje niektorý vybraný druh ovocia. Podpora sa poskytne na hektár aktuálnej výmery poľnohospodárskej plochy prijímateľa, **pričom prijímateľ musí dodržať**

najmenší počet jedincov na hektár. Určená poľnohospodárska plocha, na ktorej prijímateľ pestuje vybraný druh ovocia, musí dosahovať **súvislú** výmeru najmenej 0,3 ha.

- 2) Výmera poľnohospodárskej plochy musí byť vedená v registri ovocných sádov, ktorý vedie ÚKSÚP. Register ovocných sádov disponuje údajmi, ktoré nahlásil prijímateľ a údajmi, ktoré boli ÚKSÚP-om zistené pri kontrole. Preto je potrebné, aby mal prijímateľ nahlásené aktuálne údaje. V prípade zisteného neplnenia povinností, týkajúceho sa výmery poľnohospodárskej plochy v registri ovocných sádov vyplývajúceho z krížových kontrol, sa uplatnia ostatné náležité administratívne postupy a v prípade potreby kontrola na mieste.
- 3) Vybranými druhmi ovocia sú
 - bobuľoviny: arónia čiernoplodá, brusnica obyčajná, černica (ostružina černicová), čučoriedka, egreš, malina (ostružina malinová), rakytník rešetliakový, ríbezľa, zemolez kamčatský,
 - hruška obyčajná,
 - jabloň domáca,
 - kôstkoviny: broskyňa obyčajná, čerešňa vtáčia, marhuľa obyčajná, nektárinka, ringlota, slivka domáca, višňa,
 - orechy: gaštan jedlý, lieska obyčajná, mandľa obyčajná, orech kráľovský,
 - ostatné ovocie: baza čierna, jahody, ruža jabĺčkatá.
- 4) Ovocný sad musí vyhovovať podmienke minimálneho počtu životaschopných jedincov na 1 ha výmery podľa tabuľky č. 11. Životaschopnými jedincami sa rozumejú stromy podporovaných druhov ovocia tvoriace rodiace a mladé sady. Mladým sadom je sad do tretieho roku po výsadbe. Rodiacim sadom sa rozumie sad od štvrtého roku po výsadbe.

Tabuľka č. 11 Najmenší počet kusov vybraných druhov ovocia na 1 ha

Druh ovocia		Kód plodiny	Najmenší počet jedincov [ks/ha]
Bobuľoviny	arónia čiernoplodá	770	600
	brusnica obyčajná	758	5 000
	ostružina černicová (černica)	767	2 000
	čučoriedka	757	2 000
	egreš	765	1 000
	ostružina malinová (malina)	766	2 000
	rakytník rešetliakový	760	500
	ríbezľa	764	2 000
	zemolez kamčatský	776	2 000
hruška obyčajná		751	400
jabloň domáca		750	400
Kôstkoviny	broskyňa obyčajná	752	300
	čerešňa vtáčia	947	300
	marhuľa obyčajná	753	300
	nektárinka	754	300
	ringlota	756	300
	slivka domáca	755	300
	višňa	759	300
Orechy	gaštan jedlý	946	50
	lieska obyčajná	763	200
	mandľa obyčajná	761	200

	orech kráľovský	762	50
Ostatné ovocie	baza čierna	769	500
	jahoda	805	20 000
	ruža jabĺčkatá	768	600

- 5) S výnimkou prípadov vyššej moci a mimoriadnych okolností, podpora na ovocie sa poskytne prijímateľovi pokiaľ najneskôr do 30. septembra roku podania žiadosti preukáže, že svoju produkciu vybraného druhu ovocia priamo dodá / dodal z vlastnej produkcie ako prvotný produkt alebo vlastný spracovaný produkt konečnému spotrebiteľovi, sprostredkovateľovi, veľkoskladu, prevádzkarni alebo toto ovocie dodá na spracovanie prvému spracovateľovi. Prijímateľ preukazuje splnenie podmienky najmä na základe zmluvy, resp. evidencie o dátume, o druhu a množstve produktov rastlinného pôvodu (napr. uzávierka z registračnej pokladne, na ktorej je zaznamenané množstvo dodaného vybraného druhu ovocia).
- 6) Splnenie podmienky sa nepreukazuje, ak ide o mladý ovocný sad v prvom až treťom roku od jeho výsadby. Uvedené sa netýka jahôd.

K § 29

Podpora na zeleninu

Minimálne požiadavky

Vo všeobecnosti je možné podporu na zeleninu poskytnúť len prijímateľovi, t. j.:

- aktívnemu poľnohospodárovi podľa § 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.,
- na hektár oprávnenej plochy,
- ktorý dodržiava pravidlá kondicionality.

Aby mohol prijímateľ čerpať podporu v plnej výške musí dodržiavať pravidlá kondicionality podľa § 5 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.

Pravidlá kondicionality pozostávajú zo základných noriem týkajúcich sa životného prostredia, zmeny klímy, verejného zdravia, zdravia rastlín a dobrých životných podmienok zvierat. Základné normy zahŕňajú zoznam povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia (PH) a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (DPEP).

Podmienky oprávnenosti

- 1) Podpora na zeleninu sa poskytne prijímateľovi, ktorý v roku podania žiadosti obhospodaruje oprávnenú plochu, vedenú v evidencii dielov pôdných blokov na území Slovenskej republiky a na ktorej prijímateľ v roku podania žiadosti pestuje niektorý vybraný druh zeleniny. Na podporu je oprávnená tak výmera zeleniny pestovanej na otvorených plochách ornej pôdy, ako aj plocha zeleniny pestovanej pod skleními, pevným alebo prenosným krytom, ktorá je vedená v evidencii dielov pôdných blokov na území Slovenskej republiky. V tejto súvislosti sa zároveň uvádza, že pokiaľ sú pôda a rastlina úplne oddelené, t. j. ak nedochádza k priamej interakcii medzi pôdou a koreňom, a teda netvorí jednotku (napr. kvôli substrátu v skleníku alebo preto, že rastliny sa pestujú v nádobách), považuje sa táto plocha za neoprávnenú. Ak však substrát v skleníku tvorí s pôdou jednotku, pretože neoddeľuje rastlinu od pôdy, a teda umožňuje, aby rastlina využívala poľnohospodársky potenciál pôdy (napr. koreň rastliny preniká cez substrát a do pôdy), potom je možné túto plochu považovať za oprávnenú.

Podpora sa poskytne na hektár aktuálnej výmery poľnohospodárskej plochy prijímateľa, pričom prijímateľ musí dodržať najmenší počet kusov vysiatych alebo vysadených druhov zeleniny na hektár. Určená poľnohospodárska plocha, na ktorej prijímateľ pestuje vybraný druh zeleniny, musí dosahovať súvislú výmeru najmenej 0,3 ha.

- 2) Podpora na zeleninu sa poskytne prijímateľovi na poľnohospodársku plochu podľa § 4 ods. 1 písm. a), tzn. že oprávnená plocha na zeleninu nezahŕňa plochu, ktorá je
- pokrytá krajinnými prvkami, na ktoré sa vzťahuje povinnosť ich zachovania podľa prílohy č. 2 časť A položka DPEP 8 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.;
 - využívaná na dosiahnutie minimálneho podielu ornej pôdy vyčlenenej pre neproduktívne plochy a prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom podľa prílohy č. 2 časť A položka DPEP 8 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 435/2022 Z. z.;
 - zriadená alebo udržiavaná v dôsledku celofarmovej eko-schémy podľa § 9 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z. alebo;
 - pokrytá bylinnými políčkami alebo priekopami, ak neprevládajú a významne nebránia výkonu poľnohospodárskej činnosti;
 - plochu, ktorá oprávňuje na základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti alebo režimu jednotnej platby na plochu podľa hlavy III nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 v platnom znení a ktorá nie je oprávnenou plochou podľa písm. a) alebo písm. b)
 1. počas trvania záväzku zalesňovania prijatého poľnohospodárom podľa čl. 22 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 v platnom znení;
 2. pokrytá líniovou výsadbou drevín alebo výsadbou drevín vo forme vetrolamov na ornej pôde v dôsledku plnenia podmienok podpory „Zakladanie agrolesníckeho systému“, „Zakladanie líniového vegetačného prvku“ v zmysle čl. 73 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 alebo intervencií „Ochrana a údržba drevín v rámci založeného agrolesníckeho systému a „Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku“, v zmysle čl. 70 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115, a ktoré nepodliehajú normám týkajúcim sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (DPEP), ale sú súčasťou osvedčených postupov poľnohospodárskeho pestovania alebo využívania zdrojov na poľnohospodárskej ploche, alebo sú k nej príslušné, sa ich príslušná plocha považuje za súčasť plochy poľnohospodárskeho pozemku, na ktorú možno poskytnúť podporu.

Do tejto plochy sa nezapočíta plocha podľa § 4 ods. 2

- poľnohospodárska plocha, na ktorej sa nachádzajú roztrúsené stromy, sa považuje za oprávnenú plochu, za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:
 1. poľnohospodárske činnosti možno vykonávať podobne ako na poľnohospodárskej ploche bez stromov a
 2. počet stromov na oprávnenej ploche nepresahuje maximálnu hustotu 100 stromov na hektár; nevzťahuje sa na roztrúsené ovocné stromy, z ktorých sa opakovanne zberá úroda.
- 3) Vybranými druhmi zeleniny sú:
- a) Vybrané druhy prácnej zeleniny:
 - listová zelenina: šalát siaty, špenát siaty,
 - ostatná zelenina: kukurica cukrová.
 - b) Vybrané druhy vysoko prácnej zeleniny:
 - cibuľová zelenina: cesnak, cibuľa, pór pestovaný,
 - hlúbová zelenina: brokolica, kaleráb, kapusta hlávková, karfiol, kel hlávkový, kel ružičkový,

- koreňová zelenina: mrkva **obyčajná a karotka**, paštrnák siaty pravý, petržlen záhradný, reďkev siata, reďkev siata čierna, repa obyčajná cviklová (cvikla), špargľa, zeler voňavý bulňový, zeler voňavý stonkový,
- plodová zelenina: dyňa červená, ľuľok baklažánový (baklažán), melón cukrový, paprika koreninová, paprika zeleninová, rajčiak jedlý, tekvica obrovská (pre produkciu na priamy konzum, okrem tekvice určenej pre produkciu semien na konzum a na lisovanie), tekvica obyčajná pravá (pre produkciu na priamy konzum, okrem tekvice určenej pre produkciu semien na konzum a na lisovanie), uhorka nakladačka, uhorka šalátová.

4) Poľnohospodárska plocha musí vyhovovať podmienke minimálneho počtu vysiatych alebo vysadených kusov vybraných druhov zeleniny na 1 ha výmery. Minimálny počet vysiatych alebo vysadených kusov **vybraných** druhov zeleniny na 1 ha výmery zodpovedá minimálnej hmotnosti osiva. Na účely podpory na zeleninu je v tabuľke č. 12 uvedený minimálny počet vysiatych alebo vysadených kusov **vybraných** druhov zeleniny na 1 ha a **im zodpovedajúca** minimálna hmotnosť osiva. Prijímateľ na účely preukázania množstva **vysiatych alebo vysadených kusov vybraných druhov zeleniny** vedie záznamy a archivuje doklady o nákupe daného osiva, resp. iné príslušné doklady.

Tabuľka č. 12 Najmenší počet kusov vybraných druhov zeleniny na 1 ha a najmenšia hmotnosť osiva na 1 ha na podporu na zeleninu

Druh zeleniny		Kód plodiny	Najmenší počet kusov druhu zeleniny [ks/ha]	Najmenšia hmotnosť osiva [g/ha]
Vybrané druhy prácnej zeleniny				
Listová zelenina	šalát siaty	712	100 000	100
	špenát siaty	818	100 000	1 000
Ostatná zelenina	kukurica cukrová	110	50 000	5 000
Vybrané druhy vysoko prácnej zeleniny				
Cibuľová zelenina	cesnak (zimný)	705	300 000	500 000
	cesnak (jarný)	733		
	cibuľa (zimná)	703	600 000	2 280
	cibuľa (jarná)	731		
	pór pestovaný	734	120 000	300
Hľúbová zelenina	brokolica	809	33 200	90
	brokolica s podsevom	998		
	kaleráb (skorý)	744	80 000	240
	kaleráb (neskorý)	745		
	kaleráb (skorý) s podsevom	991		
	kaleráb (neskorý) s podsevom	992	25 000	75
	kapusta hlávková	708		
	kapusta hlávková s podsevom	988	25 000	75
	karfiol	709		
	kel hlávkový	611	20 000	80
	kel hlávkový s podsevom	993		

	kel ružičkový kel ružičkový s podsevom	730 994	25 000	100
Koreňová zelenina	mrkva obyčajná a karotka	713 726	600 000	720
	paštrnák siaty pravý, petržlen záhradný	826 811	400 000	480
	red'kev čierna red'kovka	747 746	1 000 000	7 000
	repa obyčajná cviklová (cvikla)	715	200 000	2 600
	špargľa	820	20 000	400
	zeler voňavý buľvový	737	40 000	15
	zeler voňavý stonkový	738	66 600	25
Plodová zelenina	dyňa červená	815	3 000	120
	ľuľok baklažánový (baklažán)	817	2 500	10
	melón cukrový	701	3 000	120
	paprika koreninová	831	40 000	240
	paprika zeleninová	832	40 000	240
	rajčiak jedlý	702	8 000	24
	tekvica obrovská (pre produkciu na priamy konzum, okrem tekvice určenej pre produkciu semien na konzum a na lisovanie),	740	2 500	325
	tekvica obyčajná (pre produkciu na priamy konzum, okrem tekvice určenej pre produkciu semien na konzum a na lisovanie)	742	5 000	500
	uhorka nakladačka	727	30 000	750
	uhorka šalátová	728	25 000	500

- 5) Ak prijímateľ žiada o podporu na zeleninu, k žiadosti je povinný priložiť aj príslušný doklad, ktorým preukazuje splnenie podmienky minimálneho počtu vysiatych alebo vysadených kusov zeleniny na 1 ha, resp. minimálnu hmotnosť osiva. Za takýto doklad sa považuje účtovný doklad (napr. faktúra, dodací list, resp. obdobný doklad) o nákupe osiva alebo sadeníc. Ak prijímateľ nepredloží účtovný doklad o nákupe osiva alebo sadeníc preukazujúci splnenie podmienky minimálneho

počtu vysiatych alebo vysadených kusov zeleniny na 1 ha, resp. minimálnu hmotnosť osiva ako prílohu k žiadosti, predloží ho najneskôr do 30. septembra roku podania žiadosti.

- 6) Prijímateľ môže použiť na výsev alebo výsadbu aj osivo podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 58/2007 Z. z. V tomto prípade prijímateľ na účely preukázania splnenia podmienky minimálneho počtu kusov, resp. minimálnej hmotnosti osiva predkladá uznávací list osiva alebo sadeníc.

Pri preukazovaní splnenia podmienky minimálneho počtu vysiatych alebo vysadených kusov zeleniny na 1 ha, resp. minimálnu hmotnosť osiva sa vo všeobecnosti odporúča použiť doklad za aktuálne alebo posledné účtovné obdobie. V tejto súvislosti je potrebné vziať do úvahy špecifiká jednotlivých plodín a skladovateľnosť osiva vybraných druhov zeleniny (napr. v prípade ak má osivo zeleniny dobu klíčenia dva roky je možné akceptovať osivo najviac za dve účtovné obdobia dozadu). Na druhej strane v prípade väčšiny vybraných druhov zeleniny je možno akceptovať len doklady z aktuálneho účtovného obdobia, keďže osivo väčšiny druhov zeleniny nie je skladovateľné. Výnimkou je napríklad cesnak alebo cibuľa, ktorých sadenice možno zakúpiť v roku predchádzajúcom roku podania žiadosti.

- 7) S výnimkou prípadov vyššej moci a mimoriadnych okolností, podpora na zeleninu sa poskytne prijímateľovi pokiaľ najneskôr do 30. septembra roku podania žiadosti preukáže, že **svoju produkciu vybraného druhu alebo vybraných druhov** zeleniny priamo dodá / **dodal** z vlastnej produkcie ako prvotný produkt alebo vlastný spracovaný produkt konečnému spotrebiteľovi, sprostredkovateľovi, veľkoskladu prevádzkarni **alebo túto zeleninu dodá na spracovanie prvému spracovateľovi**. Prijímateľ preukazuje splnenie podmienky najmä na základe zmluvy, resp. evidencie o dátume, druhu a množstve produktov rastlinného pôvodu (napr. **uzávierka z registračnej pokladne, na ktorej je zaznamenané množstvo dodaného vybraného druhu ovocia**).

K § 30

Finančné ustanovenia

Jednotkové sumy priamych platieb podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 436/2022 Z. z. na príslušný kalendárny rok sa oznamujú a zverejňujú vo Vestníku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

Ak celková suma podpory na priame platby, ktorá sa má poskytnúť za kalendárny rok, prekročí finančnú alokáciu podľa prílohy V nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 v platnom znení, suma podpory pre priame platby sa zníži.

Prechodné ustanovenia

K § 31

Prechodné ustanovenie k úprave účinnnej od 15. decembra 2022

- 1) Podmienky poskytnutia oddelených priamych platieb na základe žiadostí podaných podľa doterajšieho predpisu účinného do 14. decembra 2022 sa posudzujú podľa doterajšieho predpisu účinného do 14. decembra 2022.
- 2) Podmienky poskytovania viazaných priamych platieb na základe žiadostí podaných podľa doterajšieho predpisu účinného do 14. decembra 2022 sa posudzujú podľa doterajšieho predpisu účinného do 14. decembra 2022.

Záverečné ustanovenia

K § 32

Týmto nariadením vlády sa vykonávajú príslušné právne záväzné akty Európskej únie.

K § 33
Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

- 1) nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2015 Z. z., nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 10/2016 Z. z., nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 47/2017 Z. z., nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 73/2018 Z. z., nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 399/2018 Z. z., nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 137/2021 Z. z. a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 30/2022 Z. z.,
- 2) nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 36/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami viazaných priamych platieb v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 122/2016 Z. z., nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 48/2017 Z. z., nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 74/2018 Z. z., nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 46/2019 Z. z. a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 20/2020 Z. z.

K § 34

Nariadenie vlády č. 436/2022 Z. z. nadobudlo účinnosť 15. decembra 2022.

Čl. 2

Účinnosť usmernenia

Toto usmernenie nadobúda účinnosť 12. júla 2023.

Mgr. Katarína Mihaľová
generálna riaditeľka
sektora rozvoja vidieka a priamych platieb
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky